

Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
Publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap
Graaf de Ferrarisgebouw | Koning Albert II-laan 20 bus 19 | B-1000 Brussel
Gratis telefoon 1700 | Fax +32 2 553 13 50
Email: info@vreg.be
Web: www.vreg.be

Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt

van 30 september 2014

met betrekking tot het vaststellen van de methode ter vaststelling van de
distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor de eerste reguleringsperiode
2015-2016

1	CONSULTATIE OVER DE METHODE TER VASTSTELLING VAN DE DISTRIBUTIENETTARIEVEN VOOR ELEKTRICITEIT EN AARDGAS VOOR DE EERSTE REGULERINGSPERIODE 2015-2016	6
2	PARTIJEN DIE EEN REACTIE HEBBEN INGEDIEND	6
3	VERWERKING VAN DE ZIENSWIJZEN	7
3.1	ALGEMEEN	7
3.2	ZIENSWIJZEN M.B.T. PARAGRAAF 4 'ECONOMISCHE REGULERING VAN DISTRIBUTIENETBEHEERDERS'	8
3.2.1	<i>Zienswijzen m.b.t. paragraaf 4.2 'Modellen voor economische regulering'</i>	8
3.2.1.1	Zienswijze 1	8
3.2.1.2	Zienswijze 2	9
3.2.1.3	Zienswijze 3	10
3.3	ZIENSWIJZEN M.B.T. PARAGRAAF 5 'ECONOMISCHE REGULERING DOOR VREG'	10
3.3.1	<i>Zienswijze 4</i>	10
3.3.2	<i>Zienswijze 5</i>	11
3.3.3	<i>Zienswijzen m.b.t. paragraaf 5.1 'Algemene uitgangspunten'</i>	12
3.3.3.1	Zienswijze 6	12
3.3.3.2	Zienswijze 7	14
3.3.3.3	Zienswijze 8	15
3.3.3.4	Zienswijze 9	16
3.3.4	<i>Zienswijzen m.b.t. paragraaf 5.3 'Niet-exogene kosten'</i>	16
3.3.4.1	Zienswijze 10	16
3.3.4.2	Zienswijze 11	17
3.3.4.3	Zienswijze 12	19
3.3.4.4	Zienswijze 13	19
3.3.4.5	Zienswijze 14	20
3.3.5	<i>Zienswijzen m.b.t. paragraaf 5.4 'Exogene kosten'</i>	21
3.3.5.1	Zienswijze 15	21
3.3.5.2	Zienswijze 16	23
3.3.5.3	Zienswijze 17	23
3.3.5.4	Zienswijze 18	25
3.3.5.5	Zienswijze 19	25
3.3.5.6	Zienswijze 20	26
3.3.5.7	Zienswijze 21	27
3.3.6	<i>Zienswijzen m.b.t. paragraaf 5.5 'Regulatoire rekeningen'</i>	27
3.3.6.1	Zienswijze 22	27
3.3.6.2	Zienswijze 23	28
3.3.6.3	Zienswijze 24	29
3.3.7	<i>Zienswijzen m.b.t. paragraaf 5.6 'Bepaling van het toegelaten inkomen'</i>	29
3.3.7.1	Zienswijze 25	29
3.3.7.2	Zienswijze 26	30
3.3.7.3	Zienswijze 27	31
3.3.7.4	Zienswijze 28	32

3.3.7.5	Zienswijze 29.....	34
3.3.7.6	Zienswijze 30.....	35
3.3.7.7	Zienswijze 31.....	35
3.3.7.8	Zienswijze 32.....	36
3.3.7.9	Zienswijze 33.....	38
3.3.8	<i>Zienswijzen m.b.t. paragraaf 5.7 'Vaststelling van het rekenvolume' .....</i>	<i>39</i>
3.3.8.1	Zienswijze 34.....	39
3.3.9	<i>Zienswijzen m.b.t. paragraaf 5.9 'Opmaak van het tariefvoorstel'.....</i>	<i>40</i>
3.3.9.1	Zienswijze 35.....	40
3.3.10	<i>Zienswijzen m.b.t. paragraaf 5.10 'Lengte van de reguleringsperiode' .....</i>	<i>41</i>
3.3.10.1	Zienswijze 36.....	41
3.3.10.2	Zienswijze 37.....	42
3.3.11	<i>Zienswijzen m.b.t. paragraaf 5.11 'Kwaliteitsbewaking' .....</i>	<i>42</i>
3.3.11.1	Zienswijze 38.....	42
3.3.11.2	Zienswijze 39.....	43
3.3.11.3	Zienswijze 40.....	44
3.3.11.4	Zienswijze 41.....	44
3.3.12	<i>Zienswijzen m.b.t. paragraaf 5.12 'Niet-periodieke distributienettarieven' .....</i>	<i>45</i>
3.3.12.1	Zienswijze 42.....	45
3.3.12.2	Zienswijze 43.....	45
3.3.12.3	Zienswijze 44.....	46
3.3.12.4	Zienswijze 45.....	47
3.3.12.5	Zienswijze 46.....	47
3.3.12.6	Zienswijze 47.....	48
3.4	ZIENSWIJZEN M.B.T. PARAGRAAF 6 'ALGEMENE TARIEFSTRUCTUUR'-----	48
3.4.1	<i>Zienswijzen m.b.t. paragraaf 6.2 'Periodieke distributienettarieven'.....</i>	<i>48</i>
3.4.1.1	Zienswijze 48.....	48
3.4.1.2	Zienswijze 49.....	49
3.4.1.3	Zienswijze 50.....	50
3.4.1.4	Zienswijze 51.....	50
3.4.1.5	Zienswijze 52.....	51
3.4.1.6	Zienswijze 53.....	52
3.4.1.7	Zienswijze 54.....	52
3.4.2	<i>Zienswijzen i.v.m. Prosumenten.....</i>	<i>52</i>
3.4.2.1	Zienswijze 55.....	52
3.4.2.2	Zienswijze 56.....	53
3.4.2.3	Zienswijze 57.....	54
3.4.2.4	Zienswijze 58.....	54
3.4.2.5	Zienswijze 59.....	55
3.4.2.6	Zienswijze 60.....	56
3.4.2.7	Zienswijze 61.....	56
3.4.2.8	Zienswijze 62.....	57

3.4.2.9	Zienswijze 63.....	57
3.4.2.10	Zienswijze 64.....	58
3.4.2.11	Zienswijze 65.....	58
3.4.2.12	Zienswijze 66.....	59
3.4.2.13	Zienswijze 67.....	60
3.4.2.14	Zienswijze 68.....	61
3.4.2.15	Zienswijze 69.....	62
3.4.2.16	Zienswijze 70.....	62
3.4.2.17	Zienswijze 71.....	63
3.4.2.18	Zienswijze 72.....	64
3.4.3	<i>Zienswijzen m.b.t. paragraaf 6.3 'Klantencategorieën' .....</i>	<i>65</i>
3.4.3.1	Zienswijze 73.....	65
3.5	ZIENSWIJZEN M.B.T. PARAGRAAF 8 'RAPPORTERING DOOR DISTRIBUTIENETBEHEERDERS EN COMMISSARIS' --	65
3.5.1.1	Zienswijze 74.....	65
3.6	ZIENSWIJZEN M.B.T. PARAGRAAF 9 'BIJLAGEN' -----	66
3.6.1	<i>Zienswijzen m.b.t. paragraaf 9.2 'Bijlage 2: Rapport m.b.t. de kapitaalkostenvergoeding voor de Vlaamse elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders in de tariefmethodologie voor de reguleringsperiode 2015-2016' .....</i>	<i>66</i>
3.6.1.1	Zienswijze 75.....	66
3.6.1.2	Zienswijze 76.....	67
3.6.1.3	Zienswijze 77.....	67
3.6.1.4	Zienswijze 78.....	68
3.6.1.5	Zienswijze 79.....	68
3.6.1.6	Zienswijze 80.....	69
3.6.1.7	Zienswijze 81.....	71
3.6.1.8	Zienswijze 82.....	71
3.6.1.9	Zienswijze 83.....	72
3.6.1.10	Zienswijze 84.....	73
3.6.1.11	Zienswijze 85.....	74
3.6.1.12	Zienswijze 86.....	74
3.6.1.13	Zienswijze 87.....	75
3.6.2	<i>Zienswijzen m.b.t. paragraaf 9.5 'Bijlage 5: Rapporteringsmodel niet-exogene kosten' .....</i>	<i>76</i>
3.6.2.1	Zienswijze 88.....	76
3.7	ZIENSWIJZEN AANGEBRACHT DOOR HET IBR -----	77
3.7.1	<i>Wijzigingen doorgevoerd in paragraaf 7.5 'Algemene bepalingen' van de tariefmethodologie.....</i>	<i>77</i>
3.7.1.1	Zienswijze 89.....	77
3.7.1.2	Zienswijze 90.....	77
3.7.2	<i>Wijzigingen doorgevoerd in 'Bijlage 1: Invul- en auditinstructie rapporteringsmodellen' .....</i>	<i>78</i>
3.7.2.1	Zienswijze 91.....	78
3.7.2.2	Zienswijze 92.....	79
3.7.2.3	Zienswijze 93.....	80

3.7.2.4 Zienswijze 94.....	80
----------------------------	----

1 Consultatie over de methode ter vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor de eerste reguleringsperiode 2015-2016

De hier behandelde consultatie van de VREG over zijn voorstel van methode tot vaststelling van de Vlaamse distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas 2015-2016 liep van 15 juli 2014 t.e.m. 31 augustus 2014. De consultatie werd op 15 juli gepubliceerd op de website van de VREG en gelijktijdig aangekondigd via de drie nieuwsbrieven (voor de gezinnen, voor de bedrijven en voor de sector). De geconsulteerde documenten kunnen geraadpleegd worden op de website van de VREG onder afgesloten consultaties. De VREG vroeg aan belanghebbenden om hun eventuele reacties op de consultatie schriftelijk over te maken.

Overeenkomstig de mededeling van de VREG (MEDE-2014-04) van 16 juni 2014 betreffende de interne richtlijnen rond publieke consultaties, maakt de VREG na afloop van de consultatietermijn een consultatieverslag op. Het consultatieverslag bevat:

- een overzicht van het aantal partijen dat reacties overmaakte, met aanduiding van de naam van de betrokken partijen;
- een overzicht van de gemaakte opmerkingen bij het consultatiedocument, met aanduiding van de naam van de partij(en) die deze opmerking(en) heeft (hebben) gemaakt, voor zover het niet om een opmerking gaat die commercieel gevoelige gegevens of informatie van persoonlijke aard bevat;
- de reactie van de VREG op de gemaakte opmerkingen, waarbij in deze reactie vermeld wordt of de VREG al dan niet of gedeeltelijk akkoord gaat met de opmerking of zienswijze en op welke manier hij hiermee rekening heeft gehouden bij de opmaak van het definitieve document.

2 Partijen die een reactie hebben ingediend

In onderstaande tabel wordt weergegeven van welke partijen reacties werden ontvangen.

Belanghebbende partijen	
Sector	Zero Emission Solutions bvba
	Zonstraal vzw
	PV-Vlaanderen vzw
	REScoop.be vzw
	COGEN Vlaanderen vzw
	FEBEG vzw
	ODE-Vlaanderen vzw
	Febeliec vzw
	Essenscia, Belgische federatie van de chemische industrie en life sciences vzw
Netbeheerders	Eandis cvba
	Infrax cvba

Daarnaast ontving de VREG een reactie van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR) in het kader van de regulatorische boekhoudkundige voorschriften en de invul- en auditinstructie die in bijlage 1 van de tariefmethodologie is bijgevoegd.

3 Verwerking van de zienswijzen

3.1 Algemeen

De VREG verkiest omwille van praktische overwegingen om de opmerkingen van de belanghebbenden te verwerken in de volgorde waarin zij van toepassing zijn op de tekst van het consultatiedocument.

De aangebrachte zienswijzen worden op volgende wijze behandeld:

Nummer van de zienswijze	Het volgnummer van de zienswijze. De zienswijzen worden gegroepeerd per onderdeel van het consultatiedocument waarop ze voornamelijk betrekking hebben. De volgorde van de belanghebbenden binnen elk onderdeel is willekeurig.
Zienswijze	De zienswijze aangebracht door de belanghebbende, bondig samengevat door de VREG.
Belanghebbende(n)	De naam (of namen) van de belanghebbende(n) die de zienswijze heeft (hebben) aangebracht.
Samenvatting van de zienswijze	De VREG geeft een samenvatting van de zienswijze zoals die door de belanghebbende werd aangebracht.
Reactie VREG op de zienswijze	De VREG geeft hier zijn beoordeling van de zienswijze.
Conclusie	De conclusie volgens de VREG. De VREG concludeert of de tariefmethodologie zoals voorgesteld in de consultatietekst moet aangepast worden of niet.

De VREG behandelt hieronder enkel de zienswijzen die werkelijk betrekking hebben op de in de consultatie voorgestelde tariefmethodologie en mogelijk als afwijkend kunnen beoordeeld worden t.o.v. de visie die de VREG in de tariefmethodologie naar voor brengt. Zienswijzen die de tariefmethodologie ondersteunen werden eveneens door de VREG ontvangen maar worden niet vermeld aangezien zij geen verdere behandeling noodzaken.

De VREG ontving vanwege de distributienetbeheerders inhoudelijke opmerkingen op de rapporteringsmodellen bij de tariefmethodologie. Deze opmerkingen worden hier niet afzonderlijk behandeld. Ze werden bilateraal besproken met de distributienetbeheerders en resulteerden in een aantal aanpassingen van de modellen en bijhorende invulinstructie die in bijlage 1 van de tariefmethodologie is bijgevoegd.

Sommige zienswijzen hebben betrekking op het juridisch kader voor de toepassing van de tariefmethodologie. Dit zijn geen inhoudelijke opmerkingen op de geconsulteerde tariefmethodologie

en de VREG verwijst hiervoor naar zijn verantwoording in zijn formele beslissing betreffende de tariefmethodologie.

In lijn met de Richtlijnen 2009/72/EG en 2009/73/EG, is de VREG is bij de openbaarmaking van dit consultatieverslag gehouden de vertrouwelijkheid van « commercieel gevoelige informatie » in acht te nemen van bijvoorbeeld distributienetbeheerders, leveranciers of netgebruikers.¹ De richtlijnen geven geen definitie van deze uitdrukking. De VREG neemt daarnaast ook de vertrouwelijkheid van informatie met een persoonlijk karakter in acht.² Volgens de interpretatieve nota betreffende de regulatoren, door de Europese Commissie gepubliceerd op 22 januari 2010 is het de regulerende instantie die per geval moet bepalen welke informatie commercieel gevoelig is.³ Het decreet openbaarheid van bestuur staat hierbij een verruimde openbaarheid toe.⁴ De bepalingen van het Energiedecreet, o.a. inzake de (o.m. regulerende en informerende) taken van de VREG, zijn in dit kader relevant.⁵ De VREG zorgt er bij de formulering van de zienswijzen en van de reacties voor dat er geen commercieel gevoelige informatie of informatie van persoonlijke aard naar voor komt. Het staat de VREG vrij om de verzoeken om reacties geheel of gedeeltelijk als vertrouwelijk te behandelen, te verwerpen zo deze reacties geen commercieel gevoelige informatie of gegevens van persoonlijke aard bevatten.

3.2 Zienswijzen m.b.t. paragraaf 4 'Economische regulering van distributienetbeheerders'

3.2.1 Zienswijzen m.b.t. paragraaf 4.2 'Modellen voor economische regulering'

3.2.1.1 Zienswijze 1.

Zienswijze	Tekst lijkt te suggereren dat overheid tariefmethodologie kiest
Belanghebbenden	Febeliec, Essenscia

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

De tekst van de tariefmethodologie lijkt volgens de belanghebbenden op een bepaald moment (in par. 4.2.1 van de geconsulteerde tekst) te suggereren dat de overheid de beslissing tot type regulering neemt.

Reactie op de zienswijze

Het betreft een opmerking op de inleidende teksten in de tariefmethodologie. De verwijzing naar de overheid bij de rendementsregulering in par. 4.2.1 van de consultatietekst was ingegeven vanuit de tarieven-KB's 2008. De tekst van de tariefmethodologie werd aangepast.

¹ Richtlijn 2009/72/EG, art. 37.16 ; richtlijn 2009/73/EG, art. 41.16.

² Dat ligt in de lijn met de CREG, waar het als vertrouwelijk beschouwen van informatie van persoonlijke aard ingegeven is door het feit dat de CREG zodoende onder identieke vereisten valt als ACER inzake vertrouwelijkheid.

³ Commission Staff working paper, *Interpretative note on Directive 2009/72/EC concerning common rules for the internal market in electricity and Directive 2009/73/EC concerning common rules for the internal market in natural gas – The regulatory authorities*, http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/interpretative_notes/doc/implementation_notes/2010_01_21_the_regulatory_authorities.pdf

⁴ Decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur, art. 5.

⁵ Energiedecreet van 8 mei 2009, art. 3.1.3.

Conclusie

De zienswijze heeft geleid tot een tekstuele aanpassing in par. 4.2.1 van de tariefmethodologie, waarbij nu gesteld wordt dat de samenleving bij rendementsregulering verwacht dat de regulator de door de distributienetbeheerder gemaakte en gebudgetteerde kosten verwerpt indien deze onredelijk of niet noodzakelijk zijn.

3.2.1.2 Zienswijze 2.

Zienswijze	Geen krachtige impuls tot kostenefficiënt netbeheer, geen concurrentie
Belanghebbende	Zero Emission Solutions

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Volgens Zero Emission Solutions valt het te betwijfelen dat bij een inkomstenregulering de distributienetbeheerder een krachtige impuls tot kostenefficiënt netbeheer ontvangt. De kapitaalkostenvergoeding is namelijk hoog én er is geen concurrentie.

Reactie op de zienswijze

De opmerking wat betreft de hoogte van de kapitaalkostenvergoeding wordt behandeld onder zienswijze 86.

De Derde Energierichtlijnen⁶ vragen dat de regulator aan de netbeheerders een passende prikkel tot kostenefficiëntie geeft. Inkomstenregulering is hiervoor beter geschikt dan rendementsregulering.

De VREG is het dus niet eens met de visie van de belanghebbende dat een inkomstenregulering geen krachtige impuls zou geven aan de ondernemingen tot een kostenefficiënt netbeheer. De VREG gaat er van uit dat de aandeelhouders van de distributienetbeheerders van hun onderneming een voldoende dividend eisen. Bij de plafonnering van de inkomsten uit distributienettarieven van een distributienetbeheerder, kampt hij met een onzekerheid over de winst wegens de onzekerheid over de kosten. Onvoorziene kosten drukken de winst van het boekjaar. Onredelijke en niet noodzakelijke kosten worden best vermeden om de door de regulator aangeboden winstmarge te kunnen beschermen. De VREG wijst de belanghebbende erop dat de vorige tariefmethodologie (tarieven-KB's 2008) daarentegen een rendementsregulering was, waarbij deze impuls grotendeels ontbrak en de distributienetbeheerder zijn winstmarge bij voorbaat gegarandeerd zag. Dit was een zeer voordelige situatie voor de aandeelhouders en voor het bedrijf maar het bood de klanten niet de garantie dat de onderneming efficiënt werkt en m.a.w. de distributienettarieven zich op de juiste hoogte bevinden.

De tariefmethodologie die de VREG wenst te gebruiken, voorziet bovendien een koppeling tussen de distributienetbeheerders voor wat betreft hun kostenontwikkeling in de tijd. Een distributienetbeheerder wiens kosten bijvoorbeeld sterker blijven stijgen dan het gemiddelde in de sector, zal vaststellen dat dit niet onmiddellijk resulteert in evenredig hogere distributienettarieven en hogere inkomsten. Deze koppeling doorbreekt de comfortzone van het monopolie van de distributienetbeheerder. Het brengt hem in een vorm van competitie met de anderen. Het stimuleert een distributienetbeheerder opnieuw om enerzijds geen onnodige en onredelijke kosten te maken en anderzijds mogelijke duurzame kostenbesparingen te realiseren.

⁶ Bv. Richtlijn 2009/72/EG, art. 37.8.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.2.1.3 Zienswijze 3.

Zienswijze	VREG geeft niet aan hoe een algemene productiviteitsgroei of een verhoging van het inkomstenplafond zal worden vastgesteld
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

In par. 4.2.2 van het geconsulteerde document vermeldt de VREG dat de regulator vooraf een algemene productiviteitsgroei kan vaststellen of vooropstellen en die toepassen op alle bedrijven. Het is eveneens mogelijk dat de sector van de distributienetbeheerders op een bepaald ogenblik geconfronteerd wordt met stijgende kosten ten gevolge van een nieuwe investeringsgolf en de regulator dit dan vertaalt in een verhoging van het inkomstenplafond. De VREG geeft verder niet aan hoe hij 'een algemene productiviteitsgroei' of een 'verhoging van het inkomstenplafond' zal vaststellen.

Reactie op de zienswijze

De betreffende paragraaf 4.2 'Modellen voor economische regulering' is in deze tekst een inleiding waarmee de VREG zijn conclusie tot keuze voor een inkomstenregulering motiveert. Hiermee verbindt de VREG er zich niet toe om bepaalde concepten binnen deze modellen ook definitief in zijn tariefmethodologie te verwerken. De concrete tariefmethodologie, volgens de regulering van de VREG, met daarin het expliciete verband tussen de inkomsten voor 2015-2016 en de niet-exogene en exogene kosten, wordt verder in de tekst beschreven vanaf paragraaf 5 'Economische regulering door VREG'.

Conclusie

De zienswijze heeft geleid tot een tekstuele aanpassing in de tariefmethodologie. In de eerste paragraaf van par. 4.2 werden de woorden "bij wijze van inleiding" toegevoegd.

3.3 Zienswijzen m.b.t. paragraaf 5 'Economische regulering door VREG'

3.3.1 Zienswijze 4.

Zienswijze	VREG moet distributienetbeheerders belangrijke reorganisaties opleggen
Belanghebbende	Zero Emission Solutions

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Het is volgens Zero Emission Solutions jammer dat de VREG de distributienetbeheerders geen belangrijke reorganisaties oplegt. De belanghebbende leidt dit af uit het behoud van de distributienetbeheerders en hun verschillende distributienettarieven. Deze verschillende

distributienettarieven zou volgens Zero Emission Solutions niet tot een gelijke behandeling van de KMO's in de verschillende netgebieden leiden.

Daarnaast wijst de belanghebbende op mogelijk besparingen (rationalisaties) bij de meteropnames, meer bepaald deze met maandelijkse opname ter plaatse en de dubbele bezoeken voor energie- en wateropname.

Reactie op de zienswijze

De VREG meent dat het een verkeerde conclusie is dat reorganisaties bij de distributienetbeheerders nodig zijn omdat de distributienettarieven tussen netgebieden verschillend zijn. De nettarieven staan in relatie tot de kosten die de distributienetbeheerders hebben in hun werkingsgebied. De belanghebbende lijkt te suggereren dat elke distributienetbeheerder zou kunnen werken tegen hetzelfde distributienettarief. De Nederlandse regulator werkt in die richting met zijn reguleringsmethode maar brengt toch ook bepaalde individuele correcties aan voor kosten die eigen zijn aan het werken in een bepaalde omgeving. De zienswijze stuurt in feite aan op een fusie tot één grote distributienetbeheerder die dan het monopolie heeft op het distributienetbeheer in Vlaanderen. Monopolies zijn in principe nadelig voor de klant. De VREG betwijfelt ook of de schaalvergroting van de distributienetbeheerders economische voordelen biedt⁷ en merkt op dat het werken met één monopolie de mogelijkheden in de regulering wegneemt om de netbedrijven met elkaar in een vorm van competitie (benchmarking) te brengen om te komen tot betere nettarieven voor de klanten.⁸

Het is de keuze van de VREG een tariefmethodologie uit te werken volgens inkomstenregulering, waarbij bovendien de prestaties van de distributienetbeheerder op het gebied van hun kostenontwikkeling met elkaar gekoppeld worden en aldus een vorm van competitie wordt nagebootst. Dit geeft aan elke distributienetbeheerder een sterke impuls tot kostenefficiëntie, teneinde o.a. de winst voor zijn aandeelhouders veilig te stellen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.2 Zienswijze 5.

Zienswijze	Belangen van de gebruikers onvoldoende behartigd
Belanghebbende	REScoop.be

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Volgens REScoop.be is het gevaar bij inkomstenregulering dat investeringen in het net eerder worden uitgesteld, dat de aandeelhouder centraal blijft staan en dat er minder aandacht uitgaat naar de kwaliteit van de dienstverlening. REScoop.be stelt aansluitend drie maatregelen (hier niet verder vermeld) voor om de distributienetgebruikers een grotere rol te geven en controle uit te oefenen op de werking van de distributienetbeheerder.

⁷ CPB, Cost and benefits of vertical separation of the energy distribution industry: the Dutch case, p.13-14 "It appears from the economic literature that scale economies are [...] negligible in distribution. [...] For the distribution level, there is some evidence supporting the assumption of constant returns to scale."

⁸ Zie ook Memorandum van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt voor de Vlaamse Regering 2014-2019 van 4 december 2013

Reactie op de zienswijze

De VREG stelt vast dat de drie door de belanghebbende voorgestelde maatregelen geen directe inhoudelijke bemerkingen vormen voor wat betreft de tariefmethodologie en als doel hebben de band tussen de distributienetgebruiker en de distributienetbeheerder te versterken. De VREG is het niet eens met de zienswijze dat de voorgestelde tariefmethodologie de belangen van de distributienetgebruikers onvoldoende zou behartigen. Het zijn net de prikkels tot efficiëntie in de inkomstenregulering die er op termijn moeten voor zorgen dat de distributienetgebruikers distributienettarieven ontvangen op het juiste niveau, in overeenstemming met een efficiënt werkende distributienetbeheerder. De vorige tariefmethodologie was een rendementsregulering die de distributienetbeheerder, die werkt als monopolist in zijn gebied, de garantie bood dat veel van zijn kosten konden worden doorgerekend aan de distributienetgebruikers. De VREG wenst deze situatie juist te verbeteren voor de gebruikers door over te gaan naar een nieuwe en modernere tariefmethodologie.

De distributienetbeheerders worden in het Energiedecreet verplicht tot het beheer en onderhoud en het ontwikkelen onder economische voorwaarden van een veilig, betrouwbaar en efficiënt net⁹. De tariefmethodologie biedt de distributienetbeheerders hiervoor de nodige ruimte.

De opmerkingen van de belanghebbende m.b.t. de eventuele risico's bij inkomstenregulering zijn algemeen gekend. Dit weerhield de meeste Europese regulatoren er niet van om deze of een andere methode met plafonnering van inkomsten toe te passen op distributienetbeheerders. Wat betreft de opmerking van REScoop.be dat de inkomstenregulering nadelig kan zijn voor de kwaliteit van de dienstverlening heeft de VREG in zijn tariefmethodologie aangegeven de door de distributienetbeheerders op gebied van kwaliteit geleverde prestaties van de distributienetbeheerders te willen blijven beoordelen maar dan in combinatie met een financiële beloning (of bestraffing) verwerkt in de tariefmethodologie. Wat betreft de distributie van gas kan wel opgemerkt worden dat de noodzaak voor een kwaliteitsprikkel in de vrij gelijkaardige tariefregulering in Nederland nu in vraag wordt gesteld. Wat betreft de vrees van de belanghebbende dat de distributienetbeheerder bepaalde investeringen niet meer zou uitvoeren, oefent de VREG overeenkomstig het Energiedecreet al het toezicht uit op de werking van de distributienetbeheerder en zijn investeringsprogramma's. Het in de tariefmethodologie gehanteerde mechanisme ter bepaling van het toegelaten inkomen uit de gemaakte kosten biedt geen voordeel aan een distributienetbeheerder om een investering in de tijd uit te stellen. De tariefmethodologie laat daarnaast volgens de VREG voldoende ruimte voor onderzoek en ontwikkeling door de distributienetbeheerders.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.3 Zienswijzen m.b.t. paragraaf 5.1 'Algemene uitgangspunten'

3.3.3.1 Zienswijze 6.

Zienswijze	Wegwerken van informatieachterstand moet de norm zijn
Belanghebbende	Febeliec

⁹ Energiedecreet art. 4.1.6 1°.

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Febeliec meent dat het wegwerken van de informatieachterstand van de regulator ten opzichte van de gereguleerde onderneming overal waar mogelijk de norm moet zijn, om impulsen te geven aan de netbeheerder om aan efficiënt netbeheer te doen.

Reactie op de zienswijze

De VREG begrijpt dat inzicht in de kosten van de distributienetbeheerders nuttig en soms noodzakelijk is maar wenst te verduidelijken dat dit niet hetzelfde is als inzicht in de juiste, met efficiëntie overeenstemmende hoogte van deze kosten. Men mag m.a.w. uit dit inzicht geen onrealistische verwachtingen koesteren. Het principe van de informatieasymmetrie is een gegeven waarmee elke regulator in elke sector en in elk land kampt ten opzichte van de gereguleerde onderneming. De regulator kan pas inzicht krijgen in de kosten en werking van de onderneming op basis van de informatie die hij bij haar opvraagt en ontvangt. De belanghebbende lijkt te veronderstellen dat het principe van de informatieasymmetrie volledig kan opgeheven worden. Een regulator met die overtuiging hoopt dat hij perfect op de hoogte is van de interne werking van de distributienetbeheerder. Hij zou vanuit die kennis kunnen trachten om bij te sturen tot het niveau waarop het hem aan inspiratie voor kostenbesparingen ontbreekt. Voor nieuwe activiteiten en kosten zal hij een beroep moeten doen op de input vanuit de ondernemingen zelf. De VREG meent dat deze extreme situatie kan leiden tot regulatory capture. Het biedt de onderneming de kans de regulator te capteren met data die moeten bewijzen dat hij bij haar geen efficiënties meer kan vinden. De regulator zou op een bepaald ogenblik geen argumenten meer hebben om prikkels te geven tot een meer efficiënt netbeheer.

De VREG merkt op dat het budget voor 'beheersbare kosten' 2009-2012 (tarieven-KB 2008) dat werd vastgelegd door de vorige regulator in de vorige tariefmethodologie, achteraf méér dan voldoende bleek voor de distributienetbeheerders. Men kan hier de vraag stellen of de regulator, ondanks meerdere jaren actief, een voldoende inzicht had in de hoogte van de efficiënte kosten. Net de toepassing van een plafonnering van dit budget, zoals in een inkomstenregulering, bood de nodige stimulans voor de distributienetbeheerders om de kosten te reduceren.

Voor wat betreft het tarifair gedeelte gaat het in de zienswijze gevraagde inzicht door de regulator over het verbeteren van interne werkingsprocessen en procedures bij de distributienetbeheerders. Om de informatieasymmetrie op te heffen kan de regulator, indien hij van de samenleving hiertoe de nodige mensen en middelen zou krijgen, zich volledig trachten in te werken in de interne processen en procedures van een distributienetbeheerder, waarbij hij potentiële netto-kostenbesparingen zou moeten identificeren, de besparing tarifair opleggen en dus vooraf financieel inschatten en doorrekenen in de distributienettarieven. Hij dient a.h.w. als een schaduwmanagement voor elke distributienetbeheerder op te treden met evenveel kennis als het effectief aangestelde management. Praktisch wordt dit dan een zwaar, duur en complex proces. Deze aanpak kan niet op tegen een eenvoudig model met een verantwoord inkomstenplafond zodat elke euro die de distributienetbeheerder op een kost kan besparen gelijk staat met een euro winst voor zijn aandeelhouders, waar er bovendien een financiële beloning is voor de distributienetbeheerder die zijn kosten in de sector het best onder controle kan houden, zodat het resultaat op termijn leidt tot een beter distributienettarief voor de klant.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.3.2 Zienswijze 7.

Zienswijze	VREG ontwijkt verantwoordelijkheid wegens informatieachterstand
Belanghebbende	Essenscia

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Essenscia stelt dat informatieachterstand meermaals wordt ingeroepen als argument voor de keuze inkomstenregulering. Dit is volgens de belanghebbende een ontwijking van de verantwoordelijkheid.

Reactie op de zienswijze

De informatieachterstand is geen doorslaggevend argument in de keuze van de tariefmethodologie. Het is enkel een vast, universeel gegeven, een probleem waarmee elke regulator kampt, binnen welke reguleringsmethode dan ook en waarbij er maatschappelijk nadelige gevolgen zijn indien men zou vergeten of ontkennen dat het er is. De VREG beschouwt het als zijn publieke taak hierover duidelijk te communiceren en de samenleving geen verkeerde voorstelling van de situatie te geven.

Vandaag passen bijna alle Europese regulatoren een vorm van inkomstenregulering toe op distributienetbeheerders. België was één van de weinige landen waar de oudere rendementsregulering nog werd toegepast. De VREG heeft in de tariefmethodologie de verschillende nadelen aan rendementsregulering vermeld. Ook in de literatuur en in opleidingen over regulering wordt de methode met plafonnering van inkomen of prijzen als de betere naar voor geschoven. De kracht van de methode is net dat de distributienetbeheerders, geconfronteerd met een plafonnering in inkomsten, zelf op zoek gaan naar het efficiënte kostenniveau. De VREG neemt die informatie dan mee telkens een nieuwe reguleringsperiode begint. De zoektocht naar efficiëntie wordt opgelegd aan de distributienetbeheerders, die veel beter geplaatst zijn dan de regulator, om potentiële verbeteringen te identificeren.

De VREG benadrukt dat het niet mogelijk is dat een regulator zijn informatieachterstand ten opzichte van een gereguleerde onderneming volledig wegwerkt. Een regulator die meent dat hij het stadium van volledige kennis heeft bereikt, is niet geloofwaardig en schijnbaar gecapteerd door de gereguleerde onderneming. Dit is op termijn nadelig voor de hoogte van de distributienettarieven. Een regulator vergaart kennis over de gereguleerde onderneming door bij haar informatie op te vragen. Hij kan niet de juiste vragen stellen zolang hij van bepaalde zaken niet op de hoogte is.

De zienswijze lijkt ook te suggereren dat de VREG nu een inkomstenregulering kiest met de intentie om de informatieachterstand zo weg te werken om uiteindelijk tot een aanpak te komen die meer aansluit bij een rendementsregulering. Indien dit werkelijk de intentie was geweest, had de VREG onmiddellijk het oude bestaande rendementsreguleringsmodel volgens de tarieven-KB's 2008 kunnen verderzetten.

De VREG wenst ten slotte het wegwerken van informatieachterstand te relativeren met de verwijzing naar de vaststelling door de vorige regulator van de budgetten voor 'beheersbare kosten' (volgens tarieven-KB 2008) voor de distributienetbeheerders voor de periode 2009-2012. Ondanks de kennis van de regulator toen, opgebouwd over meerdere jaren, bleken deze budgetten achteraf te hoog ingeschat.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.3.3 Zienswijze 8.

Zienswijze	De regulator moet uitspraak doen over de redelijkheid en noodzakelijkheid van kosten
Belanghebbende	Zero Emission Solutions

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Zero Emission Solutions is het niet eens met het uitgangspunt in de tariefmethodologie dat de regulator geen uitspraak doet over de redelijkheid en noodzakelijkheid van de kosten van de distributienetbeheerder, met het belang van de afnemer voor ogen. De belanghebbende stelt bijvoorbeeld de publiciteits- en PR-budgetten bij de distributienetbeheerders in vraag.

Reactie op de zienswijze

Door aan een distributienetbeheerder telkens jaarlijks een inkomensgrens voor distributienettarieven voor niet-exogene kosten op te leggen, zoals voorgesteld in deze tariefmethodologie, zal de netbeheerder vanzelf onredelijke en niet noodzakelijke kosten willen afbouwen teneinde zijn winstmarge te maximaliseren of veilig te stellen. De onderneming zelf weet veel beter dan wie ook waar er kostenbesparingen mogelijk zijn of waar door een andere aanpak kostenefficiënter kan gewerkt worden. Het management van de distributienetbeheerder wenst immers aan de aandeelhouders een voldoende dividend te kunnen aanbieden.

De door de belanghebbende aangebrachte zienswijze sluit aan bij een rendementsregulering, met nauwe controle en beoordeling door de regulator. Het initiatief tot kostenefficiëntie ligt dan bij een voor de distributienetbeheerder externe partij, de regulator, die kampt met een informatieachterstand. In zijn tariefmethodologie verduidelijkt de VREG de belangrijke nadelen die aan dit reguleringsmodel zijn verbonden.

De CREG heeft tijdens een consultatie einde 2011 een poging ondernomen om te beschrijven wat een redelijke en noodzakelijke kost is¹⁰. De tekst is relatief abstract en zou dus door een distributienetbeheerder moeten gecontroleerd en geïnterpreteerd worden bij elke beslissing tot het maken van een kost, opdat deze dan achteraf niet door de regulator zou verworpen worden. De achterliggende visie hierbij is dus dat het de regulator is die de taak heeft om, weliswaar ex-post, alle kosten bij de distributienetbeheerders aan de checklijst voor redelijkheid en noodzakelijkheid te onderwerpen. Het is echter de beleidslijn van de VREG om de keuze voor wat redelijke en noodzakelijke kosten zijn in eerste instantie bij de distributienetbeheerders zelf te leggen door hen te confronteren met een inkomstenplafond voor niet-exogene kosten.

De VREG verwijst ten slotte als illustratie naar de plafonnering van het budget 'beheersbare kosten' (tarieven-KB 2008) onder de vorige tariefmethodologie en de vorige regulator. Achteraf blijkt dat de regulator deze budgetten te hoog had vastgesteld. De tariefmethodologie was nochtans grotendeels een rendementsregulering, waarbij dus de verwachting werd gecreëerd dat de regulator inzicht had in de redelijkheid en noodzakelijkheid van de gebudgetteerde kosten.

De beknopte zienswijze bevatte geen concrete instructies m.b.t. een eventuele aanpassing van de tariefmethodologie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

¹⁰ <http://www.creg.be/pdf/Opinions/2011/P092011/D-bijlage%203%20criteria-NL.pdf>

3.3.3.4 Zienswijze 9.

Zienswijze	Wel een tariefschok voor prosumenten.
Belanghebbende	Zero Emission Solutions

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Zero Emission Solutions geeft aan dat het een nobel streven is van de VREG om tariefschokken te willen vermijden maar dat helaas moet worden vastgesteld dat de ongeveer 230.000 prosumenten wel een tariefschok dienen te verwerken.

Reactie op de zienswijze

De VREG meent dat het onjuist zou zijn om de huidige situatie in stand te houden louter om een tariefschok te vermijden bij deze categorie van afnemers. De VREG beoordeelt zijn voornemen om tariefschokken in bepaalde omstandigheden te trachten te vermijden dus van een lager niveau t.o.v. het toepassen van de toepasselijke nettarieven die alle klantengroepen op een correcte en solidaire wijze willen laten bijdragen aan de netkosten.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.4 Zienswijzen m.b.t. paragraaf 5.3 'Niet-exogene kosten'

3.3.4.1 Zienswijze 10.

Zienswijze	Financieringskosten exogeen vaststellen
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis meent dat de billijke vergoeding een exogene behandeling moet krijgen. Door de vaststelling door de regulator ontstaat er volgens Eandis een belangrijk regulatorisch risico ten aanzien van de billijke vergoeding van de aandeelhouder. Een marktconforme vergoeding is noodzakelijk opdat de hoge financieringsbehoefte in het kader van de belangrijke rol van de DNB's in de energietransitie ingevuld kan worden.

Eandis stelt dat het niet zeker is dat de door de trend berekende vergoeding in functie van historische parameters, vastgelegd door de VREG, voldoende zal zijn om haar financieringslasten op het vreemd vermogen te dekken. De netbeheerder loopt het risico dat een opwaartse afwijking in de werkelijke intrestvoeten van het vreemd vermogen in mindering komt van de vergoeding voor de aandeelhouders.

Reactie op de zienswijze

De zienswijze sluit aan bij een rendementsregulering, waarbij de distributienetbeheerder zijn kosten integraal kan recupereren uit de distributienettarieven, inclusief de a.h.w. exogeen gegarandeerde winstmarge. De VREG heeft in zijn tariefmethodologie aangegeven dat hij deze visie niet deelt omdat deze vorm van regulering de efficiëntieprikkels wegneemt bij de distributienetbeheerders. Vanuit de Europese Richtlijnen wordt net gevraagd dat de regulator aan de distributienetbeheerder passende

stimulansen geeft voor een efficiënte werking. Dit is ook in het voordeel van de distributienetgebruikers die bij efficiënt werkende distributienetbeheerders kunnen genieten van betere distributienettarieven. De VREG heeft er daarom voor geopteerd om de behandeling van de kapitaalkostenvergoeding op een andere wijze in vergelijking met een rendementsregulering uit te werken, via een methode die o.a. geïnspireerd werd door de bestaande regulering voor regionale netbeheerders in Nederland. De VREG voorziet daarbij een kapitaalkostenvergoeding inclusief billijke winstmarge ex-ante in de toegelaten inkomsten voor niet-exogene kosten. Aldus behoudt men de prikkel voor de distributienetbeheerder om onredelijke en onnodige kosten gedurende het boekjaar te vermijden.

De distributienetbeheerder wordt nu dus geconfronteerd met een onzekerheid m.b.t. de winstmarge. Een deel van de onzekerheid, het volumerisico langs de zijde van het inkomen uit distributienettarieven, werd in de tariefmethodologie grotendeels weggenomen. Bovendien wordt binnen een lopende reguleringsperiode het inkomen jaarlijks aangepast m.b.v. de inflatie. De tariefmethodologie voorziet ook dat de inkomsten in de volgende reguleringsperiode in hoogte en trend zullen afgestemd worden op de werkelijke niet-exogene kosten van de distributienetbeheerder in de afgelopen jaren, wat een belangrijke vorm van nacalculatie is. Voor belangrijke onderdelen, zoals voor de financiering van exogene kosten m.b.t. openbaredienstverplichtingen, wordt ook de kapitaalkostenvergoeding integraal doorgerekend in de nettarieven. Met het niet-diversifieerbare risico voor de aandeelhouder wordt rekening gehouden in de bepaling van de hoogte van de kapitaalkostenvergoeding, via de berekening van de WACC voor de vergoeding van het eigen vermogen (via de waarde van bèta in het CAPM).

De VREG erkent dat de billijke vergoeding op de juiste, marktconforme hoogte dient te worden vastgesteld. De VREG heeft de berekening van de kapitaalkost op transparante wijze toegelicht in het document in bijlage 2 van de tariefmethodologie over de kapitaalkost, met een afweging tussen de historische rentelasten van de distributienetbeheerders en de huidige rentevoeten en marktrendementen voor resp. de nieuwe leningen en het vereiste rendement gevraagd door de aandeelhouders. De hierin gebruikte waarden zullen periodiek, bij de aanvang van een nieuwe reguleringsperiode, worden herzien, zodat ook deze manier van werken in feite een vorm van nacalculatie bevat m.b.t. schommelende marktrendementen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.4.2 Zienswijze 11.

Zienswijze	Voorzieningen verwerken in distributienettarieven
Belanghebbenden	Infrac, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Eandis en Infrac vragen de VREG om de aanleg en terugname van provisies te erkennen als niet-exogene kosten. Volgens Infrac hebben ze tot doel grote schommelingen in de registratie van kosten te beperken en dit komt tegemoet aan de wens van de regulator om tariefschokken te vermijden. Eenmalige piekmomenten met hun negatieve impact op de trend kunnen daardoor gemilderd worden.

Infrac stelt dat provisies met de grootste omzichtigheid aangelegd en teruggenomen moeten worden. Eventueel kan de VREG de verantwoording van de aanleg en terugname laten attesteren door de revisor.

Eandis ziet de mogelijkheid om de aanleg van voorzieningen met de regulator af te stemmen.

Reactie op de zienswijze

Het is de visie van de VREG om de bepaling van de hoogte van het toegelaten inkomen voor niet-exogene kosten te baseren op de werkelijke, door de distributienetbeheerder, gemaakte niet-exogene operationele kosten en opbrengsten, terwijl de voorzieningen voor risico's en kosten beogen om naar hun aard duidelijk omschreven verliezen of kosten te dekken die op de balansdatum waarschijnlijk of zeker zijn doch waarvan het bedrag niet vaststaat¹¹. Het is dus de bedoeling van de VREG om mogelijke onterechte distributietarieven te vermijden ten gevolge van voorzieningen waarvan achteraf blijkt dat ze niet of niet volledig hoefden worden aangewend aangezien het bedrag niet vaststaat op het moment dat de voorzieningen worden aangelegd. Het wel in rekening nemen van de voorzieningen in de bepaling van het toegelaten inkomen, zou aan de distributienetbeheerders dus een mogelijkheid bieden om hun kostenbasis en dus ook de volgende inkomstentrend te beïnvloeden.¹² Bovendien vlakt de tariefmethodologie de invloed van eenmalige pieken al af door voor de niet-exogene kosten een kostentrend over een aantal jaar te beschouwen. De VREG wenst tariefschokken in de mate van het mogelijke te vermijden, wat eventueel mogelijk is m.b.t. de doorrekening van de exogene kosten, maar aanvaardt deze wel indien ze het loutere gevolg zijn van de toepassing van de tariefmethodologie voor niet-exogene kosten. Echter, door rekening te houden met de globaliteit van de historische niet-exogene kosten, hun hoogte en hun recente evolutie bevat de voorgestelde tariefmethodologie reeds een ingebouwd mechanisme om de invloed van occasionele piekkosten op de distributietarieven te milderen.

De VREG kan geen beslissingen nemen op basis van eventuele waarschijnlijke toekomstige gebeurtenissen. Het is nu niet geweten voor welke toekomstige projecten eventuele voorzieningen zouden kunnen worden afgestemd met de regulator, zoals Eandis voorstelt. Volgens de VREG past deze aanpak eerder in het voorstel van de VREG in zijn tweede consultatie¹³ betreffende het werken met voorschotten wat betreft het inkomen voor niet-exogene kosten. Op die manier kan er wel een vorm van buffer opgebouwd worden voor voorziene kostentoenames met milderend effect op de distributietarieven maar ook met respect voor de tariefmethodologie. De VREG heeft deze optie nu niet voorzien voor de reguleringsperiode 2015-2016. De VREG veronderstelt dat er in de sector ook geen grote kostenpieken voor bepaalde nieuwe projecten in 2015-2016 worden verwacht. Dit sluit niet uit dat de optie van het werken met voorschotten voor niet-exogene kosten opnieuw kan worden voorgesteld voor de tariefmethodologie voor een volgende reguleringsperiode.

Met betrekking tot het voorstel van Infrac tot het attesteren van voorzieningen door de commissaris, meent de VREG dat dit geen oplossing biedt voor het probleem van de onzekerheid of waarschijnlijkheid en de hoogte van de kosten. Ook een attestering door de commissaris kan deze onzekerheden namelijk niet wegwerken.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

¹¹ Art. 50, Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het wetboek van vennootschappen

¹² De aanleg van voorzieningen aan het einde van een beschouwde kostenreferentieperiode zou dan de inkomstentrend voor de volgende reguleringsperiode stijgend kunnen maken. De terugname van deze voorzieningen aan het begin van die volgende reguleringsperiode zou voor de distributienetbeheerder onmiddellijk resulteren in een extra winstmarge.

¹³ 27 feb.- 30 april 2014.

3.3.4.3 Zienswijze 12.

Zienswijze	Vergoedingen i.v.m. flexibiliteit ?
Belanghebbende	Infracx

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infracx vraagt of in de toekomst de eventuele forfaitaire vergoedingen voor flexibiliteit (demand side management beperkingen, afschakeling hernieuwbaar) ook zouden worden verwijderd uit de operationele kosten.

Reactie op de zienswijze

De VREG kan nu geen rekening houden in de tariefmethodologie met eventuele mogelijke toekomstige gebeurtenissen. De in de geconsulteerde tariefmethodologie vernoemde forfaitaire vergoedingen zijn een vorm van kwaliteitsprikkel die de wetgever wenst te geven aan de distributienetbeheerders met het oog op het vermijden van maatschappelijke ongewenste feiten (schade aan installaties, laattijdige aansluiting, ..). De VREG veronderstelt dat eventuele forfaitaire vergoedingen voor flexibiliteit in een andere context zullen ontstaan.

In verband hiermee raadt de VREG de belanghebbende aan kennis te nemen van de reactie en conclusie op zienswijze nr. 33.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.4.4 Zienswijze 13.

Zienswijze	Kost van desinvestering voor rekening van de veroorzaker
Belanghebbenden	Febeliec, Essenscia

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Febeliec en Essenscia stellen dat het vergoeden van desinvesteringen een vrijgeleide geeft aan de veroorzakers ervan om er geen rekening mee te houden. De kost van desinvesteringen zou dan ook bij voorkeur moeten worden vergoed door degene die ze veroorzaakt of beslist heeft, niet via de tarieven. Febeliec stelt dat het louter naar beneden brengen met een vast percentage (van de inkomsten) onvoldoende incentive geeft aan de distributienetbeheerder om goed na te denken over desinvesteringen.

Reactie op de zienswijze

De VREG wenst te verduidelijken dat kosten van desinvesteringen onderdeel vormen van de niet-exogene kosten, waarvoor een inkomstenplafond wordt voorzien dat bovendien wordt beïnvloed door de eigen kostentrend t.o.v. de andere netbeheerders. Door deze inkomstenregulering ontvangt de distributienetbeheerder een sterke incentive tot kostenbeheersing, inclusief voor kosten van desinvesteringen. Indien de kosten van desinvesteringen alleen voor rekening zouden zijn van de distributienetbeheerder, kan de situatie ontstaan dat de netbeheerders nog enkel de meer dure investeringen wensen uit te voeren, voor rekening van de klanten, omdat ze verwachten dat die activa over hun volledige normale levensduur zullen functioneren en later geen niet-recupereerbare kosten

ten gevolge van een vroegtijdige desinvestering zullen veroorzaken. In tegenstelling daarmee moet de distributienetbeheerder in de voorgestelde inkomstenregulering een afweging maken tussen de kostprijs enerzijds en de betrouwbaarheid, de levensduur van activa anderzijds bij de aanschaf of aanleg ervan. Globaal streeft hij in de tariefmethodologie het best naar de keuze die hem (en bijgevolg ook de netgebruiker) op lange termijn de minste kosten (en meeste winst) zal opleveren. Hij ontvangt in de tariefmethodologie ook een prikkel om te onderhandelen met derde partijen die van hem een desinvestering vragen of om zich bij dergelijke verzoeken meer kritisch op te stellen. Daarnaast stelt zich het praktische probleem in het voorstel van de belanghebbende, dat het niet altijd mogelijk is de veroorzaker van een desinvestering eenduidig aan te wijzen (netbeheerder, fabrikant, derde partij,...) en zeker niet door de regulator als externe partij.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.4.5 Zienswijze 14.

Zienswijze	Nieuwe activiteiten zijn exogene kosten, na evaluatie eventueel niet-exogeen.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis pleit ervoor dat er ruimte gelaten wordt voor nieuwe, mogelijks onvoorspelbare elementen in de berekening van het toegelaten inkomen. Eandis stelt voor om de kost van nieuwe opdrachten en uitzonderlijke omstandigheden in de startperiode als exogeen te behandelen, m.a.w. de kosten integraal doorrekenen door middel van ogenblikkelijke nacalculatie. Op basis van een evaluatie van de aard en de grootte van de kost, kan vervolgens worden beslist om de kost in de volgende periode als exogeen of niet-exogeen op te nemen. Als wordt overeengekomen dat de nieuwe kost een niet-exogene behandeling toekomt, dan dient de reële kost uit de voorgaande periode, bij de trendberekening voor de volgende periode in rekening te worden gebracht.

Reactie op de zienswijze

De VREG kan in zijn tariefmethodologie niet concreet rekening houden met nieuwe elementen die vandaag nog onvoorspelbaar zijn. De indeling tussen exogene en niet-exogene kosten is gebaseerd op het feit of de distributienetbeheerder werkelijk invloed kan uitoefenen op zijn gemaakte kost. In geval van nieuwe activiteiten m.b.t. het netbeheer waarop de distributienettarieven van toepassing zijn, mag verondersteld worden dat de distributienetbeheerder zelf zal kunnen beslissen op welke wijze hij deze taken wil vervullen, m.a.w. welke kosten hij zal maken. De VREG verwacht dat de kosten dan als niet-exogeen zullen beschouwd worden. In geval de kosten van nieuwe activiteiten door de VREG als exogeen kunnen erkend worden volgens de tariefmethodologie, kan de recuperatie van deze kosten via de distributienettarieven reeds starten via het eerstvolgende nieuwe budget voor exogene kosten voor een volgend kalenderjaar. Nieuwe exogene kosten kunnen dus vrij snel, met jaarlijkse herziening en strikte nacalculatie, verwerkt worden in de distributienettarieven.

Wat betreft de niet-exogene kosten miskent de belanghebbende de in de voorgestelde tariefmethode voorziene vorm van nacalculatie, waarbij voor de inkomsten in de volgende reguleringsperiode wordt rekening gehouden met de hoogte en de evolutie van de recente kosten van de distributienetbeheerders. Indien bijvoorbeeld wegens nieuwe taken m.b.t. de distributienettarieven de niet-exogene kosten in de sector stijgen, stijgen ook de inkomsten van de distributienetbeheerders in de eerstvolgende nieuwe reguleringsperiode en dit volgens de waargenomen stijgende kostentrend.

Niet alleen wordt aldus het risico dat de netbeheerder voor de nieuwe activiteiten moest dragen afgebouwd, de tariefmethode maakt het ook mogelijk dat de waargenomen kostentendens kan aanhouden indien nodig. Het geheel van de gemaakte niet-exogene kosten bevat informatie over zowel afnemende kosten voor oude en stilvallende activiteiten als stijgende kosten voor nieuwe en groeiende activiteiten. Het is daarbij volgens de VREG niet relevant en ook niet realistisch om een onderscheid tussen kosten te gaan toepassen op basis van de plaats in de levenscyclus van de activiteiten die de kosten veroorzaken, zoals de zienswijze voorstelt.

Volgens deze zienswijze zouden de kosten voor nieuwe activiteiten en projecten volledig voor rekening zijn van de distributienetgebruikers. De distributienetbeheerder draagt aldus het risico bij de start van een nieuwe opdracht volledig over aan de distributienetgebruikers, die zelf nochtans niet de mogelijkheid hebben om het risico te beïnvloeden. Deze bescherming kan er toe leiden dat een distributienetbeheerder in de beginfase van een nieuwe project de meest cruciale beslissingen weinig doordacht neemt, met alle gevolgen nadien.

Ook het voorstel in de zienswijze om exogene kosten op een bepaald ogenblik te kunnen beschouwen als niet-exogeen kan niet in een transparante, stabiele en niet-discriminatoire tariefmethodologie opgenomen worden. Kosten die aanvankelijk door distributienetbeheerders gemaakt werden onder het regime zonder nabootsing van concurrentie met andere distributienetbeheerders, komen dan achteraf toch hiervoor in aanmerking. Het potentieel aan kostenbesparingen vertaalt zich dan in een potentiële winstmarge. Deze transfer van kosten van exogeen naar niet-exogeen is bijgevolg discriminatoir, aangezien de kostenhistoriek voor elke distributienetbeheerder verschillend zal zijn.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.5 Zienswijzen m.b.t. paragraaf 5.4 'Exogene kosten'

3.3.5.1 Zienswijze 15.

Zienswijze	Aankopen netverliezen ook exogeen
Belanghebbenden	Infrac, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Infrac verzoekt de VREG consequent de netverliezen als exogene kost te beschouwen. Infrac verwijst naar externe elementen die meespelen in de bepaling van de hoeveelheden van de netverliezen (lokale productie, MIG6) en van de aankooprijzen voor netverliezen. Infrac merkt tevens op dat de VREG, door het niet beschouwen van het jaar 2009 in de kostentrend, hiermee impliciet het wisselvallige karakter van de netverliezen erkent.

Eandis pleit ook voor een exogene behandeling van de kosten van netverliezen, omdat de prijsevoluties buiten de controle van de distributienetbeheerder vallen.

Reactie op de zienswijze

Wat betreft de netverliezen meent de VREG dat de distributienetbeheerder het best geplaatst is, met zijn expertise over zijn distributienet, om deze verliezen en kosten te identificeren en er tegen op te treden. De VREG meent dat de distributienetbeheerders gestimuleerd moeten worden om de kosten van het verlies aan elektriciteit en aardgas in hun netten onder controle te houden en hierbij op een duurzame en kostenefficiënte manier tewerk te gaan . De kosten kunnen m.a.w. onderworpen worden

aan een bevorderende regulering. De aangebrachte zienswijze komt daarentegen neer op het aanvaarden van deze verliezen en het integraal doorrekenen van de risico's hieromtrent en de kostprijs aan de eindklanten, die er echter geen enkele invloed op hebben.

De VREG is er bovendien van overtuigd dat, voor de aankoop van de energie als compensatie voor de netverliezen, dit een kostenpost is waarbij de netbeheerder zowel het inkoopvolume (activakeuze) als de inkoopprijs (inkoopstrategie en inkoopmoment) zeer goed kan beïnvloeden. Het heeft zin hiervoor een bevorderende regulering toe te passen. Het zou onjuist en inconsistent met de tariefmethodologie zijn om deze individuele aankoop door een netbeheerder te beschouwen als exogeen¹⁴.

Netverliezen zijn gerelateerd aan technische neteigenschappen. De distributienetbeheerder moet bij een investering in zijn net een afweging maken tussen de kost van de eenmalige investering en de terugkerende netverliezen die het nieuwe actief zal of kan veroorzaken. De distributienetbeheerder moet hierbij aangemoedigd en uitgedaagd worden om de technisch-economisch optimale keuze te maken, in het belang van een goed werkend, veilig, betrouwbaar en betaalbaar netbeheer. Daarom is het van belang dat investeringen (kapitaal- en afschrijvingskosten) en netverliezen samen als niet-exogene kosten worden meegenomen ter bepaling van het inkomen voor niet-exogene kosten. Netverliezen in de tariefmethodologie afzonderen en als exogeen afdekken, voor rekening van de klanten, zorgt voor een belangrijke scheeftrekking in de vermelde afweging. Het geeft een verkeerde investeringsprikkel aan de distributienetbeheerder (voorkeur voor goedkopere activa met meer netverliezen). Het verhindert aldus de optimale ontwikkeling van een betrouwbaar energie-efficiënt distributienet.

De tariefmethode van de VREG biedt daarnaast voor de niet-exogene kosten (waaronder de netverliezen) een vorm van periodieke nacalculatie per reguleringsperiode op basis van de recentste kostenontwikkelingen, waarbij effecten van prijsschommelingen op termijn kunnen worden geneutraliseerd. De tariefmethodologie bestond nog niet in 2009, zodat de kostenpiek van dat jaar nadien geen tariefstijging veroorzaakte die dan nu zou gecompenseerd worden. De VREG heeft zich voor de volgende reguleringsperiode 2015-2016 gebaseerd op de jaren 2010-2013 omdat in die jaren de kosten nu het meest representatief zijn.

De financiële verantwoordelijkheid van de distributienetbeheerder wegnemen voor de aardgas- en elektriciteitslekken in zijn netwerk zou ook niet gepast zijn in het kader van de maatregelen tegen de uitstoot van broeikasgassen in het kader van de klimaatwijziging.

De VREG wenst ten slotte het risico voor de distributienetbeheerder in de juiste context te plaatsen. Het toegelaten inkomen van de distributienetbeheerders voor niet-exogene kosten wordt in de tariefmethodologie afgeleid vanuit hun gemaakte kosten in het recente verleden, waaronder dus de netverliezen. Er is m.a.w. een vorm van nacalculatie in de tariefmethodologie, waardoor de marktprijzen worden doorgerekend aan de distributienetgebruikers in de distributienettarieven van de volgende reguleringsperiode. Bovendien wordt door de VREG in het toegelaten inkomen van de distributienetbeheerder voor zijn aandeelhouders een gepaste kapitaalkostenvergoeding voorzien overeenkomstig het niet-diversifieerbare risico van hun investering in de netbeheerder.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

---

¹⁴ Visie in overeenstemming met deze van ACM.

3.3.5.2 Zienswijze 16.

Zienswijze	Tekstuele correcties m.b.t. pensioenen doorvoeren
Belanghebbende	Infracx

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infracx stelt voor om de geconsulteerde tekst van de tariefmethodologie te wijzigen wat betreft par. 5.4 pt. 3.

Infracx stelt voor de zin te beginnen met "de lasten voor het niet-gekapitaliseerd aanvullend pensioen" en de beperking van de activiteit "voor de jaren vóór de liberalisering" te schrappen. De pensioenverplichtingen ten voordele van de vastbenoemden zijn het gevolg van statutaire en wettelijke bepalingen die dateren van vóór de liberalisering. Ten aanzien van werknemers die vóór de liberalisering vast benoemd werden, werden pensioenverplichtingen aangegaan die niet gewijzigd konden worden na de liberalisering (tenzij via wettelijke bepalingen). Deze pensioenverplichtingen zijn "stranded costs" en moeten als exogeen worden beschouwd.

Reactie op de zienswijze

De VREG baseerde zich voor de afbakening van deze exogene kosten op de bestaande bepaling in de Elektriciteits- en Gaswet.¹⁵ De VREG wou door de overname van deze bepaling een bestaande praktijk verderzetten en was niet op de hoogte van het feit dat de vorige tariefmethodologie afweek van de voormelde wettelijke bepalingen.

Conclusie

De geconsulteerde tekst van de tariefmethodologie werd aangepast in par. 5.4 pt. 3. De exogene kosten omvatten de lasten voor het niet-gekapitaliseerd aanvullend pensioen of het pensioen van de publieke sector, die worden betaald aan personeelsleden die een gereguleerde aardgas- en/of elektriciteitsdistributieactiviteit hebben verricht, die verschuldigd zijn krachtens statuten, collectieve arbeidsovereenkomsten of andere voldoende geformaliseerde overeenkomsten, die werden goedgekeurd vóór 30 april 1999, of die worden betaald aan hun rechthebbenden of vergoed aan hun werkgever door een distributienetbeheerder.

3.3.5.3 Zienswijze 17.

Zienswijze	Saldo sociale leveringen exogeen
Belanghebbenden	Infracx, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Infracx stelt dat het saldo van de aan- en verkoop van energie ten behoeve van sociale klanten (sociale openbaredienstverplichtingen) eveneens exogeen is. De verkoopprijs van elektriciteit voor sociale klanten wordt bepaald door de federale regulator CREG, zodat de netbeheerder hierop geen enkel impact heeft. Het is volgens Infracx niet logisch dat bv. wijzigingen aangebracht door de CREG in de berekeningswijze van het tarief ten laste zouden vallen van de netbeheerder. De aankoopprijs van de energie is volgens de belanghebbende het resultaat van een rigoureu te volgen aanbestedingsprocedure.

¹⁵ Art. 12bis, § 8, 8°, van de Elektriciteitswet en Art. 15/5ter, § 5, 13° van de Gaswet

Eandis stelt dat de kosten van de aankoop van energie buiten de invloedssfeer van de distributienetbeheerder vallen en als exogeen moeten behandeld worden.

Reactie op de zienswijze

Dit gaat over leveringen van elektriciteit en aardgas door de distributienetbeheerder aan eigen klanten, die niet-beschermd (door de commerciële leverancier gedropt) of beschermd zijn (residentiële afnemers met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie die genieten van de sociale maximumprijs, het specifiek sociaal tarief). De energieprijzen voor deze twee groepen van klanten worden door de CREG periodiek vastgesteld.

Voor niet-beschermd, gedropte klanten nam de CREG in 2013 de recentste beslissingen¹⁶ wat betreft de berekeningswijze van de totaalprijzen voor elektriciteit en aardgas. In deze beslissingen wordt bevestigd dat de distributienetbeheerders al hun bevoorradingskosten voor de gedropte klanten met de totaalprijzen kunnen dekken. Er is bovendien bij elektriciteit en aardgas een mechanisme ingebouwd, bij Ministerieel Besluit sinds resp. 2004 en 2005, waarbij een vergelijking met de gemiddelde energieprijzen van de commerciële leveranciers bepaalt of de distributienetbeheerder een marge bovenop zijn aankoopprijs kan toevoegen. Dit sluit aan bij de stimulans tot duurzaam kostenefficiënt beheer door de distributienetbeheerder die de voorgestelde tariefmethode vooropstelt en ondersteunt het voorstel van de VREG om deze kosten niet als exogeen te beschouwen.

Er is één sociale maximumprijs voor beschermde klanten die door alle leveranciers en alle distributienetbeheerders als sociale leverancier wordt toegepast. De prijs wordt twee maal per jaar berekend en gepubliceerd door de CREG op basis van de laagste commerciële tarieven op de markt van de leveranciers van elektriciteit en aardgas. De wijze van vaststelling van de prijs is bepaald door wetgeving¹⁷. Het KB¹⁸ van 29 maart 2012 bepaalt de grootte van de kost voor de distributienetbeheerder van de toepassing van dit tarief (nl. het verschil tussen de referentieprijzen en het sociaal tarief) en hoe hij deze kost kan terugvorderen bij de CREG. Voordien werd de grootte van de kost bepaald door het KB¹⁹ van 21 januari 2004 (nl. het verschil tussen de normale marktprijs en het sociaal tarief plus administratiekosten veroorzaakt door de toepassing van de sociale maximumprijzen) met eveneens terugvordering van deze kost bij de CREG. De VREG concludeert enerzijds dat de grootte van de kost voor de distributienetbeheerders van de toepassing van de sociale maximumprijs steeds wettelijk is vastgesteld en anderzijds dat ze deze kost integraal kunnen terugvorderen bij de CREG.

De VREG concludeert uit de wettelijk voorziene mechanismen dat de recuperatie van de aankoopkosten voor energie voor de beide tarieven door de distributienetbeheerder, uit de verkoop van de energie en de vorderingen bij de CREG, bedoeld zijn voor en reeds voorzien in een voldoende mate van kostendekking. Het nettoresultaat voor een distributienetbeheerder is een niet-exogene opbrengst (of kost) die wordt meegenomen ter bepaling van het volgende toegelaten inkomen van de distributienetbeheerder voor niet-exogene kosten. De tariefmethodologie geeft dus een aanvullende

¹⁶ Zie o.a. <http://www.creg.info/pdf/Beslissingen/B1239NL.pdf> en <http://www.creg.info/pdf/Beslissingen/B1240NL.pdf>

¹⁷ Ministerieel besluit van 30 maart 2007 tot vaststelling van de sociale maximumprijzen van elektriciteit en het Ministerieel besluit van 30 maart 2007 houdende vaststelling van sociale maximumprijzen voor de levering van aardgas aan de beschermde residentiële klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie.

¹⁸ Koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de elektriciteitsbedrijven en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan.

¹⁹ Koninklijk besluit van 21 januari 2004 tot vaststelling van de nadere regels voor de compensatie van de reële nettokost die voortvloeit uit de toepassing van de sociale maximumprijzen in de elektriciteitsmarkt en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan.

prikkel aan de distributienetbeheerder om de kosten te beheersen. De VREG beschouwt de aankoop van de energie door de distributienetbeheerder als een eigen beslissing door de distributienetbeheerder, analoog aan het standpunt van de VREG m.b.t. de netverliezen (zienswijze nr. 15).

De kosten voor dubieuze debiteuren zijn relevante operationele niet-exogene kosten die ook meegenomen worden ter bepaling van de hoogte van het toegelaten inkomsten van de distributienetbeheerder in de volgende reguleringsperiode. De distributienetbeheerder wordt daarbij dus ook geprikkeld om deze kosten te beperken. Ook dit dient in de voorgestelde tariefmethode niet te veranderen.

De VREG ontkent niet dat er een zeker risico is en dat in de tariefmethodologie er geen strikte garantie is op bijkomende kostendekking, mocht dat toch nog nodig zijn ondanks de voorzieningen aangebracht in de wetgeving. Voor het niet-diversifieerbare risico voor de aandeelhouders wordt in de tariefmethodologie evenwel rekening gehouden met een passende kapitaalkostenvergoeding.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.5.4 Zienswijze 18.

Zienswijze	Ook transmissiekost via doorvoer
Belanghebbenden	Eandis, Infracx

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Eandis en Infracx merken op dat transmissiekosten ook kunnen worden aangerekend via de doorvoer van energie via een omliggende netbeheerder en verzoeken om deze situatie eveneens op te nemen in de tariefmethodologie.

Reactie op de zienswijze

De VREG ondersteunt de zienswijze.

Conclusie

De geconsulteerde tekst werd aangevuld in par. 5.4 pt. 1. De vergoeding voor de transmissienetbeheerder is een exogene kost, ook wanneer deze wordt aan- en doorgerekend via een andere distributienetbeheerder in het geval van doorvoer.

3.3.5.5 Zienswijze 19.

Zienswijze	Transmissiekost omvat ook de jaarlijkse doorrekening van de aansluitvergoedingen Elia
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt te verduidelijken dat de door de door de transmissienetbeheerder aangerekende vergoeding ook de jaarlijkse doorrekening van de aansluitvergoedingen (opex/capex van assets in eigendom/beheer van Elia en gebruikt door de distributienetbeheerder) omvat.

Reactie op de zienswijze

De VREG ondersteunt de zienswijze.

Conclusie

De geconsulteerde tekst van de tariefmethodologie werd aangepast in par. 5.4 pt. 1. De exogene kosten omvatten ook de jaarlijkse doorrekeningen van de aansluitvergoedingen voor activa in eigendom/beheer van Elia en gebruikt door de distributienetbeheerder.

3.3.5.6 Zienswijze 20.

Zienswijze	Overige kosten i.v.m. openbare dienstverplichtingen ook exogeen
Belanghebbenden	Eandis, Infrac

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Eandis meldt dat de distributienetbeheerder geen invloed heeft op de behandelingskosten in het kader van de openbare dienstverplichtingen (bv. groenestroomcertificaten, REG-premies, sociale klanten, uniek loket) omdat ze evolueren in functie van het volume (mate waarin er door de bevolking een beroep op wordt gedaan) en in de complexiteit. Ook deze administratieve en behandelingskosten moeten volgens Eandis een exogene behandeling krijgen.

Infrac vraagt om de kosten van de openbaredienstverplichtingen zoals administratie- en exploitatiekosten, die het rechtstreeks gevolg zijn van exogene factoren, ook als exogene kosten te erkennen, eventueel genormeerd.

Reactie op de zienswijze

De VREG verwijst op dit punt ook naar zijn standpunt zoals vermeld in de tariefmethodologie, o.a. in par. 5.4.

Het gaat over kosten m.b.t. interne, door de distributienetbeheerder zelf genomen beslissingen m.b.t. de wijze van organisatie van de administratie (personeel, informatica,...) voor de uitvoering van bepaalde taken. Een onderneming wordt echter met meerdere verplichtingen geconfronteerd welke tot bepaalde taken leiden (m.b.t. veiligheid, welzijn en werk, milieu, belastingen,...). Voor de interne kosten voor deze verplichtingen is het de overtuiging van de VREG dat hiervoor een prikkel mag ingebouwd worden in de tariefmethodologie opdat de onderneming duurzaam en kostenefficiënt te werk gaat. Daarbij kunnen de volumes of de complexiteit van dossiers voor openbaredienstverplichtingen wijzigen maar alle distributienetbeheerders kunnen hiermee geconfronteerd worden en de distributienetbeheerder is zelf het best geplaatst om in te schatten hoe hij zich het best organiseert en omgaat met schommelingen in de werklust. De behandeling in de tariefmethodologie als niet-exogene kost is verantwoord en noodzakelijk om op dit vlak een efficiëntieprikkel aan de netbeheerders te kunnen geven. Voor het niet-diversifieerbaar risico voor de aandeelhouders wordt in de tariefmethodologie voorzien in een overeenkomstige billijke vergoeding (via het CAPM).

Een behandeling als exogene kosten zou een discriminatoire behandeling tussen gelijke interne kosten met zich meebrengen (bv. tussen personeelskosten voor netbeheer en voor openbardienstverplichtingen). Een distributienetbeheerder voelt dan ook binnen de tariefmethodologie een onbedoelde incentive om meerdere kosten als exogeen te gaan aanmerken. Dit zorgt immers voor een daling van zijn niet-exogene kosten en dus een mogelijke toename van zijn latere winstmarge, via het mechanisme van nabootsing van concurrentie met de andere netbeheerders voor wat betreft de niet-exogene kosten. Het is daarbij weinig realistisch te verwachten dat de regulator of een revisor die interne opsplitsing van kosten volledig zou kunnen controleren, laat staan correct beoordelen naar redelijkheid t.o.v. de interne werklust. De prikkel tot efficiënte interne organisatie valt dan weg voor de distributienetbeheerder en wordt de verantwoordelijkheid van de externe partij die de regulator is. Het wringt de VREG dus in een aanpak volgens een rendementsregulering, wat de VREG niet wenst, zoals reeds aangegeven in de tekst van de tariefmethodologie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.5.7 Zienswijze 21.

Zienswijze	De openbare dienstverplichtingen (kosten certificaten) volledig solidariseren over de distributienetbeheerders
Belanghebbenden	Zero Emission Solutions , PV-Vlaanderen

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Het verdient volgens Zero Emission Solutions aanbeveling om de openbare dienstverplichtingen volledig te solidariseren over de netbeheerders. PV-Vlaanderen adviseert om de kosten voor de opkoopplicht van groenestroomcertificaten volledig te solidariseren over de netbeheerders.

Reactie op de zienswijze

Welke kosten onder distributienetbeheerders gesolidariseerd moeten worden en op welke wijze wordt voorgeschreven in het Energiedecreet. De VREG dient dit te respecteren in zijn tariefmethodologie. De wijze van solidarisering op zich is dus geen onderdeel van de tariefmethodologie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.6 Zienswijzen m.b.t. paragraaf 5.5 'Regulatoire rekeningen'

3.3.6.1 Zienswijze 22.

Zienswijze	Regulatoir actief/passief van na 2009 ook verwerken in distributienettarieven
Belanghebbenden	Febeliec, Essencia

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Febeliec en Essencia vragen dat de regulatoire saldi van de jaren 2010-2014 ook worden doorgerekend in de distributienettarieven vanaf 2015. Zij vinden het niet verwerken onverantwoord, gezien dat de kosten nog verder doet oplopen. Minstens het opbouwen van een reserve zou getuigen van goed huisvaderschap.

Reactie op de zienswijze

De VREG wijst op de vele onduidelijkheden rond deze saldi: de laatste tariefmethodologie (van de tarieven-KB's 2008), die de wijze bepaalde waarop deze saldi en de bijhorende winstmarge van de distributienetbeheerder tot stand kwamen, is opgeheven maar bleef toegepast worden door de distributienetbeheerders. Zowel over de hoogte van de saldi als hun aanwending, evenals wie dit moet bepalen en op welke wijze, is er geen absolute duidelijkheid. De VREG meent dat het verstandiger is nu geen bijkomende moeilijkheden te creëren en geen beslissing te nemen over een aanwending, welke vervolgens zou kunnen aangevochten worden door diegene aan wie de VREG een eventuele kost van een saldo via een distributienettarief zou hebben toegewezen. De VREG wenst eerst de uitkomst af te wachten van een lopend juridisch proces m.b.t. de vaststelling van de hoogte van de saldi.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.6.2 Zienswijze 23.

Zienswijze	Saldi van na 2009 verrekenen in distributienettarieven
Belanghebbenden	Infrac, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Infrac stelt dat het uitstel van de recuperatie van de regulator actief/passief van na 2009 nadelig is voor de klant omdat dit leidt tot belangrijke bijkomende financieringskosten en dus verhoging van de tarieven. Het is volgens de belanghebbende ook nadelig voor de kostprijs van de voorfinanciering. Om bijkomende financieringslasten te vermijden, stelt Infrac voor om de saldi 'niet-beheersbare kosten' over de periode 2008-2013 onmiddellijk vanaf 1/1/2015 te verrekenen. De saldi kunnen als voorschotten in de tarieven verwerkt worden. De definitieve verrekening kan dan gebeuren zodra er juridische duidelijkheid is.

Ook Eandis vraagt om via een systeem van voorschotverwerking een gedeelte van de saldi van de periode 2010-2014 in het tarief 2015-2016 te recupereren, althans het gedeelte m.b.t. de opkoopverplichting van certificaten.

Reactie op de zienswijze

De VREG verwijst hierbij ook naar zijn reactie op zienswijze nr. 22. De juridische onzekerheden wat betreft de saldi zijn dermate belangrijk, dat de VREG niet wenst te werken met de concrete toewijzingen van voorlopige tekorten aan distributienetgebruikers, wat een veel ingrijpendere tariefstijging kan betekenen voor klanten, die zij bovendien omwille van de juridische onduidelijkheid mogelijk zullen aanvechten. De mogelijke complexe juridische situatie die dan hieruit kan volgen, moet alvast worden vermeden. De stelling van de VREG in de tariefmethodologie dat het regulator actief en -passief, eenmaal definitief duidelijk in hoogte, gegarandeerd en integraal via de

distributienettarieven zullen worden verwerkt, moge voor iedereen voldoende duidelijk zijn. Wat betreft het regulatorisch passief is de situatie en behandeling symmetrisch ten opzichte van het regulatorisch actief en niet nadelig voor de klant.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.6.3 Zienswijze 24.

Zienswijze	Saldi van na 2009 volgens tarieven-KB's 2008
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis meldt dat het haar logisch lijkt dat de saldi 2010-2014 gebeurt volgens de methodologie in de tarieven-KB's van 2008.

Reactie op de zienswijze

De CREG keurde de "gerapporteerde saldi 2009" goed. De CREG besliste slechts over de vaststelling van de tarifaire verschillen, en nam geen standpunt in over de bestemming van de verschillende saldi. Een uitdrukkelijke beslissing over de bestemming van de verschillende saldi voor het exploitatiejaar 2009 ontbrak. Gelet op de goedkeuring van hun saldi konden de distributienetbeheerders er echter redelijkerwijze van uitgaan dat de bestemming van de saldi conform de voor dat exploitatiejaar vigerende besluiten zou gebeuren. Het feit dat voor 2009 de CREG het bedrag van de saldi heeft goedgekeurd, is een belangrijk element dat naar voor kan worden gebracht om de bestemming voor dat jaar te motiveren. De saldi van 2010 e.v. zijn evenwel tot op heden niet vastgesteld.

Een beslissing met betrekking tot de bestemming van de saldi van 2009 doet geen afbreuk aan de verdere uitoefening van de tarifaire bevoegdheid. De VREG kan desgevallend een andere bestemming geven aan de saldi 2010 en verder. Een beslissing van de VREG beperkt de verdere uitoefening van zijn bevoegdheden niet.²⁰

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.7 Zienswijzen m.b.t. paragraaf 5.6 'Bepaling van het toegelaten inkomen'

3.3.7.1 Zienswijze 25.

Zienswijze	Correct vertrekpunt via benchmarking met buitenland
Belanghebbenden	Febeliec, Essenscia

²⁰ Zie bijvoorbeeld Richtlijn 2009/72/EG, art. 37.2 derde lid en art. 37.10.

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Febeliec en Essenscia stellen dat bij inkomstenregulering een correct vertrekpunt wat betreft de efficiënte kosten van de distributienetbeheerders essentieel is en stellen voor om dit te bepalen op basis van een grondige analyse en benchmarking met het buitenland. De belanghebbenden vragen of dit op doorgedreven wijze nog kan gebeuren vóór 2015.

Reactie op de zienswijze

De VREG sluit niet uit dat hij bepaalde kosten van distributienetbeheerders zal onderzoeken en onderling vergelijken maar is er niet van overtuigd dat dit nu een betere werkwijze zou zijn tot impuls voor efficiëntie bij de netbeheerders. Men mag geen onrealistische verwachtingen koesteren vanuit dergelijke analyse door een regulator, die ten opzichte van de gereguleerde onderneming een externe partij is en blijft. Niet de regulator is het best geplaatst om interne processen en procedures bij de distributienetbeheerder te analyseren op efficiëntie, wel de netbeheerder zelf. De voorgestelde zienswijze biedt ook een risico omdat de aanpassingen die een regulator zou moeten forceren bij de ondernemingen, door hen juridisch kunnen aangevochten worden. De interne efficiëntieoefening kan het best uitgevoerd worden door de distributienetbeheerder zelf, op voorwaarde dat hij hiertoe de nodige impulsen ontvangt vanwege de regulator. De VREG heeft dan ook gekozen voor een tariefmethodologie waarbij het inkomen van de distributienetbeheerder voor niet-exogene kosten per jaar wordt geplafonneerd, met een vorm van nabootsing van concurrentie onderling, zodat hij een sterke incentive ontvangt om onredelijke en onnodige kosten te vermijden. Er zijn evenwel bepaalde mechanismen in de tariefmethodologie voorzien (reductie volumerisico, trendanalyse bijvoorbeeld) die er voor zorgen dat de risico's voor de distributienetbeheerder onder controle blijven. Het is uiteraard de taak van de VREG om er op toe te zien hoe de kosten van de distributienetbeheerders in de toekomst zullen evolueren en of en hoe de methode dan nog zou moeten bijgesteld worden.

Het voorstel in de zienswijze om bij een analyse ook buitenlandse bedrijven te betrekken, is weinig aantrekkelijk. De VREG heeft niet dezelfde bevoegdheid tot inzage in deze bedrijven. Daarnaast is het mogelijk dat deze ondernemingen werken in andere, niet volledig vergelijkbare omstandigheden. De VREG meent dat dergelijke studie wel nuttig kan zijn om een globaal beeld te verkrijgen over het kostenniveau bij de Vlaamse distributienetbeheerders maar dat ze zich minder leent om concreet te vertalen naar een hoogte van een inkomstenplafond per distributienetbeheerder. De VREG heeft ook geen weet van regulatoren uit naburige landen die benchmarken met de Vlaamse netbeheerders. De studie kan inderdaad niet meer gebeuren vóór 2015.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.7.2 Zienswijze 26.

Zienswijze	Efficiëntiescreening lijkt aangewezen
Belanghebbenden	Febeliec, Essenscia

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Febeliec en Essenscia stellen de vraag hoe de bepaling van de toegelaten inkomsten de distributienetbeheerders kan aanzetten om hun kosten te verminderen. Een individuele efficiëntiescreening als basis voor een individuele x-factor lijkt volgens de belanghebbenden hiertoe de aangewezen oplossing.

Reactie op de zienswijze

De VREG verwijst hierbij ook naar zijn reactie op zienswijze nr. 25.

De prikkel aan de distributienetbeheerder voor een efficiënte werking gaat nu uit van het feit dat zijn inkomsten voor niet-exogene kosten worden geplafonneerd en er een vorm van competitie wordt ingebouwd tussen de distributienetbeheerders. Men mag er van uitgaan dat de distributienetbeheerders onder impuls van hun aandeelhouders erop zullen toekijken dat de interne winstdoelstellingen worden gehaald en indien mogelijk overschreden. Rationalisaties en kostenbesparingen kunnen daarbij een extra hulpmiddel zijn en worden beter uitgevoerd vanuit eigen, interne drijfveren. De VREG wijst ook op de ervaring sinds 2009 met de plafonnering van de inkomsten voor 'beheersbare kosten' toegepast in de tariefmethodologie volgens de tarieven-KB's van 2008. Alle distributienetbeheerders bleken jaar op jaar minder kosten te maken dan het budget toeliet, zodat er een winstmarge ontstond voor de aandeelhouders. De VREG heeft nu kosten erkend als niet-exogeen. Anderzijds wenst de VREG de plafonnering van de inkomsten voor deze kosten op een verantwoord niveau vast te stellen en rekening te houden met de individuele inspanning van elke distributienetbeheerder en de globale kostentrend in de sector.

De VREG is er van overtuigd dat de hierboven vernoemde aanpak transparanter, stabiel en effectiever is dan het vrij arbitrair opleggen van bepaalde kostendoelstellingen, die zich dan vertalen in een individuele x-waarde per distributienetbeheerder. Het is weinig realistisch te veronderstellen dat een regulator, externe partij voor een distributienetbeheerder, met dezelfde kennis van zaken de potentiële efficiëntiewinsten bij een distributienetbeheerder effectief zou kunnen identificeren en overtuigend en succesvol laten implementeren.

Bij een efficiëntiescreening is het ook moeilijk om rekening te houden met nieuwe of verdwijnende activiteiten. Het is een statische beoordeling, op basis van een foto van de activa en resultaten van bijvoorbeeld het voorgaande jaar. De distributienetbeheerders wijzen in hun reactie op deze consultatie al op het risico m.b.t. nieuwe, onvoorzene activiteiten. De tariefmethodologie van de VREG vangt deze op omwille van de vorm van nacalculatie bij de vaststelling van het toegelaten inkomen in functie van de historische kosten. Bij een efficiëntiescreening zou men de vermoedelijk meest ideale toestand in het recente verleden (moment van de foto) moeten projecteren naar een aantal jaar in de toekomst. Dit komt dan in conflict met de bestaande en nieuwe kostentendensen.

Efficiëntiestudies dragen steeds een zeker risico met zich mee. De VREG merkt op dat men een efficiëntiestudie volgens meer dan één methode kan uitvoeren maar dat elke methode voor- en nadelen heeft. Het is een bijzondere uitdaging om het geheel van een onderneming uit te drukken en te rangschikken volgens een percentage kostenefficiëntie. Het is zeker niet ondenkbaar dat dergelijk resultaat juridisch zal worden betwist. Dergelijke maatschappelijke onzekerheid over de distributienettarieven kan nu best vermeden worden.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.7.3 Zienswijze 27.

Zienswijze	Niet duidelijk hoe x-factor wordt bepaald
Belanghebbende	Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Febeliec stelt, zonder meer, dat het niet duidelijk is hoe de x-factor zal bepaald worden door de VREG.

Reactie op de zienswijze

De bepaling van de x-factor werd in de consultatietekst tekstueel en d.m.v. wiskundige formules toegelicht in paragraaf 5.6.2, over de bepaling van het toegelaten inkomen voor niet-exogene kosten. Het is uit de beknopte opmerking niet af te leiden waar de belanghebbende specifiek een onduidelijkheid ziet. Andere belanghebbenden brachten de zienswijze niet aan.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.7.4 Zienswijze 28.

Zienswijze	Een x-factor per distributienetbeheerder
Belanghebbende	Infracx

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infracx stelt dat de voorgestelde tariefmethode geen rekening houdt met eventuele bestaande verschillen in efficiëntie tussen de distributienetbeheerders. Het werken met een globale x-waarde bestraft volgens Infracx de distributienetbeheerders die in het verleden reeds belangrijke efficiëntieverbeteringen hebben doorgevoerd en dus nog weinig marge hebben in de toekomst. Omgekeerd zullen distributienetbeheerders die in het verleden weinig of geen inspanningen tot efficiëntieverbeteringen geleverd hebben, worden beloond met een hoger startbudget. Deze bestaande efficiëntieverschillen dienen volgens Infracx eerst weggewerkt via een individuele efficiëntiekorting. Het toepassen van één sectorale x-factor is volgens de belanghebbende enkel verantwoord als alle netbeheerders eenzelfde efficiëntiegraad bereikt hebben, rekening houdende met objectieve regionale verschillen. Infracx verzoekt de VREG aan te tonen dat dit het geval is vooraleer één x-factor op te leggen.

Infracx stelt tevens dat een aantal ontwikkelingen voor structurele kostenverschillen zorgen tussen de distributienetbeheerders, o.a. toename van injectie, PV-installaties en elektrische voertuigen. Deze ontwikkelingen voltrekken zich volgens Infracx niet gelijkmatig voor alle distributienetbeheerders.

Reactie op de zienswijze

Infracx stelt in zijn zienswijze dat de distributienetbeheerders in het verleden mogelijk niet dezelfde inspanningen hebben gedaan wat betreft het streven naar een efficiënte werking. Dit verleden was onder de rendementsregulering volgens de tarieven-KB's 2008 met een inkomstenplafond voor een groep van kosten ('beheersbare kosten') waarbij er ook van een globale sectorale x-factor voor de reguleringsperiode werd gebruik gemaakt²¹. De distributienetbeheerders hebben in de afgelopen jaren

²¹ Koninklijk besluit van 2 september 2008 betreffende de regels met betrekking tot de vaststelling van en de controle op het totaal inkomen en de billijke winstmarge, de algemene tariefstructuur, het saldo tussen kosten en ontvangsten en de basisprincipes en procedures inzake het voorstel en de goedkeuring van de tarieven, van de rapportering en kostenbeheersing door de beheerders van distributienetten voor elektriciteit, art. 32 § 3, "coëfficiënt voor de verbetering van de productiviteit van 2,5 %" en Koninklijk besluit van 2 september 2008 betreffende de regels met betrekking tot de vaststelling van en de controle op het totaal inkomen en de billijke

effectief voor deze groep van activiteiten productiviteitsverbeteringen gerealiseerd. De bevrozing van de distributienettarieven vanaf 2013 zetten hen daarna aan tot de nodige voorzichtigheid in hun werking, ook gezien de gestegen exogene kosten en de tekorten. Een grote groep van kosten werd in de vorige tariefmethodologie gecatalogeerd als 'niet beheersbaar', doch met afgelijnde budgettering zoals door de regulator onderzocht en aanvaard. De VREG veronderstelt dat de CREG het globale budget voor de distributienetbeheerders op een niet-discriminatoire wijze heeft onderzocht, rekening houdend met aannames voor de kosten wat betreft hun redelijkheid, efficiëntie en noodzakelijkheid. De VREG gaat er nu dus principieel van uit dat de distributienetbeheerders in vergelijkbare omstandigheden werkten en kunnen beoordeeld worden, zonder te discrimineren op veronderstelde verschillen in efficiëntie. Bovendien worden de eventueel door de distributienetbeheerder gerealiseerde efficiëntiewinsten, die zich dan zouden manifesteren in een relatief andere hoogte en trend van de eigen niet-exogene kosten in de beschouwde historische referentieperiode, in de tariefmethodologie op een logische, uniforme en verantwoorde wijze behandeld bij de vertaling naar het individueel toegelaten inkomen voor de eerste reguleringsperiode.

Het ontwikkelen en toepassen van efficiëntie in een bedrijf is een dynamisch proces. Nieuwe en snel op elkaar volgende technologische ontwikkelingen bieden ondernemingen telkens opnieuw kansen op efficiëntiewinsten. Bij een beoordeling van de efficiëntie dient dus ook rekening gehouden te worden met bepaalde technologische evoluties en blijft de theoretisch beste situatie op een bepaald ogenblik niet noodzakelijk de beste in de toekomst.

In de tariefmethodologie van de VREG worden de distributienetbeheerders door het inkomensplafond voor niet-exogene kosten gestimuleerd tot een kostenefficiënt netbeheer. Omwille van het mechanisme in de bepaling van het toegelaten inkomen in de tariefmethodologie, zal een distributienetbeheerder pas overgaan tot kostenbesparingen indien hij oordeelt dat ze duurzaam zijn. De regulator hoeft daarbij dan niet in te dringen in de werking van de distributienetbeheerder of zich trachten in de plaats te stellen van het management van de netbeheerder om het potentieel aan kostenbesparingen te beoordelen. Uit deze intrinsieke incentive tot efficiëntie kan de VREG periodiek een nieuw inkomstenplafond voor een volgende reguleringsperiode bepalen op basis van de recentste werkelijke, efficiënte kosten, want gemaakt binnen de inkomstenregulering. Dit is een proces dat de nodige tijd vraagt en waarbij het niet mogelijk is om verwachtingen wat betreft de evolutie in de efficiëntie vooraf te implementeren. Eventuele kostenbesparingen kunnen bovendien ook teniet gedaan worden door nieuwe kosten voor nieuwe activiteiten. Ook die zijn nu niet te voorspellen.

De VREG stelt vast dat de belanghebbende, als werkmaatschappij voor distributienetbeheerders, in feite vraagt aan de regulator om de distributienetbeheerders te beoordelen op hun ogenblikkelijke kostenefficiëntie. De VREG wijst er op dat elke oefening m.b.t. de beoordeling van de kostenefficiëntie van een onderneming voordelen en nadelen heeft en het resultaat ervan zou kunnen worden betwist, wat kan leiden tot juridische onzekerheid. Bovendien kan de oefening eerder statisch zijn, waarbij men te weinig rekening houdt met nieuwe tendensen. In deze en ook in andere zienswijzen merken de distributienetbeheerders terecht op dat ze een tariefmethodologie wensen waarbij rekening gehouden wordt met de kosten van nieuwe en wijzigende activiteiten.

De VREG stelt vast dat de belanghebbende in zijn zienswijze ook niet aangeeft hoe de regulator de door hem gevraagde efficiëntiescreening kan uitvoeren, wat de VREG al vroeger had opgemerkt²². De VREG leidt af dat het voor Infrac ook niet duidelijk is hoe ze kan uitgevoerd worden. Nochtans is de belanghebbende als vertegenwoordiger van de distributienetbeheerders veel beter geplaatst dan de VREG om een suggestie van methode aan te brengen ter identificatie van potentiële interne

---

winstmarge, de algemene tariefstructuur, het saldo tussen kosten en ontvangsten en de basisprincipes en procedures inzake het voorstel en de goedkeuring van de tarieven, van de rapportering en kostenbeheersing door de beheerders van de distributienetten voor aardgas, art. 32 § 3, "coëfficiënt voor de verbetering van de productiviteit van 2,5 %".

²² N.a.v. de reactie van de VREG in zijn consultatieverslag van 25 februari 2014, zienswijze 86.

kostenbesparingen. De aangebrachte zienswijze is dus dubbelzinnig, omdat de betrokkene van een externe partij een diepgaand intern onderzoek vraagt, zonder enige indicatie over hoe hij dat intern onderzoek kan uitvoeren. Dit maakt de zienswijze volgens de VREG minder overtuigend.

De x-waarde in de tariefmethode geldt dus enkel voor de evolutie van de inkomsten jaar op jaar binnen een reguleringsperiode, op basis van de evolutie van de niet-exogene sectorkosten in het recente verleden en het aandeel van de distributienetbeheerder daarin. De x-waarde wordt in de voorgestelde tariefmethode dus niet afgeleid uit een efficiëntiestudie met als resultaat een welbepaald toegelaten inkomen per distributienetbeheerder over een aantal jaar dat zou overeenstemmen met zijn meest efficiënte werking. De x-factor in de tariefmethodologie die de VREG voorstelt, is dus geen resultaat uit een poging tot opmaak van een theoretische efficiëntierangschikking onder distributienetbeheerders. De zienswijze vermeldt dus ook dat een aantal ontwikkelingen kunnen zorgen voor structurele kostenverschillen tussen de distributienetbeheerders die zich niet gelijkmatig voltrekken en die op termijn misschien kunnen verdwijnen. Een efficiëntiestudie kan deze tendensen onmogelijk voorspellen. De tariefmethodologie van de VREG daarentegen bekijkt het geheel van de niet-exogene kosten van de distributienetbeheerder, wat beter aansluit bij de realiteit van het netbeheer.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.7.5 Zienswijze 29.

Zienswijze	Inkomen 2015 volgens extrapolatie naar 2015
Belanghebbenden	Infrax, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Infrax vraagt om de trend (figuur 3 in par. 5.6.2.4 van de tariefmethodologie) door te trekken tot het jaar 2015 om het inkomen van het jaar 2015 te bepalen, om geen verlies van één jaar te hebben in de trend. Ook Eandis vraagt hieromtrent verduidelijking.

Reactie op de zienswijze

Het doortrekken van de extrapolatie voor het jaar 2014 naar 2015, zoals werd voorgesteld in de geconsulteerde tekst van de tariefmethodologie, heeft op lange termijn geen nadelig of voordelig effect op het inkomen. Echter, de opmerkingen van de belanghebbenden zijn eerder terecht. Indien in de tariefmethodologie de lineaire extrapolatie van sectorkosten als middel wordt gebruikt om de toekomstige niet-exogene kosten van de distributienetbeheerders in te schatten en daarvoor de inkomens vast te stellen, wordt deze redenering best consequent gevolgd.

Conclusie

De VREG heeft de voorgestelde tariefmethode aan de zienswijze aangepast. Concreet wordt het sectorinkomen voor 2015 afgeleid uit de extrapolatie tot 2015. Er zijn daartoe wijzigingen aangebracht in de tekst van de tariefmethodologie in par. 5.6.2.4 en verder en in de formules in par. 5.6.2.7.

3.3.7.6 Zienswijze 30.

Zienswijze	Inkomen voor 2015 nog indexeren voor inflatie
Belanghebbenden	Infrax, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Eandis stelt voor om het toegelaten inkomen voor 2015 te indexeren naar het jaar 2015, aangezien de inkomsten voor dit eerste jaar van de regulatoire periode wordt bepaald voor huidige waarde in 2014.

Infrax meldt enkel dat er omtrent de inflatie nog een probleem zou zijn, zonder verder concreet te preciseren.

Reactie op de zienswijze

In de tariefmethodologie (par. 5.6.2.4) heeft de VREG al aangegeven dat hij geen voorstander is van het werken met schattingen voor toekomstige inflatie (bijvoorbeeld vanuit Federaal Planbureau).

Er wordt in de tariefmethodologie consequent gewerkt met de werkelijke waargenomen inflatie. Het toegepaste principe is dat er, binnen een lopende reguleringsperiode, jaarlijks een update is van het inkomen voor niet-exogene kosten volgens de inflatie over de laatste 12 maanden in augustus (evenwel samen met x-factor volgens formule 2 in de tariefmethodologie), zodat de waargenomen inflatie aansluitend doorwerkt. Gedurende de reguleringsperiode wordt de update dus toegepast op het toegelaten inkomen voor niet-exogene kosten van het voorafgaande jaar, volgens de formule 2 in de tekst van de tariefmethodologie. Op het einde van een reguleringsperiode wordt de indexatie volgens de inflatie in augustus opnieuw toegepast maar op de historische niet-exogene kosten (de actualisatie van kosten uit voorgaande jaren naar huidige waarde), waaruit dan analoog het nieuwe inkomen voor het volgende jaar, zijnde het eerste jaar van de nieuwe reguleringsperiode, wordt afgeleid. De indexatie gebeurt dus telkens jaarlijks, volgens de inflatie in augustus, op basis van de jaarlijkse waarden van de CPI in die maand, en aansluitend, ofwel via de oude inkomsten naar nieuwe inkomsten gedurende een reguleringsperiode ofwel bij de vertaling van de werkelijke kosten naar nieuwe inkomsten bij de overgang naar een nieuwe reguleringsperiode. Doordat de inflatie steeds aansluitend ex-post doorwerkt, is er geen verdere noodzaak tot bijkomende ex-post of ex-ante correcties. Deze aanpak is gelijkaardig aan deze in de tariefregulering in Nederland.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.7.7 Zienswijze 31.

Zienswijze	Wat met eenmalige kostenpieken?
Belanghebbenden	Infrax, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Infrax verzoekt om de mogelijkheid te voorzien om in uitzonderlijke omstandigheden en bij situaties van extreme pieken (bv. sterk fluctuerende rentevoeten) een procedure te voorzien teneinde het toegelaten inkomen te herzien.

Eandis stelt dat kostenpieken in de niet-exogene kosten, bijvoorbeeld voor energieaankopen, onbeheersbaar zijn en dat de tariefmethodologie het effect van buitensporige pieken op de trendlijn moet uitvlakken.

Reactie op de zienswijze

Het is niet mogelijk voor de VREG om nu rekening te houden met mogelijke toekomstige gebeurtenissen die onzeker zijn. De VREG heeft bij de opmaak van de tariefmethodologie beslist om rekening te houden met de historische algemene trend van de niet-exogene kosten van de distributienetbeheerders bij de bepaling van hun toegelaten inkomen in de volgende reguleringsperiode. Dit wordt door de VREG gezien als een periodiek weerkerend proces per nieuwe reguleringsperiode, zodat de tariefmethodologie steeds een vorm van nacalculatie bevat voor inkomens t.o.v. kosten. Zoals de VREG in de tariefmethodologie aangeeft, is het aangewezen om de beschouwde historische referentieperiode voor de kosten op zodanige wijze te bepalen dat er een vorm van aansluiting is tussen twee opeenvolgende reguleringsperiodes. Deze compenserende werking van de tariefmethodologie komt volledig tot zijn recht wanneer de methode stabiel kan doorwerken volgens een reguleringsperiode met vaste lengte.

Een eerder willekeurige ingreep van de regulator in de volgens de tariefmethodologie bepaalde inkomens zou nadelig zijn voor de stabiliteit, transparantie en de geloofwaardigheid van de methode, wat het regulatorisch risico zou verhogen en de efficiëntieprikkel voor de distributienetbeheerders kan verminderen. Eventueel kan in een latere fase wel alsnog beslist worden om te werken met voorschotten voor de inkomsten voor niet-exogene kosten om aankomende of vastgestelde kostenpieken op te vangen met respect voor de tariefmethodologie²³.

De VREG wenst ook te benadrukken dat de nieuwe tariefmethodologie mogelijk meer niet-diversifieerbaar risico bevat voor de aandeelhouder ten opzichte van de eerder risicoloze rendementsregulering volgens de tarieven-KB's van 2008 maar dat met dit risico wordt rekening gehouden in de tariefmethodologie in de bepaling van de hoogte van de kapitaalkosten volgens WACC (via het CAPM).

Wat betreft de opmerking betreffende de energieaankopen verwijst de VREG naar zijn reactie op zienswijzen nr. 15 en 17.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.7.8 Zienswijze 32.

Zienswijze	Wat met nieuwe opdrachten?
Belanghebbenden	Infrac, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Volgens Eandis moet de berekening van het toegelaten inkomen ruimte en invulling geven aan de voorspelbare en onvoorspelbare bijkomende kosten. De huidige berekeningsmethodiek vereist dat de distributienetbeheerder nieuwe kosten voorfinanciert zonder zekerheid op volledige recuperatie in de volgende reguleringsperiode, zelfs als deze op voorhand gekend zijn. Eandis vindt dat nieuwe en

²³ Mogelijkheid is nu niet voorzien voor reguleringsperiode 2015-2016, volgens tweede consultatieverslag van 13 mei 2014.

uitzonderlijke omstandigheden exogeen gedekt moeten worden tijdens de periode waarin ze ontstaan. Nadien kan voor de volgende periode geëvalueerd worden of de nieuwe elementen in de niet-exogene kosten worden opgenomen.

Infrax merkt op dat de distributienetbeheerders kunnen belast worden met nieuwe opdrachten en verzoekt de VREG bij nieuwe taken steeds onmiddellijk een passende aanpassing door te voeren van het toegelaten inkomen.

Volgens Infrax kan de VREG niet aantonen dat deze verhoogde kosten in voldoende mate zullen gecompenseerd worden in een volgende tarifaire periode. Simulaties tonen volgens Infrax aan dat dit in een aantal gevallen niet het geval is. De methodologie laat volgens Infrax ook niet toe dat de hiermee gepaard gaande extra financieringskost gecompenseerd wordt. De prefinanciering zorgt voor een daling van het nettobedrijfskapitaal wat de kapitaalsvergoeding zal doen dalen. Infrax concludeert dat de methodologie een belangrijk hiaat vertoont.

Reactie op de zienswijze

Wat betreft het voorstel in de zienswijze om kosten van nieuwe activiteiten steeds eerst als exogeen te beschouwen, verwijst de VREG naar zijn reactie op zienswijze nr. 14.

Wat betreft de onvoorspelbare bijkomende kosten, zoals vermeld in de zienswijze van Eandis, is het evident dat het voor de VREG onmogelijk is om er nu concreet mee rekening te houden. Een nauwkeurige en juiste voorspelling van kosten is trouwens niet mogelijk en zou ook een voorspelling moeten inhouden voor wat betreft de efficiëntiewinsten die zullen gerealiseerd worden.

De VREG stelt vast dat deze zienswijze van de belanghebbenden, met vraag tot integrale recuperatie van hun kosten, aansluit bij een rendementsregulering, zoals volgens de opgeheven tarieven-KB's 2008, waarbij de distributienetbeheerder de absolute garantie heeft dat hij zijn kosten zal kunnen terugverdienen via de latere doorrekening van exploitatietekorten aan de distributienetgebruikers via de distributienettarieven. De VREG heeft in zijn tariefmethodologie aangegeven dat hij deze methode niet meer wenst te gebruiken omwille van o.a. het gebrek aan een efficiëntieprikkel en de minder goede distributienettarieven voor de distributienetgebruikers tot gevolg. De VREG houdt in de vaststelling van de kapitaalkostenvergoeding echter wel gepast rekening met het niet-diversifieerbare risico voor de aandeelhouder.

De VREG meent dat het mechanisme van de tariefmethodologie reeds rekening houdt met mogelijke schommelingen in de hoogte van de niet-exogene kosten. De VREG past voor de niet-exogene kosten een inkomensregulering toe waarbij voor het toegelaten inkomen voor de volgende reguleringsperiode wordt rekening gehouden met de hoogte en de trend van de werkelijke en geactualiseerde kosten van de distributienetbeheerders in de afgelopen jaren. In geval van nieuwe en verdwijnende activiteiten én activa, zullen de bijhorende nieuwe en afnemende kosten samen met de andere kosten zich vertalen naar in hoogte en trend aangepaste nieuwe inkomsten. Dit is in principe een proces dat telkens zal herhaald worden bij het begin van elke nieuwe reguleringsperiode. Belangrijk hierbij is dat de kostentrend in de sector wordt verwerkt in de inkomsten voor de volgende reguleringsperiode. Dit mechanisme geeft een noodzakelijk bijkomende prikkel aan de distributienetbeheerders, waarvan ieder in zijn gebied optreedt als monopolist, tot kostenefficiëntie. Indien de distributienetbeheerders geconfronteerd worden met een belangrijke nieuwe activiteit met toenemende globale niet-exogene kosten tot gevolg, zal deze stijgende kostentrend zich dus vertalen in stijgende (hogere) inkomsten voor de volgende reguleringsperiode. Tegelijk wordt voor alle nieuwe investeringen, dus nieuwe gereguleerde activa (RAB), vanaf de volgende reguleringsperiode een adequate kapitaalkost voorzien. Hierin wordt voor de aandeelhouders een gepaste vergoeding voorzien voor het niet-diversifieerbaar risico van hun investering in de distributienetbeheerder. Het proces van inkomsten na en uit kosten is een vorm van nacalculatie en, door de extrapolatie van de kostentrend naar inkomsten, van een

voorzienheid die telkens zal optreden en herberekend worden per overgang naar een nieuwe reguleringsperiode. De VREG merkt op dat dit transparant mechanisme ook geldt bij dalende globale kosten, waarvan niet in de zienswijze wordt gesproken. Een bijkomende winstmarge vanwege kostenbesparingen ten gevolge van verdwijnende activiteiten wordt dus ook niet onmiddellijk afgeroomd via lagere inkomsten (wat volgens deze zienswijze dan ook zou moeten gebeuren).

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.7.9 Zienswijze 33.

Zienswijze	Schadevergoedingen en forfaitaire vergoedingen als exogeen
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt om de behandeling van kosten en opbrengsten in het kader van schade te herbekijken. Schade kan veroorzaakt worden door derden, waarbij de distributienetbeheerder tracht de door hemzelf vergoede schade bij die derde te recupereren. Daarnaast meldt Eandis dat de distributienetbeheerder verzekerd is in schadedossiers waarin de distributienetbeheerder de veroorzaker is en een schadevergoeding moet uitbetalen. Hiertoe betaalt de distributienetbeheerder jaarlijkse verzekeringspremies. De kosten van schadevergoedingen en forfaitaire vergoedingsplichten zijn volgens Eandis exogene kosten. De opbrengsten door recuperatie en de schadekost moet dezelfde behandeling krijgen. Het apart behandelen van kosten en opbrengsten van verschillende dossiers brengt een administratieve complexiteit teweeg die Eandis wenst te voorkomen.

Reactie op de zienswijze

De VREG erkent dat de distributienetbeheerder de door hem betaalde schade- of forfaitaire vergoedingen zou kunnen terugvorderen van een derde partij of van zijn verzekering. De in de consultatietekst voorgestelde aanpak geldt alleen voor schadevergoedingen uitbetaald door de distributienetbeheerder waarbij de distributienetbeheerder geen verhaal kan halen bij derden en waarbij hij niet gedekt wordt door zijn verzekering. Er zou daarom in de tariefmethodologie dan ook een correctie moeten voorzien worden in de opbrengsten voor wat betreft de compenserende ontvangsten van derden en verzekering. De VREG neemt kennis van het feit dat dit een administratieve complexiteit met zich meebrengt voor de distributienetbeheerder maar vervolgens ook de regulator en de commissaris die dergelijke indeling van schadedossiers met bijhorende uit- en ingaande bedragen, die niet altijd in hetzelfde jaar vallen, zou moeten verifiëren.

Een alternatieve aanpak is deze waarbij kosten en opbrengsten i.v.m. schadegevallen als niet-exogeen worden beschouwd. Het ogenblikkelijke jaarlijkse inkomstenplafond voor niet-exogene kosten vormt een stimulans voor de distributienetbeheerder om onvoorziene schadekosten te minimaliseren en hangende schaderecuperatie te maximaliseren. Beide hebben een positief effect op de hoogte van het inkomen in de daaropvolgende reguleringsperiode en dus op de distributienettarieven voor de distributienetgebruiker. De VREG kan zich echter niet vinden in het voorstel van Eandis om deze kosten en opbrengsten i.v.m. schade te beschouwen als exogene kosten. Indien bijvoorbeeld een derde schade veroorzaakt aan de infrastructuur van de distributienetbeheerder, zou een onderscheid gemaakt moeten worden tussen de minimale uitdienstname van de activa beschadigd door het incident en van de gerelateerde activa die op beslissing van de distributienetbeheerder samen worden vervangen of uit dienst genomen, wanneer hij oordeelt dat het opportuun is om van de werken naar aanleiding van het incident gebruik te maken om over te gaan tot een uitgebreidere renovatie. Dit

scenario zou dan opnieuw een nauwkeurige en technische beoordeling en opdeling van schadedossiers vragen. De VREG wenst ook minimaal de prikkel te behouden voor de distributienetbeheerders om hun infrastructuur op kwetsbaarheid voor schade te analyseren en ze preventief hiertegen te beschermen. Een opname in de niet-exogene kosten is dan meer verantwoord.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode moet aangepast worden. In paragraaf 5.3.2 van de geconsulteerde tekst wordt de correctie op de kosten nr. 4 m.b.t. schadevergoedingen en nr. 5 m.b.t. forfaitaire vergoedingen geschrapt.

3.3.8 Zienswijzen m.b.t. paragraaf 5.7 'Vaststelling van het rekenvolume'

3.3.8.1 Zienswijze 34.

Zienswijze	Concrete richtlijnen m.b.t. rekenvolume
Belanghebbenden	Infrac, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Infrac vraagt de VREG om in overleg met de netbeheerders duidelijke richtlijnen op te stellen voor de rekenvolumes.

Eandis benadrukt dat de keuze van de rekenvolumes zeer belangrijk is, teneinde tariefschommelingen ten gevolge van de verwerking van de uit de volumerisico's ontstane saldi, maximaal te voorkomen. Eandis verwijst naar haar email aan de VREG van 25 juni 2014 waarop zij nog geen reactie van de VREG ontving.

Reactie op de zienswijze

De VREG heeft de voorstellen van de distributienetbeheerders onderzocht. De distributienetbeheerders stellen voor om voor wat betreft het aantal kWh afgenomen elektriciteit te werken met de gegevens van 2013 en 2014. Aangezien er in de tariefmethodologie een dekking is van dit volume, is het weinig zinvol om met mogelijk minder representatieve volumes te gaan werken. De distributienetbeheerders worden de laatste jaren geconfronteerd met lagere volumes, terwijl de distributienettarieven gebaseerd waren op hogere volumes. Dit zorgde voor het ontstaan van exploitatietekorten. Het in rekening brengen van de geactualiseerde volumes is dus de meest realistische aanpak en reduceert de kans op verdere exploitatietekorten naar de toekomst toe, die dan toch voor rekening van de distributienetgebruikers zullen zijn.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode als volgt aan de zienswijze moet aangepast worden. De rekenvolumes voor de distributienettarieven voor de reguleringsperiode 2015-2016 zijn:

- Voor het aantal actieve toegangspunten (EAN's): het aantal op 31/12/2013.
- Voor de verbruiksgerelateerde tariefdragers:
  - o Gereguleerde activiteit elektriciteit – afname:
    - kWh: daadwerkelijk gefactureerde volumes voor de energieafname die heeft plaatsgevonden in de periode vanaf 1 september 2013 tot en met 31 augustus 2014

- kW, kWmax en kVarh: daadwerkelijk gefactureerde volumes voor de energieafname die heeft plaatsgevonden in de periode vanaf 1 januari 2013 tot en met 31 december 2013
- kVA: het aantal kVA opgesteld per 31/12/2013 m.b.t. alle decentrale productie-eenheden aangesloten via toegangspunten van prosumenten met terugdraaiende teller
- Gereguleerde activiteit elektriciteit – injectie:
  - kWh: daadwerkelijk gefactureerde volumes voor de energie-injectie die heeft plaatsgevonden in de periode vanaf 1 januari 2013 tot en met 31 december 2013
- Gereguleerde activiteit elektriciteit – doorvoer:
  - kWh: daadwerkelijk gefactureerde volumes voor de doorvoer van energie tussen de distributienetbeheerders onderling die heeft plaatsgevonden in de periode vanaf 1 januari 2013 tot en met 31 december 2013
- Gereguleerde activiteit gas:
  - Voor klanten met een jaarverbruik $\leq 1.000.000$ kWh
    - kWh: daadwerkelijk gefactureerde volumes voor de energieafname die heeft plaatsgevonden in de periode vanaf 1 januari 2013 tot en met 31 december 2013, genormaliseerd op basis van de graaddagen van de laatste 10 jaar
  - Voor klanten met een jaarverbruik $> 1.000.000$ kWh
    - kWh: daadwerkelijk gefactureerde volumes voor de energieafname die heeft plaatsgevonden in de periode vanaf 1 januari 2013 tot en met 31 december 2013
    - MAXCAP: daadwerkelijk gefactureerde volumes voor de energieafname die heeft plaatsgevonden in de periode vanaf 1 januari 2013 tot en met 31 december 2013
  - Doorvoer
    - kWh: daadwerkelijk gefactureerde volumes voor de doorvoer van energie tussen de distributienetbeheerders onderling die heeft plaatsgevonden in de periode vanaf 1 januari 2013 tot en met 31 december 2013
  - Bijkomende opmerking: aangezien 2013 de vertrekbasis is, worden de berekende kWh voor 2014 en 2015 verminderd met 0,7% (wegens de aanpassing van de omzettingscoëfficiënt m^3 naar kWh).

3.3.9 Zienswijzen m.b.t. paragraaf 5.9 'Opmaak van het tariefvoorstel'

3.3.9.1 Zienswijze 35.

Zienswijze	Verdere procedure?
Belanghebbenden	Infrac, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Eandis stelt dat de procedure en timing van het ex-ante rapporteringsmodel dient te worden uitgebreid met de nodige stappen bij een niet-akkoord. Zowel de regulator als de distributienetbeheerder moet kunnen terugvallen op een vastgelegde procedure wanneer er zich in het traject van vaststelling van nieuwe tarieven een meningsverschil voordoet.

Infrac stelt vast dat er geen procedure of timing is voor de herindiening van een aangepast tariefdossier op basis van vragen/opmerkingen van de regulator. Het is ook niet duidelijk wat er

gebeurt indien de vooropgestelde timing niet gehaald kan worden of indien een netbeheerder niet akkoord gaat met de berekening van het toegestane inkomen.

Reactie op de zienswijze

De VREG heeft een voorstel van procedure opgesteld en besproken met de distributienetbeheerders, met het oog op het bereiken van een akkoord hierover.

Wat betreft de verwerking van voorlopige distributienettarieven heeft de VREG in de tariefmethodologie nu verduidelijkt hoe de regulatoire saldi na afloop van een boekjaar met daarin voorlopige distributienettarieven, worden bepaald. Overeenkomstig de tariefmethodologie wordt er vergeleken tussen het definitief toegelaten inkomen van de distributienetbeheerder uit distributienettarieven voor dat jaar en de inkomsten uit de distributienettarieven die hij werkelijk heeft verkregen in dat jaar. De VREG heeft nu tevens aangegeven hoe de voorlopige distributienettarieven worden bepaald.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de tariefmethode aan de zienswijze moet aangepast worden. Wat betreft de voorlopige distributienettarieven en de behandeling van de inkomsten uit voorlopige distributienettarieven werd een verduidelijking toegevoegd aan de tariefmethodologie (par. 8.2).

3.3.10 Zienswijzen m.b.t. paragraaf 5.10 'Lengte van de reguleringsperiode'

3.3.10.1 Zienswijze 36.

Zienswijze	Vanaf 2017 naar reguleringsperiode van drie jaar gaan
Belanghebbenden	Febeliec, Essenscia

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Febeliec en Essenscia stellen dat zij vragende partij blijven om vanaf 2017 over te gaan naar een tariefperiode van drie jaar. Dergelijke periode biedt volgens de belanghebbenden het voordeel van enerzijds een voldoende regulatoire stabiliteit en anderzijds de mogelijkheid om de tariefmethodologie voldoende snel (omlaag en omhoog) bij te sturen aan de werkelijke omstandigheden. Een termijn van drie jaar zou voldoende lang zijn om de stimulans voor efficiëntiewinsten te waarborgen, en tegelijkertijd toelaten om de kostenreflectiviteit te laten spelen.

Reactie op de zienswijze

De VREG kan zich aansluiten bij de visie van Febeliec en Essenscia dat een langere periode dan de twee jaar nu (2015-2016) beter kan zijn als stimulans voor efficiëntie bij de distributienetbeheerders omdat ze dan langer van gerealiseerde efficiëntiewinsten kunnen genieten. De meeste belanghebbenden vroegen echter in een reactie op de eerste consultatie van de VREG over zijn voorstel van tariefmethodologie, waarin een reguleringsperiode van vier jaar werd voorgesteld, om de eerste periode te beperken tot twee jaar. De VREG heeft zich daarnaar geschikt, ook rekening houdend met de plannen in de sector voor een nieuw model van gegevensuitwisseling vanaf 2017, alhoewel de verkorting dus tarifair mogelijk minder gunstig voor de netgebruikers kan uitvallen t.o.v. een langere periode.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.10.2 Zienswijze 37.

Zienswijze	Volgende referentieperiode?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt spoedig uitsluitsel via overleg over de referentieperiode voor de historische kosten die zal gebruikt worden voor de reguleringsperiode die zal aanvangen in 2017. Eandis argumenteert dit vanuit het kader van voorspelbaarheid en risicobeheersing voor de distributienetbeheerders.

Reactie op de zienswijze

De VREG zal, zoals algemeen gebruikelijk is in tariefreguleringen voor distributienetbeheerders, ten gepaste tijde publiek consulteren over de volgende tariefmethodologie, inclusief lengte van de volgende reguleringsperiode vanaf 2017. Zoals aangegeven in de nu geconsulteerde tekst, is het volgens de VREG bij een inkomstenregulering beter om een voldoende lange reguleringsperiode te voorzien, opdat er een sterkere incentive tot efficiëntie zou zijn voor de gereguleerde ondernemingen. Vermoedelijk zal de VREG dus een reguleringsperiode voorstellen die langer is dan twee jaar (zie ook voorgaande zienswijze nr. 36). De VREG meent voorts dat stabiliteit en transparantie belangrijk zijn in opeenvolgende tariefmethodologieën, teneinde voor het regulatorisch kader geloofwaardigheid op te bouwen en het regulatorisch risico te verminderen. Het toegelaten inkomen voor 2017 voor niet-exogene kosten wordt dus normaal vastgesteld in het voorafgaande jaar 2016 op basis van historische niet-exogene kosten in de voorafgaande jaren (de referentieperiode). De lengte van die historische referentieperiode kan eventueel afgestemd worden op de lengte van de reguleringsperiode, in het geval men er van uit gaat dat in de toekomst kan gewerkt worden met een vaste lengte van reguleringsperiode. Anderzijds werden de kosten in 2014 en vroeger door de distributienetbeheerders niet gemaakt onder een inkomstenregulering, zodat de VREG in 2016 voor wat betreft het eerste jaar van de nieuwe referentieperiode eventueel ook nog moet rekening houden met het aspect van de actuele representativiteit van de historische kosten in functie van de volgende reguleringsperiode. Deze informatie van de regulator zou de distributienetbeheerder al voldoende inzicht moeten bieden. De VREG meent dan ook dat de situatie m.b.t. 2017 en later nu geen dermate groot risico vormt voor de werking van de distributienetbeheerders dat de VREG hierover dringend moet consulteren én beslissen. De VREG heeft in de kapitaalkostvergoeding voor de distributienetbeheerder trouwens ook rekening gehouden met een adequate vergoeding voor de aandeelhouder waarin rekening wordt gehouden met het niet-diversifieerbaar risico dat hij met zijn investering in de distributienetbeheerder loopt.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.11 Zienswijzen m.b.t. paragraaf 5.11 'Kwaliteitsbewaking'

3.3.11.1 Zienswijze 38.

Zienswijze	q-factor met correctiemogelijkheid voor de informatieachterstand
Belanghebbende	Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Febeliec stelt, zonder meer, dat in de q-factor ook een correctiemogelijkheid voor de informatieachterstand van de regulator t.o.v. de gereguleerde onderneming zou moeten komen.

Reactie op de zienswijze

De q-factor is in de tariefmethodologie specifiek bedoeld voor de beoordeling in financiële termen van de kwaliteit van de door de distributienetbeheerder geleverde dienstverlening aan zijn netgebruikers. De VREG ziet niet in hoe in deze q-factor een correctie voor informatieachterstand kan opgenomen worden. Vermoedelijk moet hiervoor eerder gedacht worden aan de x-factor maar dan nog ziet de VREG geen manier om in een tariefmethodologie een informatieachterstand op onbetwiste transparante, objectieve en niet-discriminatoire wijze te kwantificeren. De zienswijze biedt op dit vlak ook geen concreet aanknopingspunt en geeft niet aan op welke manier deze correctie in rekening zou kunnen gebracht worden.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.11.2 Zienswijze 39.

Zienswijze	Netverliezen opnemen als parameter in kwaliteitsfactor q
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis stelt zonder meer voor om de hoeveelheid netverliezen als een van de parameters op te nemen in de kwaliteitsfactor q. Eandis stelt ook voor om de kosten van aankoop van netverliezen als exogeen te beschouwen.

Reactie op de zienswijze

De reactie van de VREG op de zienswijze dat kosten van aankoop van energie voor netverliezen exogeen zijn, wordt gegeven in zienswijze nr. 15.

De kwaliteitsfactor q is een geldelijke waardering van de distributienetgebruikers voor de door zijn distributienetbeheerder geleverde kwaliteit. De VREG ziet niet in hoe de netverliezen de aan de distributienetgebruiker geleverde kwaliteit van de dienstverlening zouden kunnen beïnvloeden. Netverliezen bij elektriciteit zijn er immers constant en staan niet in verband met de geregistreerde onderbrekingen op de distributienet. Bij gas zijn onderbrekingen van de energietoevoer naar de klant relatief zeldzaam en ze gaan niet noodzakelijk gepaard met verlies van gas uit het net. De VREG moet concluderen dat hij niet ziet hoe netverliezen zouden kunnen gekoppeld worden aan de kwaliteitsterm vanuit het gezichtspunt van de distributienetgebruiker. De zienswijze biedt hiervoor ook geen concreet aanknopingspunt.

De VREG is van mening dat de prikkel voor de distributienetbeheerder om aandacht te schenken aan de netverliezen hoger is in de voorgestelde methodiek, en een combinatie hiervan met een bijkomende q-incentive is niet wenselijk.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.11.3 Zienswijze 40.

Zienswijze	Ook netgebruikers stem geven in beoordelen van de kwaliteitsterm
Belanghebbende	Zero Emission Solutions

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Zero Emission Solutions stelt dat gebrek aan transparantie en klantentevredenheid een veel gehoorde klacht is van diegenen die met de distributienetbeheerders in contact komen en dat het daarom van groot belang is dat ook de netgebruikers een stem krijgen in het beoordelen van de kwaliteitsterm.

Reactie op de zienswijze

De VREG stelt vast dat het voorstel om de distributienetgebruikers te betrekken bij de beoordeling van de kwaliteit aansluit bij de visie van de VREG zelf. De in de tariefmethodologie voorziene vergoeding voor de kwaliteit is een kwantitatieve, geldelijke waardering van de kwaliteit van de dienstverlening die de distributienetgebruikers van een distributienetbeheerder ervaren en waarvoor zij hem een vergoeding wensen te betalen. Er is uiteraard onderzoek nodig omtrent de mate waarin de distributienetgebruikers in Vlaanderen hun distributienetbeheerder voor het niveau van de kwaliteit van zijn dienstverlening geldelijk wensen te vergoeden. In de Nederlandse regulering staat men op dit vlak bijvoorbeeld al veel verder. Er dient een objectieve relatie te worden vastgesteld tussen de kwaliteitsprestatie van de netbeheerder en de financiële waardering hiervoor van de afnemer. Het vergt verder onderzoek door de VREG naar welke waarderingsfuncties deze relatie kunnen kwantificeren.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.11.4 Zienswijze 41.

Zienswijze	Voldoende rekening houden met prosumenten/producenten
Belanghebbende	COGEN Vlaanderen

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

COGEN Vlaanderen vraagt dat er bij het bepalen van de kwaliteitsstimulerende factoren ook voldoende rekening wordt gehouden met aspecten die de prosumenten/producenten aanbelangen, zoals het verloop van de aansluitprocedures.

Reactie op de zienswijze

De VREG heeft op dit ogenblik nog geen concreet zicht op de wijze waarop de beoordeling van de kwaliteit met vertaling naar een financiële impuls voor de distributienetbeheerder, zal gebeuren. Het is mogelijk dat er in de evaluatie van de kwaliteit gebruik zal worden gemaakt van een bevraging bij

klanten, o.a. wat betreft hun ervaring bij aansluitprocedures, wat aansluit bij de vraag in de zienswijze. De VREG stelt voor om het onderzoek over de geldelijke kwantificering van de kwaliteit af te wachten.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.12 Zienswijzen m.b.t. paragraaf 5.12 'Niet-periodieke distributienettarieven'

3.3.12.1 Zienswijze 42.

Zienswijze	Indexatie vanaf augustus 2010
Belanghebbende	Infrac

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De niet-periodieke tarieven van 2012, verlengd tot einde 2014, werden volgens Infrac door de CREG vastgesteld als een vaste en gemiddelde prijs voor de ganse periode 2009-2012. Infrac stelt dat voor een correcte indexatie naar 2015 men dient te starten van augustus 2010.

Reactie op de zienswijze

De VREG kan instemmen met de zienswijze en zal hiermee rekening houden in de tariefmethodologie. De VREG dient daarbij ook rekening te houden met zienswijze nr. 43.

Conclusie

De geconsulteerde versie van de tariefmethodologie wordt gewijzigd in paragraaf 5.12. m.b.t. de indexatie van de niet-periodieke tarieven voor 2015. De niet-periodieke distributienettarieven voor 2015 zijn deze van het jaar 2012, indertijd vastgesteld onder toezicht van de CREG, en geïndexeerd volgens inflatie. Voor de bepaling van de noodzakelijke indexatie van zijn niet-periodieke distributienettarieven houdt de distributienetbeheerder rekening met hun huidige kostenreflectiviteit. De VREG laat een indexatie toe die kleiner is of gelijk aan de inflatie die optrad volgens de consumptieprijsindex vanaf augustus 2010. De VREG beschouwt die index als deze op het gemiddelde tijdstip voor de niet-periodieke distributienettarieven die werden toegepast over de vorige reguleringsperiode 2009-2012. De distributienetbeheerder deelt aan de VREG mee welke indexatie hij toepast op zijn niet-periodieke distributienettarieven van 2012 en motiveert deze keuze.

3.3.12.2 Zienswijze 43.

Zienswijze	Indexatie vanaf augustus 2011
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis meldt dat het bestaande niet-periodieke distributienettarief voor de periode 2009-2012 was berekend op basis van een gemiddelde inflatie over de periode 2009-2012. Aldus zou het niet-

periodiek tarief van 2012 geïndexeerd dienen te worden volgens het inflatiecijfer volgens de wijziging van de consumptieprijsindex tussen augustus 2011 en augustus 2014.

Eandis is daarnaast voor de toekomst voorstander van het systeem waarin de aansluitingstarieven gedurende de volledige reguleringsperiode vastliggen en waarbij een gemiddeld (vooropgestelde) indexatie is verwerkt.

Reactie op de zienswijze

De VREG kan instemmen met de zienswijze en zal hiermee rekening houden in de tariefmethodologie. De VREG dient daarbij ook rekening te houden met zienswijze nr. 42.

Conclusie

De VREG verwijst naar de conclusie onder zienswijze nr. 42.

3.3.12.3 Zienswijze 44.

Zienswijze	Tarief voor studie i.v.m. reservecapaciteit
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis meldt dat het afgelopen jaar ook studies werden uitgevoerd door de distributienetbeheerder in het kader van reservecapaciteit (voor de transmissienetbeheerder Elia) die men in het distributienet wenst aan te spreken. Van de distributienetbeheerder wordt verwacht om hieromtrent specifieke studies uit te voeren. Eandis meldt dat er voor die studies geen specifiek tarief bestaat en vraagt om hiervoor een specifiek kostenreflectief tarief te kunnen aanrekenen.

Reactie op de zienswijze

De VREG volgt op dit vlak de eerdere zienswijze van de CREG om voor deze specifieke studies geen afzonderlijk tarief in het leven te roepen. Het zou een rem kunnen betekenen in de ontwikkeling van energie-efficiënte oplossingen wanneer hierin geïnteresseerde partijen vooraf een studie moeten betalen en de uitkomst van de studie voor hen mogelijk nadelig is. Het ontmoedigende effect van een tarief voor een studiekost zou ook in tegenspraak kunnen zijn met de Europese Richtlijn voor energie-efficiëntie, die stelt dat lidstaten prikkels in distributienettarieven dienen op te heffen die o.a. energie-efficiëntie en marktdeelnemers van de vraagresponso in verband met balancerings- en nevendiensten kunnen belemmeren²⁴. De studiekosten blijven dus binnen de tariefmethodologie operationele niet-exogene kosten die van daaruit worden verrekend naar het toegelaten inkomen voor niet-exogene kosten.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

²⁴ EG/2012/27 Art. 15 § 4.

3.3.12.4 Zienswijze 45.

Zienswijze	Ander tarief voor fraude
Belanghebbende	Infracx

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Onder de niet-periodieke distributietarieven worden ook de tarieven opgenomen bij onrechtmatig verbruik (fraude). Hiervoor wenst Infracx de regels te volgen zoals beschreven door de CREG in een aangetekend schrijven dd. 28/04/2011. Met name bij de berekening van het tarief inzake MOZA en drop professioneel wordt uitgegaan van het SOLR-tarief. De tarieven inzake fraude en zegelbreuk worden gelijkgesteld aan het SOLR-tarief x 1,5 (exclusief heffingen en toeslagen).

Reactie op de zienswijze

De VREG meent dat de brief van de CREG betrekking heeft op de energielevering door de distributienetbeheerder. Deze component valt buiten de distributienettarieven en de VREG kan er bijgevolg geen rekening mee houden in de tariefmethodologie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.12.5 Zienswijze 46.

Zienswijze	Benchmarking toepassen
Belanghebbende	FEBEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

FEBEG stelt zonder meer dat wat betreft de niet-periodieke distributienettarieven het haar logisch lijkt deze te bepalen op basis van een benchmarking met buurlanden of andere dienstverleners voor gelijkaardige diensten.

Reactie op de zienswijze

De door de belanghebbende voorgestelde aanpak over de landsgrenzen vereist een nieuw, periodiek, mogelijk tijdrovend en relatief duur onderzoek, op voorwaarde dat er bij vergelijkbare bedrijven vergelijkbare niet-periodieke tarieven zijn en de VREG elders toegang krijgt tot de gegevens op het vereiste niveau van detail. Het betreft immers vooral aansluitingskosten waarbij een grote mate van detail in de verantwoording komt kijken. Tussen de distributienetbeheerders op Vlaams grondgebied bestaan er bovendien structurele verschillen voor deze tarieven, wat de benchmarking nog verder zou bemoeilijken. Het is echter voor de VREG vooral onduidelijk of er een meerwaarde uit deze periodieke benchmarking kan verkregen worden. Binnen de tariefmethodologie biedt het voor een distributienetbeheerder geen bepaald financieel voordeel om een hoger dan noodzakelijk aansluitingstarief aan te rekenen. De opbrengsten wat betreft aansluitingen worden niet als omzet geboekt maar in mindering gebracht van de activawaarde. Door het huidige voorstel van indexering van de nu bevroren niet-periodieke distributienettarieven in de tariefmethodologie bouwt de VREG verder op het werk van de vorige regulator en is het regulatorisch risico minimaal. Nadien zal de VREG er blijven op toezien dat elk voorstel voor nieuwe niet-periodieke distributienettarieven voldoende en correct gemotiveerd wordt door de distributienetbeheerders.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.3.12.6 Zienswijze 47.

Zienswijze	Tarieven voor overige dienstverlening definiëren
Belanghebbende	FEBEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

FEBEG meent dat de nieuwe categorie 'tarieven voor overige dienstverlening aan de distributienetgebruiker op diens verzoek' zeer ruim kan geïnterpreteerd worden. FEBEG vraagt om deze categorie nader te definiëren op basis van bepaalde richtsnoeren/bepalingen. In het bijzonder denken we hier aan het feit dat de distributienetbeheerders deze categorie niet kunnen gebruiken om diensten aan te bieden waar zij in concurrentie komen met niet-gereguleerde actoren (b.v. ESCO-services,...).

Reactie op de zienswijze

De VREG voorziet in de tariefmethodologie geen nieuwe niet-periodieke distributietarieven en wel een indexatie van de nu bestaande tarieven. De VREG stelde vast dat bepaalde huidige niet-periodieke tarieven niet konden ondergebracht worden in de al bestaande categorieën. Een voorbeeld daarvan zijn de tarieven i.v.m. de sociale energielevering. Daarom diende er een nieuwe categorie in het leven te worden geroepen. De distributienetbeheerder mag uiteraard geen kosten voor niet-gereguleerde activiteiten aanrekenen via de distributietarieven.

Conclusie

De VREG heeft in de tariefmethode verduidelijkt dat in de vernoemde categorie geen andere diensten en producten kunnen aangeboden worden dan diegene die in 2014 ook al bestonden.

3.4 Zienswijzen m.b.t. paragraaf 6 'Algemene tariefstructuur'

3.4.1 Zienswijzen m.b.t. paragraaf 6.2 'Periodieke distributietarieven'

3.4.1.1 Zienswijze 48.

Zienswijze	Basistarief invoeren voor hernieuwbare energie en WKK
Belanghebbenden	Febeliec, Essenscia

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Febeliec en Essenscia stellen vast dat hernieuwbare energie- en WKK-installaties (p. 46 van het consultatiedocument) blijven vrijgesteld van het tarief voor het gebruik van het distributienet (onderschreven vermogen). Volgens de belanghebbenden gaat dit in tegen het principe van kostenreflectiviteit en is het tegengesteld aan de Europese Richtlijnen 2009/72/EG en 2009/73/EG. Aansluitend wordt door Febeliec de vraag gesteld hoe de energiehoeveelheden zullen gemeten worden.

Reactie op de zienswijze

De zienswijze van de belanghebbende heeft betrekking op een bestaande bepaling die de VREG heeft behouden, in afwachting van een bijgestelde Europese visie omtrent een gelijk speelveld voor productie-installaties in de Europese lidstaten. Omwille van de steun gevraagd in de Europese Richtlijnen 2009/28/EG en 2012/27/EU kan de huidige vrijstelling voor hernieuwbare energie en WKK als verantwoord beschouwd worden en behouden blijven. Er is inderdaad een basistarief voor eventuele fossiele productie-eenheden met een vermogen groter dan 5 MWe op distributienet. De VREG behoudt ook deze bestaande regel in de tariefstructuur maar merkt op dat dergelijke grote installaties op het lagere distributienet uitzonderlijk moeten zijn.

De meting van de energiehoeveelheden is een taak voor de distributienetbeheerder, terwijl de tariefmethodologie enkel instructies omtrent de te hanteren rekenvolumes voorschrijft (par. 5.7 in de tariefmethodologie).

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.4.1.2 Zienswijze 49.

Zienswijze	Meer capaciteitsgericht tarief?
Belanghebbenden	Zero Emission Solutions, REScoop.be

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Zero Emission Solutions merkt op dat het niet geheel duidelijk is uit de voorgestelde tariefstructuur, maar de consultatienota alludeert op een capaciteitstarief of minstens een hoger gewicht van de tariefdrager 'kW'. Hierbij wijst Zero Emission Solutions erop dat rationeel energiegebruik wordt ontmoedigd aangezien energiebesparing minder kostenefficiënt wordt als men meer moet betalen per kW of kVA en minder per kWh.

REScoop.be merkt op dat een meer capaciteitsgericht tarief niet ter sprake komt.

Reactie op de zienswijze

De VREG kan de belanghebbenden meegeven dat de tariefstructuur, zoals deze in de tariefmethodologie is opgenomen, bijna volledig dezelfde is als de huidige tariefstructuur in 2014, dus met nadruk op een tarief per kWh, en dus (nog) geen verschuiving inhoudt richting een meer capaciteitsgericht nettatarief. Een grondige herwerking van de tariefstructuur is op korte termijn niet mogelijk, maar kan worden voorbereid voor implementatie bij het live gaan van de MIG6 voorzien op 01/01/2017. Tijdens deze voorbereidingsfase moet de nodige aandacht geschonken worden aan de bevordering van de efficiëntie van de infrastructuren en het energiegebruik.

Voor de invoering van het aanvullend capaciteitstarief voor prosumënten met terugdraaiende teller verwijzen we naar de bespreking onder zienswijze nr. 56.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.4.1.3 Zienswijze 50.

Zienswijze	Capaciteitstarief voor afname invoeren
Belanghebbende	FEBEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

FEBEG is voorstander van de invoering van een capaciteitstarief voor afname aangezien alle distributienetgebruikers dan billijk bijdragen in de netkosten en de huidige problemen voor leveranciers (zienswijze 58) opheft.

Reactie op de zienswijze

De VREG erkent dat een capaciteitstarief belangrijke voordelen kan bieden, ook binnen het model van inkomstenregulering, maar heeft door het korte tijdsbestek van zes maanden tussen de overdracht van de bevoegdheid van de distributienettarieven en de datum waarop de bestaande distributienettarieven aflopen, er voor gekozen om de huidige tariefstructuur grotendeels te behouden. De overgang naar een meer capaciteitsgericht tarief vraagt immers de nodige voorbereidingstijd in de sector, bij distributienetbeheerders en ook leveranciers.

De VREG begrijpt het standpunt van FEBEG in de zin dat een onmiddellijke invoering ervan ook door FEBEG als niet-realistisch beschouwd wordt, gezien de focus wordt gelegd op de voorbereidingen van de MIG6, die pas vanaf 2017 een aangepaste tariefstructuur kan faciliteren.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.4.1.4 Zienswijze 51.

Zienswijze	Geen injectietarieven
Belanghebbenden	FEBEG, ODE-Vlaanderen

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

FEBEG is tegenstander van injectietarieven voor producenten aangezien deze een belemmering vormen voor de ontwikkeling van een level playing field voor de productie-installaties in vergelijking met deze in andere regio's en onze buurlanden. Enerzijds leiden injectietarieven tot discriminatie tussen producenten onderling, en anderzijds bevorderen injectietarieven de import aangezien in de buurlanden geen of lagere injectietarieven van toepassing zijn.

Voor FEBEG blijft het een grote zorg dat tarieven op basis van actieve geïnjecteerde energie of capaciteit mogelijk blijven voor heel veel componenten van de periodieke tarieven. FEBEG vraagt hier om een benchmarking te voeren met onze buurlanden alsook een impactanalyse hiervan op de decentrale productie. In alle geval zullen de bijkomende kosten van eventuele injectietarieven de nood aan steun automatisch verhogen.

ODE-Vlaanderen wenst eveneens geen injectietarieven. De organisatie ziet belangrijke nadelen aan de toepassing van een injectietarief:

- Het leidt tot hogere elektriciteitsprijzen.

- Verschillende injectietarieven op verschillende spanningsniveaus en volgens de belanghebbende ook tussen distributienetgebieden verstoren de mededinging tussen productie-installaties en – technologieën.
- Het belemmert de ontwikkeling van nieuwe projecten en ondermijnt investeringszekerheid.
- De injectietarieven zijn volgens ODE-Vlaanderen niet gerechtvaardigd door extra kosten voor de distributienetbeheerders. Lokale productie zorgt voor een afname van de netverliezen t.o.v. een afname vanuit het hoogspanningsnet.

Reactie op de zienswijze

In afwachting van een bijgestelde Europese visie omtrent een gelijk speelveld voor productie-installaties in de Europese lidstaten, heeft de VREG geen ingrijpende wijziging voorgesteld aan de tariefstructuur. Voor installaties op basis van hernieuwbare energiebronnen en kwalitatieve WKK is er een vrijstelling voor de component "gebruik van het net" (de belangrijkste component van het nettatarief).

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.4.1.5 Zienswijze 52.

Zienswijze	Onkostenvergoeding voor de leverancier als tussenpersoon voorzien
Belanghebbende	FEBEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

FEBEG wijst erop dat zij voorstander is van de verderzetting van het leveranciersmodel met één factuur en één aanspreekpunt voor de klant maar dat door de sterk gestegen incasso risico's, de niet te verwaarlozen administratieve kosten, de uiterst kleine marges, alsook het dalend aandeel van de energiecomponent in de totale elektriciteitsfactuur dit model in zijn huidige vorm uit evenwicht is geraakt en niet langer houdbaar is voor de leveranciers. FEBEG vraagt te voorzien in een onkostenvergoeding voor de leverancier als tussenpersoon.

Reactie op de zienswijze

De VREG is op de hoogte van het verzoek van FEBEG voor een financiële vergoeding m.b.t. het incassorisico. De VREG is van mening dat dit moeilijk binnen een regionale tariefmethodologie kan opgenomen worden zonder algemeen akkoord met de andere Belgische regulatoren, waarmee hierover reeds overleg werd gepleegd. De VREG blijft hoe dan ook bereid om aan de discussie zijn medewerking te verlenen, en heeft daartoe al de nodige initiatieven genomen. Zoals bekend bij FEBEG is er de wens om een regeling voor dit dossier te treffen die de garantie biedt dat de kosten voor de klant niet toenemen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.4.1.6 Zienswijze 53.

Zienswijze	Meerwaarde WKK in rekening brengen
Belanghebbende	COGEN Vlaanderen

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

COGEN Vlaanderen stelt zonder meer dat WKK een netondersteunende rol heeft door een hoge synchronie tussen de lokale elektriciteitsproductie en -vraag. De belanghebbende vraagt dat deze meerwaarde begroot zou worden en in rekening gebracht ten gunste van de WKK-uitbater.

Reactie op de zienswijze

Uit deze korte zienswijze is het voor de VREG niet duidelijk af te leiden hoe de tariefmethodologie concreet zou moeten aangepast worden. De VREG stelt vast dat de belanghebbende het begrip van de mogelijke meerwaarde van een WKK niet verder concreet heeft uitgewerkt. Bij gebrek aan duidelijke en concrete gegevens m.b.t. de impact van een WKK op de kosten en opbrengsten van het distributienetbeheer, kan de VREG met de zienswijze verder geen rekening houden.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.4.1.7 Zienswijze 54.

Zienswijze	Hoe worden bepaalde exogene kosten doorgerekend?
Belanghebbende	REScoop.be

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Het consultatiedocument verschaft volgens REScoop geen duidelijkheid over hoe de kosten van de openbaredienstverplichtingen en de groenestroomcertificaten zullen worden doorgerekend naar de verschillende klantencategorieën. Er is volgens de belanghebbende op dat vlak geen transparantie.

Reactie op de zienswijze

De tariefmethodologie vermeldt in par. 5.9.2 hoe de distributienetbeheerder zijn kosten dient toe te wijzen aan de overeenstemmende klantencategorieën op o.a. een niet-discriminatoire basis. De VREG heeft nu nog geen concreet zicht op hoe deze kosten finaal zullen verdeeld worden over de distributienetgebruikers.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.4.2 Zienswijzen i.v.m. Prosumenten

3.4.2.1 Zienswijze 55.

Zienswijze	Noodzaak aan parameters
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis meldt dat de VREG de parameters en de berekeningswijze moet vaststellen van de wijze waarop de hoeveelheid werkelijk afgenomen actieve energie geschat zal worden.

Reactie op de zienswijze

De distributienetbeheerder is in de sector de verantwoordelijke voor de meting of schatting van de afgenomen en geïnjecteerde energiehoeveelheid van de distributienetgebruiker. De VREG oefent het technisch en juridisch toezicht uit op de werking van de distributienetbeheerder en het is niet zijn taak om de berekeningswijze op te stellen. De distributienetbeheerders dienen wel hun gezamenlijk voorstel van berekeningswijze ter goedkeuring voor te leggen aan de VREG.

In het algemeen is het zo dat de distributienetbeheerders binnen de wettelijke en regulatoire richtsnoeren een eigen beleidsvrijheid hebben om tariefvoorstellen in te dienen.

Voor de invoering van het aanvullend capaciteitstarief voor prosumënten met terugdraaiende teller verwijzen we naar de bespreking onder zienswijze nr. 56 3.4.2.11.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.4.2.2 Zienswijze 56.

Zienswijze	Technische haalbaarheid
Belanghebbenden	Infrax, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Het aanrekenen op basis van geraamde kWh vergt volgens Infrax voorbereidingstijd om de noodzakelijke informaticoepassingen aan te passen. Infrax stelt voor om de netvergoeding in euro per kW invertorvermogen toe te passen. De methodiek is deze die werd ingediend bij de CREG. In deze methode kan dan eventueel het deel "injectie" weggelaten worden.

Het aanrekenen op basis van geraamde kWh vergt meer voorbereidingstijd en kan eventueel in een latere fase. Gelet op de gekozen parameters komen beide methodes (per kW of per geraamde kWh) volgens Infrax voor de prosumant op hetzelfde neer.

Eandis stelt, rekening houdend met de noodzakelijke systeemtechnische aanpassingen bij de distributienetbeheerders, voor om in een overgangsfase (indien nodig) de eerder onder de CREG voorgestelde werkwijze, op basis van een forfaitaire vergoeding in functie van het opgesteld productievermogen, te implementeren, weliswaar zonder de component injectie in de eenheidsprijzen.

Reactie op de zienswijze

Mede op basis van deze insteek, , en de opmerkingen inzake implementatieduur van de leveranciers (zie zienswijze nr. 58) heeft de VREG besloten de voorgestelde tariefmethode aan te passen, en over te stappen op een aanvullend capaciteitstarief voor prosumënten met terugdraaiende teller.

Conclusie

De geconsulteerde tekst van de tariefmethodologie werd aangepast in paragraaf 6.2.1.1. Hierbij wordt overgestapt naar een aanvullend capaciteitstarief voor prosumenten met terugdraaiende teller.

3.4.2.3 Zienswijze 57.

Zienswijze	Injectietarief voor prosumenten invoeren
Belanghebbenden	Febeliec, Essenscia

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Febeliec en Essenscia vinden het discriminatoir t.o.v. andere producenten dat er geen injectietarief wordt aangerekend aan de prosumenten. Volgens Febeliec is dit ontoelaatbaar. Het is volgens de beide belanghebbenden aangewezen dat het technisch reglement daartoe wordt aangepast en de verplichting erin wordt opgenomen tot de plaatsing van een slimme meter bij de prosumenten.

Reactie op de zienswijze

De beslissing omtrent de plaatsing van een slimme meter is een bevoegdheid die decretaal is gedelegeerd aan de Vlaamse Regering, en kan dus geen deel uitmaken van de tariefmethodologie opgesteld door de VREG.

Voor de analyse inzake injectietarieven wordt verwezen naar de reacties op zienswijze nr. 48 en zienswijze nr. 51. 3.4.1.1

De VREG treedt de belanghebbenden bij in hun analyse dat het ontoelaatbaar is dat prosumenten helemaal niet (uitgezonderd voor wat de netto-afname betreft) bijdragen tot de kost van het net, maar dit hoeft niet per se via een injectietarief.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.4.2.4 Zienswijze 58.

Zienswijze	Systemen leveranciers niet klaar
Belanghebbende	FEBEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

FEBEG stelt dat een implementatie van de bijkomende facturatie voor het gecompenseerde energievolume een dure en complete herziening van de beheer- en facturatiesystemen van de leveranciers vereist. Los van de kostprijs ervan is dit volgens FEBEG niet mogelijk tegen 1 januari 2015. De organisatie verwacht ook mogelijk extra werk bij de leveranciers door vragen of klachten van klanten omtrent de nieuwe vorm van facturatie. FEBEG stelt voor om de implementatie te laten samenvallen met de go-live van MIG 6²⁵.

Daarnaast dringt FEBEG aan op een veralgemeende installatie van tweerichtingsmeters bij prosumenten omdat het compensatiemechanisme zorgt voor toenemende sourcingskosten bij

²⁵ http://www.atrías.be/NL/Paginas/Publications_UMIG60.aspx

leveranciers en een hun beheer van het systeemevenwicht veel complexer, dus met risico op extra kosten voor onevenwicht, maakt.

Reactie op de zienswijze

De VREG vindt het niet aangewezen om nogmaals twee jaar uitstel te verlenen voor de invoering van een correcte bijdrage van prosumenten aan de kosten van het netbeheer. De VREG heeft begrip voor de kosten en planning van een bijkomende implementatie van de voorgestelde wijziging inzake tariefstructuur door de leveranciers. Daarom is er voor gekozen om de aanpassingen beperkt te houden, de leveranciers te betrekken bij de modaliteiten van de invoering en de nodige tijd te geven voor de implementatie.

De suggestie om bij alle prosumenten op korte termijn tweerichtingsmeters te plaatsen wil de VREG niet volgen. Gezien de voorbereidingen op de roll-out van slimme meters, lijkt het weinig opportuun om 'domme' elektronische meters versneld te gaan afschrijven. Bovendien is de plaatsing ervan niet gekoppeld aan de aanpassing van het compensatiemechanisme, zoals FEBEG lijkt te suggereren.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode aan de zienswijze moet aangepast worden, in de mate dat de aanrekening van een prosumententarief werd omgevormd naar een aanvullend capaciteitstarief voor prosumenten met terugdraaiende teller, zoals toegelicht onder zienswijze nr. 56

3.4.2.5 Zienswijze 59.

Zienswijze	VREG creëert discriminatie tussen prosumenten
Belanghebbenden	Zero Emission Solutions , PV-Vlaanderen

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Zero Emission Solutions stelt dat de VREG een nieuwe discriminatie in het leven roept wanneer de prosumenten voortaan distributiekosten worden aangerekend volgens een schatting van hun hoeveelheid afgenomen actieve energie. Hierbij zal namelijk een discriminatie ontstaan tussen de prosument die wél energiezuinig leeft en/of aan demand response management doet en deze die dat niet doet aangezien zij beiden over dezelfde kam zullen worden geschoren.

PV-Vlaanderen meldt hetzelfde en stelt dat het tarief een beloning is voor eigenaars van een te groot gedimensioneerde PV-installatie, omdat het distributienettarief kleiner zou zijn dan de inkomsten via de groenestroomcertificaten.

Reactie op de zienswijze

Indien een prosument wenst dat de distributienetbeheerder zich niet baseert op de capaciteit van zijn installatie, heeft hij de mogelijkheid tot het aanvragen van de plaatsing van een meter die de totale afname en injectie apart meet. Het distributienettarief is gelijk voor iedereen binnen een klantengroep en kan niet als discriminatoir beschouwd worden. Het staat in relatie tot het doel, nl. de compensatie van de distributienetgebruiker voor de kosten die de distributienetbeheerder heeft. Het is volgens de VREG daarbij niet mogelijk en ook niet zinvol rekening te gaan houden met het netto financiële effect voor een bepaalde groep van distributienetgebruikers waarbij andere uitgaven en inkomsten van de distributienetgebruikers, die niets met de distributienettarieven te maken hebben, mee zouden beschouwd moeten worden.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.4.2.6 Zienswijze 60.

Zienswijze	Geen vergoeding voor de reële injectie
Belanghebbenden	PV-Vlaanderen, Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

PV-Vlaanderen merkt kort op dat er geen vergoeding is voor de reële injectie (vanuit een PV-installatie). Febeliec vraagt of er ook een vergoeding wordt voorzien voor producenten.

Reactie op de zienswijze

Het klopt dat in de tariefmethodologie geen vergoeding wordt voorzien voor de geïnjecteerde hoeveelheid elektrische energie door de PV-eigenaar. Dit betreft immers een waardering van de energie en staat los van de distributienettarieven, welke slaan op een vergoeding voor het gebruik van de netinfrastructuur waarlangs de energie verdeeld wordt en de kosten die daaraan verbonden zijn. Een vergoeding voor de energie kan daarom geen deel uitmaken van een tariefmethodologie voor distributienettarieven.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.4.2.7 Zienswijze 61.

Zienswijze	Netvergoeding is slecht signaal naar de PV-markt
Belanghebbende	PV-Vlaanderen

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

PV-Vlaanderen meldt in een commentaar dat een netvergoeding invoeren een zeer slecht signaal is naar de PV-markt. De belanghebbende meldt dat de Vlaams PV-markt nog niet hersteld is van de totale stilstand die optrad na de invoering van de vorige netvergoeding en de grondige hervorming van de groenestroomcertificaten.

Reactie op de zienswijze

De VREG begrijpt de bekommernis van de belanghebbende maar kan wat betreft de distributienettarieven geen voordelige, discriminatoire behandeling voor PV-eigenaren voorzien louter ter impuls van de Vlaamse PV-markt. De distributienettarieven dienen een niet-discriminatoire karakter te hebben.

De VREG zal de informatie over de tarifaire behandeling van prosumenten overmaken aan VEA, zodat hiermee rekening kan worden gehouden bij het actualiseren van het steunbeleid.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.4.2.8 Zienswijze 62.

Zienswijze	Generatoren op fossiele brandstof ontsnappen
Belanghebbende	PV-Vlaanderen

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De belanghebbende stelt dat burgers met dieselgeneratoren hun generator zonder de minste twijfel niet aanmelden bij de netbeheerder en aldus vrij zijn van netvergoeding. Zij worden, in tegenstelling tot de milieuvriendelijke prosumant, dan wel bestraft, aldus PV-Vlaanderen.

Reactie op de zienswijze

De distributienetgebruiker is verplicht om zijn productie-installatie – althans voor zover gekoppeld met het net -, ongeacht op basis van hernieuwbare of fossiele energiebronnen, aan te melden bij de distributienetbeheerder. Niet-aanmelding brengt de veiligheid van het personeel van de distributienetbeheerder in gevaar. Dit zal expliciet worden opgenomen in de nieuwe aansluitingscontracten/-reglementen, en is ook voorzien in het door de VREG opgestelde Technisch Reglement Distributie Elektriciteit (nog niet bekrachtigd door de Vlaamse Regering). Bij vaststelling van een overtreding kan de netgebruiker beboet worden.

De distributienetbeheerder dient ook voor deze klasse van generatoren de afname (en eventuele injectie) van elektriciteit van (op) het distributienet te meten en hetzelfde distributienettarief aan deze categorie van distributienetgebruikers aan te rekenen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.4.2.9 Zienswijze 63.

Zienswijze	Alleen distributiekosten m.b.t. laagspanningsnet voor prosumenten
Belanghebbenden	PV-Vlaanderen, Zero Emission Solutions

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

PV-Vlaanderen wenst dat het distributienettarief voor de prosumenten wordt beperkt tot de distributiekosten specifiek voor laagspanningsniveau. Het is volgens de belanghebbenden niet duidelijk welke kosten zullen worden aangerekend.

Reactie op de zienswijze

De prosumenten zullen een distributienettarief aangerekend krijgen dat de kosten voor het gebruik van het elektriciteitsnet reflecteert. Op ogenblikken waarop ze elektriciteit van het net afnemen, gebruiken ze het volledige systeem, zoals andere netgebruikers, dus is er geen reden om de achterliggende kostenallocatie te beperken tot alleen het laagspanningsniveau. De

distributienettarieven volgen uit de omzetting van het toegelaten inkomen door de VREG, via de verdeelsleutels van de distributienetbeheerder en zijn aanwending van het budget.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.4.2.10 Zienswijze 64.

Zienswijze	Hoe zal de schatting van de hoeveelheid afgenomen actieve energie door prosumenten gebeuren?
Belanghebbenden	Zero Emission Solutions, PV-Vlaanderen, COGEN Vlaanderen

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Zero Emission Solutions en PV-Vlaanderen geven aan dat de VREG geen aanwijzing geeft over hoe de schatting van de hoeveelheid afgenomen actieve energie door prosumenten zal gebeuren, door wie en met welke differentiatie.

COGEN Vlaanderen vraagt een voorafgaande consultatie over deze schattingsmethode en vraagt in de schatting rekening te houden met de verschillen tussen de technologieën voor decentrale productie.

Reactie op de zienswijze

Zoals hoger aangegeven onder zienswijze nr. 56 heeft de VREG zijn voorstel aangepast naar een aanvullend capaciteitstarief voor prosumenten met een terugdraaiende teller. Dit zal weliswaar worden afgeleid van gemiddelde productie- en verbruiksprofielen, die door de distributienetbeheerders zijn bepaald op basis van statistische steekproeven. De VREG ziet er op toe dat de netbeheerders een transparante en objectieve methode toepassen bij het alloceren van hun kosten aan de verschillende klantengroepen.

In de mate dat het distributienettarief evolueert naar een tarief dat beter de kost voor de netbeheerder reflecteert (voornamelijk de kost om de capaciteit van zijn net uit te breiden), is een differentiatie in functie van verschillende technologieën niet aangewezen: onafhankelijk van het soort technologie zal de kost voor de netbeheerder nagenoeg identiek zijn indien 1 kVA moet worden aangesloten. Daarom heeft de VREG ervoor gekozen om geen differentiatie door te voeren, maar om met gemiddelde profielen te werken voor de bepaling van de kost per geïnstalleerd eenheidsvermogen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.4.2.11 Zienswijze 65.

Zienswijze	Welke kosten worden aan prosumenten aangerekend, welk tarief?
Belanghebbenden	Zero Emission Solutions, REScoop.be

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Zero Emission Solutions stelt dat het niet duidelijk is welke kosten er via de schatting van de hoeveelheid afgenomen actieve energie door prosumenten zullen worden aangerekend (zie zienswijze nr. 63). Zero Emission Solutions stelt zich hierbij de vraag of het enkel de zuivere distributiekosten zullen zijn of ook alle kosten die via cascadering door de distributienetbeheerder aan de leverancier van de netgebruiker worden aangerekend.

REScoop stelt de vraag of het afnametarief voor prosumenten gelijk is aan dit van de niet-prosumenten op laagspanning.

Reactie op de zienswijze

We verwijzen naar de bespreking onder Zienswijze 63.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.4.2.12 Zienswijze 66.

Zienswijze	Verminderde afname niet op conto van de prosumenten
Belanghebbende	Zero Emission Solutions

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Zero Emission Solutions is het niet eens met de argumentatie van de VREG dat *'de elektriciteitsdistributienetbeheerder wordt gedwongen zich te richten tot een steeds kleiner wordende groep van afnemers waaraan hij het toegelaten inkomen kan doorrekenen'* en het feit dat de VREG dit op het conto van de prosument schrijft. Zero Emission Solutions stelt dat dit in veel grotere mate kan worden toegeschreven aan bedrijven die minder verbruiken (omwille van de economische crisis of REG) of decentrale productie hebben geïnstalleerd, zo blijkt uit cijfers van Synergrid.

Reactie op de zienswijze

De opmerking in de tariefmethodologie heeft niet zozeer betrekking op de hoeveelheid kWh afname, die inderdaad om verscheidene redenen blijkt af te nemen, maar om de financiële bijdrage van de prosumenten met terugdraaiende teller aan de distributienetbeheerder. Zij betalen in het huidige tariefmodel meestal minder dan voorheen, toen ze nog geen eigen productie hadden. De distributienetbeheerder wordt echter op het spanningsniveau van de prosumenten geconfronteerd met een veelheid aan eerder vaste kosten, die hij dan dient te verschuiven en in groter gewicht aan de andere distributienetgebruikers moet aanrekenen. Los daarvan zorgt inderdaad ook de daling van de energieafnamevolumes daarbij voor een verhoging van het tarief per kWh afname.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode aangepast moet worden en schrapt de tekst in paragraaf 6.2.1.1 van de tariefmethodologie betreffende de dalende energievolumes elektriciteit bij afname.

3.4.2.13 Zienswijze 67.

Zienswijze	Er kunnen geen kosten op basis van een geschat netgebruik aangerekend worden.
Belanghebbende	Zonstraal

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Met betrekking tot paragraaf 6.2.1.1. 'Prosumenten' heeft Zonstraal volgende zienswijze aangebracht. De belanghebbende stelt dat er geen kosten op basis van een geschat netgebruik kunnen aangerekend worden. De belanghebbende leidt deze conclusie af uit het arrest met betrekking tot de netvergoeding (2013/AR/26 van het Hof van Beroep te Brussel, 18de kamer, van 27 november 2013). Dit arrest vernietigt de beslissingen van de CREG om een forfaitaire netvergoeding op te leggen aan eigenaars van zonnepanelen met een vermogen kleiner dan of gelijk aan 10 kW. Meer specifiek leidt de belanghebbende deze conclusie af uit enkele passages in het arrest:

- "de CREG (kan) geen andere kostprijs voor toegang tot het net (...) goedkeuren dan een tarief dat beantwoordt aan de voorschriften van de elektriciteitswet."
- "Het enkele gegeven dat een eerder goedgekeurd tarief niet kan worden toegepast, aldus begrepen dat bepaald gebruik van het net eraan ontsnapt, wettigt niet dat voor de distributienetbeheerders een forfaitair bepaald vervangend inkomen wordt gecreëerd waarvoor elke wettelijke grondslag ontbreekt."
- "Hiermee lijkt niet verzoenbaar dat de afnemer een forfaitair begrote kostenfactor wordt aangerekend op basis van geraamd verbruik."

De belanghebbende stelt dan ook dat de alinea's onder paragraaf 6.2.1.1. strijdig zijn met bovenstaand arrest en dus zouden moeten geschrapt worden.

Reactie op de zienswijze

De aanrekening van een capaciteitstarief (€/kVA omvormer- of generatorvermogen) aan prosumenten met een terugdraaiende teller, identiek voor alle technologieën en berekend op basis van gemiddelde productie- en verbruiksprofielen, zonder aanrekening van een injectietarief, bovenop het afnametarief op basis van de gesaldeerde (= netto-) afname (€/kWh) is niet alleen rechtvaardiger, maar zal ook leiden tot een meer eerlijke verdeling van de totale kosten van het distributienet.

Door de aanrekening van een dergelijk aanvullend tarief bij een prosumant met een terugdraaiende teller, betaalt de prosumant een distributienettarief dat de kostprijs voor diens afname van actieve energie van het net beter reflecteert.

Het spreekt voor zich dat een aanvullend tarief enkel nodig zal zijn daar waar de teller van de prosumant de elektriciteitsdistributienetbeheerder niet in staat stelt de werkelijk afgenomen hoeveelheid actieve energie te gaan bepalen. Het aanvullend tarief geldt dus niet voor prosumenten die een meter hebben die in twee richtingen registreert.

Aan de prosumenten wordt geen injectietarief aangerekend.

De belanghebbende stelt dat de alinea's onder paragraaf 6.2.1.1 van de tariefmethodologie strijdig zijn met het arrest van het Hof van Beroep te Brussel van 27 november 2013, en daarom geschrapt moeten worden. Dit zou er aldus op neerkomen dat het gezag van gewijsde van het voormelde arrest zo ver strekt dat de VREG het voormelde punt 6.2.1.1 niet kan opnemen in de tariefmethodologie.

Met de uitdrukking 'gezag van gewijsde' wordt de bindende kracht van een vonnis of arrest aangeduid. Deze houdt in dat de beslissing voor partijen bindend is en dat met name in latere

processen tussen dezelfde partijen onbetwistbaar vastligt wat de rechter omtrent de rechtsbetrekking tussen deze partijen in de uitspraak heeft beslist.

Artikel 23 van het Gerechtelijk Wetboek stelt dat het gezag van het rechterlijk gewijsde zich niet verder uitstrekt dan tot hetgeen het voorwerp van de rechterlijke beslissing heeft uitgemaakt. Nog volgens het voormelde artikel 23 wordt vereist dat de gevorderde zaak dezelfde is; dat de vordering op dezelfde oorzaak berust; dat de vordering tussen dezelfde partijen bestaat, en door hen en tegen hen in dezelfde hoedanigheid gedaan is.

Het voorwerp van het arrest van het Hof van Beroep te Brussel van 27 november 2013 bestond uit 11 beslissingen van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG), op 6 december 2012 genomen over elf voorstellen ingediend door distributienetbeheerders "tot aanrekening van een netvergoeding voor decentrale productie-installaties $\leq$ 10 kW met een terugdraaiende teller voor de exploitatiejaren 2013 en 2014".

De VREG was geen partij in de voormelde rechtszaak.

Het gezag van gewijsde van het voormelde arrest verhindert hoegenaamd niet dat de VREG in de methode ter vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor de reguleringsperiode 2015-2016 het voormelde punt 6.2.1.1 opneemt in de tariefmethodologie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.4.2.14 Zienswijze 68.

Zienswijze	Er kan geen verschillend tarief toegepast worden voor 'prosumenten' en 'consumenten'
Belanghebbende	Zonstraal

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Met betrekking tot paragraaf 6.2.1.1. 'Prosumenten' heeft Zonstraal volgende zienswijze aangebracht. De belanghebbende geeft aan dat er geen verschillend tarief kan toegepast worden voor 'prosumenten' en 'consumenten'. De belanghebbende leidt deze conclusie af uit het arrest met betrekking tot de netvergoeding (2013/AR/26 van het Hof van Beroep te Brussel, 18de kamer, van 27 november 2013). Dit arrest vernietigt de beslissingen van de CREG om een forfaitaire netvergoeding op te leggen aan eigenaars van zonnepanelen met een vermogen kleiner dan of gelijk aan 10 kW. Meer specifiek leidt de belanghebbende deze conclusie af uit enkele passages in het arrest:

- "Uit die voorschriften volgt dat ten aanzien van de distributienetbeheerders de netgebruiker met een decentrale productie-installatie met een vermogen dat niet groter is dan 10 kW de regels in verband met injectie niet van toepassing zijn en dat ze met hun enig toegangspunt voor afname op dezelfde wijze worden behandeld als de netgebruiker die voor een wooneenheid enkele een toegangspunt voor afname heeft."
- "Zodoende heeft de netvergoeding die invorderbaar wordt gesteld ten laste van de decentrale productie-installaties die geen hoger vermogen hebben dan 10 kW voor gevolg (1) dat de gelijkheid met de gebruikers die krachtens het TRDE tot dezelfde categorie behoren wordt ongedaan gemaakt en (2) dat de ene netgebruiker uit die categorie de DNB enkel betaalt voor effectief gemeten afname, terwijl de andere de DNB betaalt voor niet gemeten geraamde afname."

- "Het doet in dit verband niet ter zake dat de vergoeding kan worden vermeden en aanrekening van effectief gemeten afname kan worden bekomen door een apart injectiepunt te laten meten."

De belanghebbende stelt dan ook dat de alinea's onder paragraaf 6.2.1.1. strijdig zijn met bovenstaand arrest en dus zouden moeten geschrapt worden.

Reactie op de zienswijze

De VREG verwijst voor zijn reactie op deze zienswijze naar zijn reactie op zienswijze nr. 67 .

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.4.2.15 Zienswijze 69.

Zienswijze	Het installeren van een 'slimme meter' kan niet als alternatief voorgesteld worden.
Belanghebbende	Zonstraal

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Met betrekking tot paragraaf 6.2.1.1. 'Prosumenten' heeft Zonstraal volgende zienswijze aangebracht. De belanghebbende geeft aan dat het installeren van een 'slimme meter' niet als alternatief kan voorgesteld worden. De belanghebbende leidt deze conclusie af uit het arrest met betrekking tot de netvergoeding (2013/AR/26 van het Hof van Beroep te Brussel, 18de kamer, van 27 november 2013). Dit arrest vernietigt de beslissingen van de CREG om een forfaitaire netvergoeding op te leggen aan eigenaars van zonnepanelen met een vermogen kleiner dan of gelijk aan 10 kW. Meer specifiek leidt de belanghebbende deze conclusie af uit volgende passage in het arrest:

- "Uit die elementen volgt dat de installatie van een 'slimme meter' niet zo maar als een alternatief om te ontkomen aan de netvergoeding kon worden goedgekeurd."

De belanghebbende stelt dan ook dat de alinea's onder paragraaf 6.2.1.1. strijdig zijn met bovenstaand arrest en dus zouden moeten geschrapt worden.

Reactie op de zienswijze

De VREG verwijst voor zijn reactie op deze zienswijze naar zijn reactie op zienswijze nr. 67 .

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.4.2.16 Zienswijze 70.

Zienswijze	Zonnepanelen geeft geen aanleiding tot extra netkosten
Belanghebbende	Zonstraal

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Met betrekking tot paragraaf 6.2.1.1. 'Prosumenten' heeft Zonstraal volgende zienswijze aangebracht. De belanghebbende stelt dat wie zonnepanelen heeft het net soms wel in de andere richting gebruikt, maar dit geen aanleiding geeft tot extra netkosten. Integendeel, want de beperkte hoeveelheid elektriciteit die geïnjecteerd wordt verlaagt de plaatselijke wijk niet en moet dus niet de hele weg afleggen van de conventionele centrales tot bij de gebruiker. Als er toch overtollige stroom op het net gezet zou worden, dan stijgt de spanning boven 253 Volt en schakelt de omvormer zichzelf uit.

Reactie op de zienswijze

De VREG merkt op dat het voor prosumenten voorgestelde tarief in de tariefmethodologie een zuiver afnametarief is. Er is geen tarief voorgesteld voor injectie. De opmerking is dan ook in dat opzicht niet relevant. Het is niet de bedoeling dat prosumenten extra zouden betalen voor extra kosten die zij veroorzaken. Het is louter de bedoeling dat ze billijk bijdragen aan het distributienetbeheer voor hun afname.

De VREG meent dat distributienetbeheerders zullen ontkennen dat de aansluitingen van hernieuwbare energieproductieinstallaties geen extra kosten met zich meebrengen. Zij worden in hun netten soms geconfronteerd met een wijziging in de richting van de stroom, bij overmatige lokale productie met weinig lokale afname. Dit alles vereist een nieuw, aangepast distributienetbeheer (onderdeel van de zogenaamde 'energietransitie').

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.4.2.17 Zienswijze 71.

Zienswijze	Met betrekking tot het netgebruik door 'prosumenten' gaat de geïnjecteerde elektriciteit niet verloren.
Belanghebbende	Zonstraal

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Met betrekking tot paragraaf 6.2.1.1. 'Prosumenten' heeft Zonstraal volgende zienswijze aangebracht. De belanghebbende geeft aan dat de netverliezen verminderen door lokaal opgewekte en verbruikte stroom (eventueel door buurman zonder zonnepanelen) en dus verminderen ook de kosten voor de netbeheerders om de netverliezen te compenseren.

Geïnjecteerde elektriciteit wordt volgens de belanghebbende meestal door de buurman verbruikt en die betaalt daarvoor zowel onterecht de 'commodity cost' aan zijn leverancier als de volledige distributiekosten op die lokaal opgewekte stroom aan zijn netbeheerder. Deze op dat moment te veel aangerekende kost wordt wel gecompenseerd wanneer de 'prosumant' zelf energie 'gratis' van het net haalt terwijl de zonnepanelen geen energie leveren. Voor elke verbruikte kWh, zowel die van de 'prosumant' als die van de consument, die van de conventionele centrales komt worden dus zowel de volledige stroomkosten als distributiekosten en taksen betaald, zij het op een ander moment.

Reactie op de zienswijze

Het is inderdaad zo dat het aannemelijk is dat lokaal opgewekte stroom – gemiddeld gesproken – bijdraagt tot een vermindering van de netverliezen, en dus op dat vlak de kosten terugdringt die de netbeheerders maken om de netverliezen te compenseren. Het distributienettarief voor de

compensatie van de netverliezen omvat de aankoopkosten voor het verlies aan energie tijdens de distributie. Dit tarief is functie van de actieve energie geïnjecteerd of afgenomen door een netgebruiker (kWh). Indien de netverliezen verminderen, zal dit tarief finaal dalen; een daling waar ook de prosumant zijn voordeel mee doet. Het effect is vrij klein en niet in alle omstandigheden eenduidig: bij gebieden met een grote penetratie aan decentrale installaties kunnen de netverliezen immers juist toenemen omdat de stroomzin omkeert en de productie een grotere gelijktijdigheid vertoont dan de afname.

Het klopt bovendien niet dat de geïnjecteerde elektriciteit 'meestal door de buurman' verbruikt wordt. Het elektriciteitsnet wordt wel eens vergeleken met één grote koperen plaat, waarop spanningsniveaus zich aan lichtsnelheid voortbewegen. De particuliere buurman heeft bovendien vooral elektriciteit nodig wanneer er geen of nog niet veel zonlicht is (zie opmerking onder zienswijze nr. 70).

De in de zienswijze aangehaalde redenering bevat op zich geen bijdrage tot oplossing voor de situatie. Het systeem van de terugdraaiende teller zorgt ervoor dat de prosumant gecompenseerd wordt voor de geïnjecteerde energie wanneer hij zelf energie van het net afneemt terwijl de zonnepanelen geen energie leveren. Het distributienettarief is niet discriminatoir. Het is praktisch niet mogelijk een afwijkend distributienettarief te gaan toepassen door de productiebron te gaan achterhalen van de stroom die de buurman ogenblikkelijk afneemt.

Ten slotte mag ook niet vergeten worden dat de kosten van het elektriciteitssysteem niet kunnen beperkt worden tot de kost van het pad dat de stroom volgt. Ook de andere hogerop gelegen installaties zijn nodig voor de spannings- en frequentiehuishouding.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.4.2.18 Zienswijze 72.

Zienswijze	Prosumanten ontvangen geen vergoeding voor overtollige stroom
Belanghebbende	Zonstraal

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Met betrekking tot paragraaf 6.2.1.1. 'Prosumanten' heeft Zonstraal volgende zienswijze aangebracht. De belanghebbende stelt dat 'prosumanten' die netto meer stroom opwekken dan zelf verbruiken geen vergoeding krijgen voor de extra productie van energie. De GSC-vergoeding wordt niet aanzien als een vergoeding voor deze extra opgewekte energie. Er is momenteel dus geen vergoeding voorzien voor deze vrijwillig afgestane energie. Bij een herziening van de tarieven moet hier ook rekening mee gehouden worden. Op deze manier worden 'prosumanten' ook aangezet om zuinig om te springen met de opgewekte zonne-energie.

Reactie op de zienswijze

Voor een reactie op deze zienswijze verwijst de VREG naar zijn reactie op de zienswijze nr. 60.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.4.3 Zienswijzen m.b.t. paragraaf 6.3 'Klantencategorieën'

3.4.3.1 Zienswijze 73.

Zienswijze	Klantengroep >26 kV-36 kV noemen
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis stelt voor om de klantengroep die in de geconsulteerde tariefmethodologie wordt aangeduid als 36 kV minder restrictief te hernoemen naar >26 – 36 kV.

Reactie op de zienswijze

De VREG is akkoord met de zienswijze, die in overeenstemming is met de beslissing van de VREG m.b.t. de uitbreiding naar 36 kV netten.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode aan de zienswijze moet aangepast worden. De in de geconsulteerde tekst voorgestelde klantengroep '36 kV' wordt hernoemd naar '>26 – 36 kV'.

3.5 Zienswijzen m.b.t. paragraaf 8 'Rapportering door distributienetbeheerders en commissaris'

3.5.1.1 Zienswijze 74.

Zienswijze	Afstemming met IBR en commissarissen is absoluut vereist
Belanghebbende	Infrac

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infrac vraagt de VREG erop te letten dat de inhoud van de rapporten van de commissarissen niet dermate zwaar worden gemaakt waardoor dit enerzijds zware extra financiële lasten met zich meebrengt en er anderzijds extra personeel voor nodig is. Een voorafgaandelijk afstemming met IBR en de commissarissen is volgens Infrac absoluut vereist.

Reactie op de zienswijze

Op datum van 21 mei 2014 heeft de VREG reeds een eerste verkennend gesprek met het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR) onderhouden. Hierbij werden door het IBR bepaalde verwachtingen inzake de rapporteringsmodellen kenbaar gemaakt waarmee de VREG bij de opmaak van de rapporteringsmodellen dan ook, in de mate van het mogelijke, rekening heeft gehouden. Zoals uit dit consultatieverslag kan worden afgeleid (zie paragraaf 3.7), heeft het IBR ook met aandacht kennis genomen van de geconsulteerde versie van de tariefmethodologie 2015-2016 en heeft het Instituut hierbij ook enkele zienswijzen m.b.t. de regulatorische boekhoudkundige voorschriften en de invul- en auditinstructie m.b.t. de rapporteringsmodellen aangebracht, dewelke door de VREG in overweging werden genomen.

Verder heeft de VREG ook de intentie om op korte termijn het overleg met het IBR verder op te nemen teneinde onze verwachtingen omtrent de attestering door de commissaris te verduidelijken

zodat de opdracht van de commissaris zo snel als mogelijk kan worden aangevat. Dit overleg kan uiteraard pas van start gaan van zodra de VREG zijn beslissing tot de definitieve tariefmethodologie heeft genomen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.6 Zienswijzen m.b.t. paragraaf 9 'Bijlagen'

3.6.1 Zienswijzen m.b.t. paragraaf 9.2 'Bijlage 2: Rapport m.b.t. de kapitaalkostenvergoeding voor de Vlaamse elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders in de tariefmethodologie voor de reguleringsperiode 2015-2016'

3.6.1.1 Zienswijze 75.

Zienswijze	Nettobedrijfskapitaal corrigeren met regulatorisch passief
Belanghebbenden	Infrac

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infrac stelt dat ook de passiefzijde moet gecorrigeerd worden met het regulatorisch passief vermits ook hiervoor apart een negatieve kapitaalkostenvergoeding in rekening zal worden gebracht. Zo niet zullen de netbeheerders tweemaal de kapitaalopbrengsten van het regulatorisch passief verrekenen met de netgebruikers.

Reactie op de zienswijze

Het regulatorisch passief omvat een teveel aan inkomsten die de distributienetbeheerder heeft ontvangen uit zijn distributienettarieven. De VREG ziet geen dubbele aanrekening zoals in de zienswijze aangebracht. Door het wel in rekening brengen van het regulatorisch passief in de berekening van het nettobedrijfskapitaal, zoals in de tariefmethodologie, wordt hiervoor geen extra kapitaalkostenvergoeding aangerekend aan de distributienetgebruikers. Het in mindering brengen zou die aanrekening wel veroorzaken. De distributienetgebruikers zouden dan een bijkomende vergoeding moeten betalen aan de kapitaalverschaffers van het regulatorisch passief, die echter zichzelf zijn. Dergelijke aanpak zou onterecht, onredelijk en in tegenspraak zijn met de aanpak voor het regulatorisch actief, waar de distributienetbeheerder wél een netto vergoeding (wettelijke rentevoet) ontvangt voor zijn extra inbreng, voor de dekking van de tekorten vanuit de distributienettarieven.

De VREG acht het redelijk en terecht dat een distributienetbeheerder op het regulatorisch passief, bron van inkomsten, een kapitaalkostenvergoeding betaalt aan de kapitaalverschaffers ervan, zijnde de distributienetgebruikers. De tariefmethodologie voorziet een kapitaalkostenvergoeding volgens een WACC toegepast op de RAB van de distributienetbeheerder. Deze WACC bevat zelf echter geen correctie voor het feit dat de distributienetgebruikers een deel van het kapitaal kunnen aangebracht hebben. Dit betekent dat, indien een distributienetbeheerder het teveel aan inkomsten zoals geboekt onder het regulatorisch passief nuttig heeft aangewend door het te investeren in zijn RAB, dit netto zal bijdragen aan zijn eigen kapitaalkostenvergoeding volgens WACC, te betalen door de distributienetgebruikers. De distributienetbeheerder kan eventueel ook het teveel aan ontvangsten gewoon beleggen tegen een vergoeding, waarvan de financiële opbrengst in de tariefmethodologie

alvast niet in mindering wordt gebracht voor de bepaling van zijn volgend inkomen en als compensatie kan dienen voor de aan de distributienetgebruikers te betalen wettelijke rentevoet.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.6.1.2 Zienswijze 76.

Zienswijze	Motivatie voor plafond nettobedrijfskapitaal?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt wat de juiste motivatie is om het nettobedrijfskapitaal te beperken tot 1/14de van de herrekenende omzet, indien in realiteit het nettobedrijfskapitaal toch hoger zou zijn dan dit 1/14de? In dit (volgens de belanghebbende misschien wel eerder uitzonderlijk) geval zou immers een deel van de financieringskosten niet gedekt zijn, aangezien dit bedrag dan ontbreekt in de basis waarop de vergoeding voor het nettobedrijfskapitaal wordt berekend.

Reactie op de zienswijze

In de tekst van de kapitaalkostenvergoeding (bijlage 2 bij de tariefmethodologie) wordt verduidelijkt dat een regulator m.b.t. de financiering van het nettobedrijfskapitaal van een distributienetbeheerder in principe twee houdingen kan aannemen: ofwel geen kapitaalkostenvergoeding voor het nettobedrijfskapitaal voorzien, zoals o.a. in Nederland en het Verenigd Koninkrijk het geval is, ofwel wél een vergoeding voorzien. Gelet op de transitie in de tariefmethodologie, met een vrij ruime vergoeding voor de behoefte aan bedrijfskapitaal in de tarieven-KB's van 2008, heeft de VREG nu geopteerd voor de tweede optie. De visie van de VREG blijft evenwel dat het nettobedrijfskapitaal kan beïnvloed worden door de onderneming, aangezien het te maken heeft met het managen van verschillen in timing tussen uitgaande en inkomende kasstromen. In het ideale geval is er geen of weinig nettobedrijfskapitaal, met dus een beperkte bijhorende kapitaalkost die via de distributienettarieven aan de distributienetgebruikers moet doorgerekend worden. De plafonnering zou dan kunnen beschouwd worden als een prikkel voor de ondernemingen naar een verhoogde efficiëntie op dit vlak.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.6.1.3 Zienswijze 77.

Zienswijze	Verduidelijk berekeningen plafonnering nettobedrijfskapitaal
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt, zonder meer, verduidelijking bij de berekeningen in de studie over de kapitaalkost i.v.m. de plafonnering van het nettobedrijfskapitaal en de toegepaste vastgestelde dagen voorraad, klant- en leverancierskrediet.

Reactie op de zienswijze

De VREG meent dat de wijze van de berekening in voldoende detail wordt beschreven in de tekst van de kapitaalkostvergoeding opdat de geïnteresseerde lezer de vermelde waarden wenst na te rekenen. Er wordt gebruik gemaakt van formules uit een boek dat publiek beschikbaar is maar waarvan de inhoud auteursrechtelijk beschermd is.

Verder verwijst de VREG ook naar zijn reactie op de zienswijze nr. 78

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.6.1.4 Zienswijze 78.

Zienswijze	Plafonnering nettobedrijfskapitaal herzien
Belanghebbende	Infracx

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Hoe komt de VREG aan de ratio's voor de Infracx-distributienetbeheerders? De waarden zijn volgens de belanghebbende niet-correct voor de Infracx-distributienetbeheerders en dienen gebaseerd te worden op de balans van Infracx cvba. Infracx vraagt de analyse te doen over meerdere jaren.

Reactie op de zienswijze

Wat betreft de indicatieve waarde voor de plafonnering van het nettobedrijfskapitaal meent de VREG dat de toelichting in de tekst van de tariefmethodologie voldoende informatie bevat om deze gegevens te verifiëren. De VREG merkt op dat het geenszins de bedoeling is om een plafonnering op maat van de distributienetbeheerders te maken, maar eerder om een richtwaarde te verkrijgen uit de balansen van de distributienetbeheerders die als een compromis kan gezien worden tussen het totaal niet in rekening brengen van het nettobedrijfskapitaal voor de kapitaalkostenvergoeding, zoals in de regulering in bijvoorbeeld Nederland en het Verenigd Koninkrijk het geval is, en het zeer ruim in rekening brengen van een nettobedrijfskapitaal zoals het geval was in de voorgaande tariefmethodologie volgens de tarieven-KB's 2008.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.6.1.5 Zienswijze 79.

Zienswijze	RAB waarden Infracx cvba, Infracx Limburg en Etiz AGB meenemen
Belanghebbende	Infracx

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infracx vraagt een gelijke behandeling voor de RAB waarden van derden aangezien deze via een exploitatievergoeding worden aangerekend aan de netbeheerders. Hierbij wordt een beperkt gedeelte

van het immaterieel- en materieel vast actief geboekt in de balansen van Infrac cvba doorgerekend aan de netbeheerders via een exploitatievergoeding. Ook bij Infrac Limburg en Etiz AGB wordt een dergelijke exploitatievergoeding aangerekend aan respectievelijk Inter-Energa en Infrac West.

Reactie op de zienswijze

De werkwijze van de exploitatievergoedingen houdt in dat een onderliggende werkmaatschappij haar gereguleerde activa op een andere wijze zou kunnen laten vergoeden dan deze voorzien in de regulering die van toepassing is op de distributienetbeheerders. Deze vergoedingen zouden dan in de tariefmethodologie als een niet-exogene kost worden verrekend in de distributienettarieven. Het aanvaarden van dit mechanisme kan er in theorie voor zorgen dat een onderliggende maatschappij meer kapitaalkost aanreket dan voor de activa voorzien in de tariefmethodologie. De VREG volgt daarom de zienswijze van Infrac omdat ze een discriminatoire behandeling van gereguleerde activa m.b.t. hun kapitaalkost opheft. De exploitatievergoedingen die aan de distributienetbeheerder werden aangerekend, worden in de tariefmethodologie aldus niet langer beschouwd als niet-exogene kosten van de distributienetbeheerders ter bepaling van het toegelaten inkomen. Ter vervanging worden de afschrijvingen die worden doorgerekend en de kapitaalkostenvergoeding voor de doorgerekende activa overeenkomstig de tariefmethodologie (RAB maal WACC) in rekening gebracht ter bepaling van het toegelaten inkomen voor niet-exogene kosten.

Conclusie

De VREG past de tariefmethodologie aan in par. 5.3.3: de immateriële- en materiële vaste activa op de balansen van Infrac cvba, Etiz AGB en Infrac Limburg en die worden doorgerekend aan de distributienetbeheerders via exploitatievergoedingen, worden niet langer beschouwd als onderdeel van de niet-exogene kosten. Ter vervanging wordt een gecorrigeerde vergoeding berekend die is samengesteld uit de doorgerekende afschrijvingskosten en een kapitaalkostenvergoeding berekend door de WACC toe te passen op de corresponderende doorgerekende RAB-waarde.

3.6.1.6 Zienswijze 80.

Zienswijze	Illiquiditeitsfactor toepassen
Belanghebbenden	Eandis, Infrac

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Infrac is van oordeel dat de illiquiditeitspremie van 20% uit de opgeheven tarieven-KB's 2008 moet gehandhaafd blijven in de berekening van de kapitaalkost van het eigen vermogen volgens de formule van het CAPM. Volgens Infrac vertrekt dit model van beursgenoteerde bedrijven om de kost te berekenen. Volgens studies zouden investeerders in niet- beursgenoteerde bedrijven een premie vragen voor de verminderde handelbaarheid van de aandelen. De illiquiditeitspremie (20 %) verdwijnt zodra de ondernemingen beursgenoteerd worden.

Eandis merkt op dat de voorgelegde en gebruikte parameters handelen over beursgenoteerde bedrijven, terwijl de distributienetbeheerders niet beursgenoteerd zijn, waardoor het behoud van de illiquiditeitsfactor t.o.v. de vorige tariefmethodologie (tarieven-KB's 2008) gerechtvaardigd lijkt.

Reactie op de zienswijze

De zienswijze komt neer op een vraag naar meer inkomsten en bijgevolg een hoger distributienettarief voor de eindklanten. Er wordt echter niet verder verantwoord waarom de hogere inkomsten noodzakelijk zijn.

De VREG merkt op dat de tarieven-KB's van 2008, waarin dergelijke premie werd opgelegd aan de regulator, volledig zijn opgeheven. Ze kunnen niet als een indirecte of directe instructie tegenover de VREG gebruikt worden. Bovendien is de toepassing van dergelijke illiquiditeitspremie volgens de VREG geen gangbare praktijk in de Europese regulering van distributienetbeheerders.

De VREG benadrukt dat een juiste bepaling van de vermogenskostvergoeding heel belangrijk is. Een te hoge vergoeding kan aanleiding geven tot overinvesteringen door de netbeheerder, ter wille van zijn aandeelhouders, met te hoge distributienettarieven voor de klanten tot gevolg. Een te lage vergoeding kan het aantrekken van kapitaal voor investeringen in het distributienet bemoeilijken of verhinderen. De VREG heeft in zijn tariefmethodologie dan ook op transparante wijze aangegeven op welke wijze hij deze optimale vergoeding heeft bepaald.

Het voorstel van de belanghebbende is om een afwijking toe te passen op het resultaat van het CAPM om de verhandelbaarheid van het individueel aandeel in rekening te gaan brengen. De correctie is geen kenmerk van het CAPM en eerder een ingrijpen of manipuleren van de uitkomst van de methode. Het voorstel sluit volgens de VREG eerder aan bij het Arbitrage Pricing Theory model, waarbij een vergoeding wordt bepaald in functie van een aantal zelf te kiezen of te bepalen factoren. Twee methodes kunnen niet door elkaar gebruikt worden. Een manuele correctie op de uitkomst van het CAPM wordt afgeraden bij opleidingen over de kapitaalkost in regulering²⁶. Het CAPM is een model gebaseerd op de veronderstelling van perfect werkende kapitaalmarkten (geen illiquiditeit), zodat het toevoegen van een illiquiditeitspremie de redenerings- en berekeningsbasis van het CAPM volledig ondermijnt. Het is bovendien zeer aannemelijk dat, als toch een correctiefactor wordt toegepast, dan ook de waarden in het CAPM moeten herzien worden. Een bèta op de beurs zou waarschijnlijk lager zijn, zoals het geval is voor de beursnoteringen van Elia en Fluxys Belgium. Het louter toevoegen van een extra premie bovenop het resultaat volgens het CAPM zou de kapitaalkost overschatten, wat absoluut moet vermeden worden.

De VREG verwijst daarbij de belanghebbenden ook naar een rapport²⁷ van de Nederlandse Erasmus Universiteit waarin men stelt dat overheidsaandeelhouderschap in de markt een tegengestelde, risicoverlagende factor is en dat de beperkte verhandelbaarheid van de aandelen geen invloed moet hebben op de hoogte van de vermogenskostenvergoeding, welke in Nederland ook via het CAPM werd berekend.

Het voorstel in de zienswijze van Infrac dat de premie zou wegvallen zodra de aandelen beursgenoteerd zijn, beschouwt de VREG als zeer onaantrekkelijk in een tariefregulering wegens de onduidelijkheid, onvoorspelbaarheid en complexiteit die dit in de praktijk met zich zal meebrengen. De beursgang wordt dan ook een element van aanhoudende discussie tussen de aandeelhouders van de distributienetbeheerders, die erover beslissen, en de distributienetgebruikers, die de lasten dragen van het uitstel van de beursgang in de vorm van een verhoogd distributienettarief.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

---

²⁶ Europe Economics, Cost of capital in regulation and competition policy (Marketforce, 2013).

²⁷ Erasmus Universiteit Rotterdam en Boer & Croon, Syntheserapport validatie vermogenskostenvergoeding regionale netbeheerders Gas, april 2008, p. 47-48, www.acm.nl.

3.6.1.7 Zienswijze 81.

Zienswijze	Risicovrij rente ook over korf van Europese landen?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis stelt de vraag waarom de vaststelling van de risicovrije rente zich enkel baseert op België en Duitsland, terwijl voor de marktrisicopremie vertrokken wordt van een gewogen gemiddelde van de premies van een grotere korf van Europese landen.

Reactie op de zienswijze

In het CAPM dient gewerkt te worden met de ware risicovrije rente. De risicovrije rente voor de euro wordt op de Europese kapitaalmarkt in beginsel het best benaderd door de Duitse staatsobligaties. Het CAPM houdt echter geen rekening met landspecifieke risico's en het gebruik van staatsobligaties uit het land van herkomst van de gereguleerde onderneming is een redelijke wijze om hiermee om te gaan. De financiering van de distributienetbeheerders grotendeels in overheidseigendom blijkt samen te hangen met de kredietwaardigheid van de Belgische overheid. De VREG verkiest dus gebruik te maken van een combinatie van deze twee staatsobligaties ter bepaling van de risicovrije rente. Het gebruik van ook andere Europese staatsobligaties, zoals in de zienswijze aangebracht, acht de VREG in die context niet verder noodzakelijk.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.6.1.8 Zienswijze 82.

Zienswijze	Waarom en hoe 15 basispunten voor transactiekosten?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De keuze voor de 15 basispunten renteopslag voor transactiekosten lijkt volgens Eandis arbitrair gemaakt op basis van de Nederlandse methode. Het is uit deze keuze niet duidelijk waarom 15 basispunten een goede referentie is en of hiermee dezelfde lading is gedekt. Eandis vraagt verduidelijking van wat de VREG verstaat onder transactiekosten en hoe ze aan de maatstaf van 15 basispunten komt. Eandis vraagt waarom de VREG 15 basispunten wenst toe te passen.

Reactie op de zienswijze

De renteopslag sluit aan bij het voornemen van de VREG om de distributienetbeheerders een prikkel tot efficiëntie te geven in hun wijze van financiering, waarbij een WACC wordt gebruikt die normatief is.

De VREG heeft in de tariefmethodologie specifiek omschreven welke de transactiekosten zijn en hoe de renteopslag van 15 basispunten werd bepaald (par. 9.4.2.3 in bijlage 2 Kapitaalkostenvergoeding). De informatie omtrent de opslag is niet altijd eenduidig en de VREG diende op dit vlak een keuze te maken.

De VREG vermeldt in zijn rapport over de kapitaalkosten verscheidene bronnen m.b.t. de renteopslag voor transactiekosten. De VREG stelde vast dat de Nederlandse regulator ACM hierover reeds extern onderzoek heeft laten verrichten. Oxera²⁸ heeft geconcludeerd dat de transactiekosten die gepaard gaan met financiering door middel van vreemd vermogen een verhoging van de renteopslag met 10 tot 20 basispunten kunnen rechtvaardigen. De regulator heeft tevens een second opinion laten uitvoeren door Reckon²⁹ en ook Reckon acht het redelijk om deze opslag voor transactiekosten te hanteren. De Nederlandse toezichthouder had in 2013 geen aanleiding om aan te nemen dat de opslag naar huidige inzichten niet meer redelijk zou zijn³⁰. De VREG ziet geen reden om de transactiekosten voor de distributienetbeheerders in Vlaanderen anders te gaan beoordelen dan in Nederland. Eandis stelt in haar zienswijze ook niet dat de door de VREG gehanteerde renteopslag onredelijk zou zijn.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.6.1.9 Zienswijze 83.

Zienswijze	Hogere bèta voor gasdistributie
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis is van oordeel dat een hogere bèta voor gas verantwoord is. De bèta is immers mee de uitdrukking van het onderhevig zijn aan de volatiliteit van de markt op de activiteit (gas) en is aldus mee een aanduiding van het risicovol zijn van de uitgevoerde activiteit. Aangezien er voor gas wel degelijk concurrentie van andere verwarmingstechnieken bestaan (stookolie, ...), is Eandis van oordeel dat de hogere bèta voor gas wel degelijk verantwoord is.

Reactie op de zienswijze

De bèta geeft weer hoe de komende periode het rendement op het aandeel meebeweegt met de rendementen op de markt als geheel. De aandelen van de distributienetbeheerders zijn niet op de beurs genoteerd. Voor de bepaling van de bèta wordt dan gebruik gemaakt van data van een groep van gelijkaardige, beursgenoteerde bedrijven. Het is daarbij in regulering gebruikelijk dat elektriciteits- en gasbedrijven samen worden genomen en de waarde van de bèta dan ook op beide netbeheerders wordt toegepast.

Dezelfde bètawarde voor elektriciteits- en aardgasdistributienetwerken is aannemelijk omdat het gaat over bedrijven met zeer gelijksoortige netactiviteiten en opererend binnen eenzelfde reguleringskader. Ook bijvoorbeeld de Nederlandse regulator gebruikt voor beiden eenzelfde waarde voor de bèta. In het in de tariefmethodologie gebruikte CAPM, waarin de bèta is opgenomen, is enkel het niet-diversifieerbaar risico relevant. Het model veronderstelt dat een investeerder, door spreiding, de specifieke risico's m.b.t. een onderneming kan afbouwen. Als er voor gas alternatieve energievormen zouden bestaan, betekent dit dat een investeerder dit specifieke risico kan opvangen door zijn investeringen te diversifiëren in (de infrastructuur m.b.t.) de andere energievormen. De conclusie is

²⁸ Oxera, Updating the WACC for energy networks, Quantitative analysis, prepared for Energiekamer, 5 februari 2010', www.acm.nl.

²⁹ Reckon, Second opinion on draft WACC decision for electricity distribution, 3 augustus 2010, www.acm.nl.

³⁰ ACM/DE/2013/204227, www.acm.nl.

dat de bèta in het CAPM hiervoor niet mag verhoogd worden omdat dit in tegenspraak zou zijn met de aannames waarop dit model gebaseerd is.

De VREG merkt tenslotte ook op dat de realiteit de zienswijze niet ondersteunt voor wat betreft de waarde van de bèta van transmissienetbeheerder Elia ten opzichte van deze van vervoersonderneming Fluxys³¹.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.6.1.10 Zienswijze 84.

Zienswijze	WACC-parameters antwoord op verhoogd regulatorisch risico?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt zich af in welke mate de keuze van de WACC-parameters een antwoord biedt op het verhoogde regulatorische risico van de methode en het hoger technologisch risico van de toekomstige investeringen.

Reactie op de zienswijze

In de opbouw van de kapitaalkostvergoeding heeft de VREG rekening gehouden met de mogelijke invloed van een eventueel verhoogd regulatorisch risico naar aanleiding van de start van een nieuwe tariefmethodologie die volgt op een grotendeels rendementsgestuurde regulering. Alhoewel het regulatorisch risico moeilijk te kwantificeren is, wenst de VREG aan te geven dat hij er zich van bewust is dat dit een rol kan spelen in de vaststelling van de hoogte van de WACC. Daarnaast meent de VREG dat de kapitaalkostvergoeding voor het eigen vermogen het niet-diversifieerbaar risico voor de aandeelhouders nu voldoende vergoedt, volgens de formule van het CAPM en de waarde voor de bèta. De bèta is een maat voor het niet-diversifieerbaar risico voor de aandeelhouder, gebaseerd op andere Europese nutsbedrijven en vergeleken met bètawaarden gebruikt door andere Europese regulatoren.

De VREG heeft besloten om bijvoorbeeld niet met twee WACC-waarden te gaan werken, met één WACC voor bepaalde nieuwe activa en een andere voor oudere activa. Het zou een opdeling vereisen van de activa van de distributienetbeheerder met bepaling van hun overeenstemmende bèta-waarden. De VREG ziet geen mogelijkheid om voor die twee groepen activa elk hun afzonderlijke bèta waarde uit waarnemingen in de markt af te leiden, voor overeenstemming met het niet-diversifieerbaar risico van een investering in elke activa. In de praktijk splitsen de netbeheerders zich hiervoor niet. De huidige beursgenoteerde nutsbedrijven zijn genoteerd in hun geheel, zonder opdeling van activa. Bij gebrek aan een objectieve waarneming zou dergelijke opdeling in activa leiden tot een arbitraire en weinig transparante beslissing door de regulator, wat moet vermeden worden.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

³¹ Bètawaarden op de beurs via www.tijd.be op 12/9/2014.

3.6.1.11 Zienswijze 85.

Zienswijze	Nieuwe belasting op intercommunales?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis verwijst naar recente berichtgeving met betrekking tot de federale regeringsformatie waarin een belasting op de intercommunales zou overwogen worden. Eandis formuleert voorbehoud ten aanzien van de paragraaf 10 in de bijlage 2 opdat het nettoresultaat voor de aandeelhouder minimaal gevrijwaard blijft bij de invoering van een eventuele belasting op intercommunales. Eandis gaat ervan uit de WACC een netto vergoeding voor de aandeelhouder inhoudt en dat de belasting in de tarieven verwerkt kan worden.

Reactie op de zienswijze

De VREG geeft in zijn rapport m.b.t. de kapitaalkostenvergoeding (bijlage 2 van de tariefmethodologie) in par. 10 duidelijk aan op welke wijze wordt omgegaan met de vennootschapsbelasting voor wat betreft de vaststelling van de WACC, voor de berekening van de kapitaalkost ter bepaling van het toegelaten inkomen voor niet-exogene kosten. De VREG past het van toepassing zijnde nultarief voor de vennootschapsbelasting toe voor de distributienetbeheerders in de berekening van de WACC voor de reguleringsperiode 2015-2016.

Naar aanleiding van de zienswijze stelt de VREG vast dat in de tariefmethodologie nog geen rekening is gehouden met een eventuele wijziging van het tarief van de vennootschapsbelasting gedurende de reguleringsperiode. Alhoewel de oplossing ervoor, volgens de VREG, voor de hand ligt, wordt ze niet vermeld in de tariefmethodologie en dient de methode op dit punt dan ook best te worden aangevuld.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de tariefmethode moet aangevuld worden voor het scenario dat een vennootschapsbelasting zou wijzigen gedurende een reguleringsperiode. De aanvulling wordt opgenomen onder par. 10 van bijlage 2 m.b.t. de bepaling van de kapitaalkostenvergoeding. De berekening van de toegelaten inkomens voor niet-exogene kosten wordt hernomen op basis van de aangepaste WACC en dit voor het eerste jaar van de lopende reguleringsperiode. Dit inkomen wordt vervolgens aangepast volgens CPI en x-waarde tot het jaar waarin de nieuwe vennootschapsbelasting ingaat. Dit nieuwe toegelaten inkomen vervangt dan het vorige toegelaten inkomen voor dat jaar, dat nog berekend was m.b.v. de oude vennootschapsbelasting. Daarnaast werd de tariefstructuur aangepast, waarbij de kosten van een vennootschapsbelasting worden toegewezen aan het basistarief.

3.6.1.12 Zienswijze 86.

Zienswijze	De kapitaalkostenvergoeding is hoog
Belanghebbende	Zero Emission Solutions

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Zero Emission Solutions stelt dat de kapitaalkostenvergoeding hoog is en minstens tot een actueel financieel gangbaar percentage moet worden teruggebracht. De belanghebbende ziet deze kapitaalkostenvergoeding als een verkapte hoge gemeentebelasting op energie.

Reactie op de zienswijze

Deze zienswijze bevatte geen detail over wat de belanghebbende beschouwt als een actueel financieel gangbaar percentage of op welk punt de voorgestelde berekening van de vergoeding door de VREG anders zou moeten. Het is dan ook niet mogelijk voor de VREG om op basis van de door de belanghebbende gegeven input de zienswijze verder te bestuderen.

De VREG merkt verder op dat kapitaalkostenvergoeding normatief is en de distributienetbeheerders een impuls geeft tot financiële kostenefficiëntie en dus niet alleen betrekking heeft op de vergoeding voor de aandeelhouders, die nu inderdaad overwegend gemeenten en steden zijn.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.6.1.13 Zienswijze 87.

Zienswijze	Dividend zoals voor risicoloze beleggingen
Belanghebbende	Zero Emission Solutions

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Zero Emission Solutions is van mening dat het aan de aandeelhouders van de distributienetbeheerders uitgekeerde dividend moet worden geplafonneerd op een niveau dat vergelijkbaar is met risicoloze beleggingen.

Reactie op de zienswijze

Het is niet correct om te veronderstellen dat een belegging in aandelen kan beschouwd worden als een belegging in een risicoloos actief, zoals bijvoorbeeld een staatsobligatie zou kunnen zijn. Het zou immers betekenen dat die aandeelhouders de absolute garantie hebben dat hun jaarlijks een welbepaald dividend zal worden uitgekeerd, zonder enig risico. Het beheer van een distributienet is echter niet zonder risico en de distributienetbeheerders lieten tijdens het consultatieproces niet na om de VREG op hun verschillende risico's te wijzen. De VREG legt, in tegenstelling tot bij een rendementsregulering, in zijn tariefmethodologie een groter gewicht voor het dragen van de risico's bij de distributienetbeheerder in plaats van dit risico bij de distributienetgebruikers te leggen. De distributienetbeheerder zal een welbepaald inkomen ontvangen waaruit hij, na aftrek van kosten, een dividend zal uitbetalen, louter dus als resultaat van zijn eigen prestaties. In de formule van het CAPM in de tariefmethodologie is de bètawaarde als maat voor het niet-diversifieerbaar risico daarom niet gelijk aan nul. Tegenover dit risico staat een overeenkomstige vergoeding volgens het CAPM. De VREG wenst te verduidelijken dat, door de toepassing van een inkomstenregulering de distributienetbeheerders vooraf geen absolute winstgarantie hebben.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.6.2 Zienswijzen m.b.t. paragraaf 9.5 'Bijlage 5: Rapporteringsmodel niet-exogene kosten'

3.6.2.1 Zienswijze 88.

Zienswijze	Rapporteringsmodel is administratief zware belasting
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis meldt dat een eerste analyse heeft aangetoond dat er ten opzichte van het verleden geen administratieve vereenvoudiging is doorgevoerd. Zo vertrekt het complexe model van een volledig andere basis dan voorheen. Administratief betekent de invulling van het model een zware belasting, die binnen de door de VREG vooropgestelde timing niet haalbaar is. Mogelijks volgen er na deze consultatieronde nog aanpassingen aan het model die een bijkomende verlenging van de tijdslijn zullen vereisen.

Reactie op de zienswijze

De VREG had na afloop van de consultatieperiode op 2 september 2014 een ontmoeting met de vertegenwoordigers van Infracore en Eandis waarop de probleempunten voor de distributienetbeheerders m.b.t. de rapporteringsmodellen werden besproken. Eandis maakte voornamelijk bezwaar tegen het feit dat de termen 'exogeen', 'niet-exogeen' en 'overige' op het niveau van de boekhoudrekeningen van de klasse 6 en 7 worden toegepast welke behoren tot het wettelijke stelsel. Hierbij zouden deze termen, naar de mening van Eandis, beter worden toegepast op de analytische boekhoudrekeningen. Eandis vraagt dan ook dat het rapporteringsmodel op termijn in die zin wordt aangepast. De VREG wenst hierbij echter te benadrukken dat de rapporteringsmodellen het onderwerp zullen vormen van een controle door de commissaris. Teneinde de commissaris toe te laten een zo efficiënt mogelijke controle uit te voeren, werd daarom gekozen voor rapporteringsmodellen waarbij de voornoemde termen op de boekhoudrekeningen van het wettelijk stelsel worden toegepast. De distributienetbeheerders maakten ook bezwaar tegen het voorstel in het ex-post rapporteringsmodel voor niet-exogene kosten om de overdrachten van regulatoire saldi te detailleren op het niveau van de kostensoorten. De saldi werden in het verleden op een hoger kostenniveau vastgesteld en vervolgens overgezet naar de balans. De VREG heeft deze werkwijze nu geïncorporeerd in het model. Dit betekent een aanzienlijke administratieve vereenvoudiging. De VREG heeft vervolgens nog contacten gehad met de distributienetbeheerders waarbij tot een finale versie van de rapporteringsmodellen is gekomen.

De VREG merkt ten slotte op dat de distributienetbeheerders nu ex-post moeten rapporteren over vier jaar (2010-2013) maar dat het ex-post rapport nadien jaarlijks zal zijn louter over het voorbije jaar.

Conclusie

De VREG heeft de rapporteringsmodellen vereenvoudigd en aangepast, echter met behoud van overeenstemming met de berekening van het toegelaten inkomen volgens de tariefmethode en de toepassing van de termen 'exogeen', 'niet-exogeen', 'overige' op het niveau van de boekhoudrekeningen van het wettelijke stelsel.

3.7 Zienswijzen aangebracht door het IBR

3.7.1 Wijzigingen doorgevoerd in paragraaf 7.5 'Algemene bepalingen' van de tariefmethodologie.

3.7.1.1 Zienswijze 89.

Zienswijze	Een verwijzing naar de gepaste sectie van de boekhoudwet moet worden overwogen.
Belanghebbende	Instituut van de Bedrijfsrevisoren

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De belanghebbende geeft aan dat in sectie 7.5 van de tariefmethodologie voor een aantal concepten, die direct uit de Belgische boekhoudwet komen, een verwijzing naar de gepaste sectie van de boekhoudwet zou moeten worden overwogen. Dit zodat de vereisten van de VREG afgestemd blijven op mogelijke wettelijke evoluties.

Reactie op de zienswijze

Aangezien de boekhoudwet werd opgeheven³², gaat de VREG ervan uit dat de belanghebbende in de bovenstaande zienswijze een verwijzing naar de boekhoudwetgeving suggereert. De VREG oordeelt hierbij dat een verwijzing naar de gepaste sectie in het 'Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het wetboek van vennootschappen' het meest aangewezen lijkt voor een aantal concepten/vereisten. De VREG heeft deze verwijzingen dan ook opgenomen onder par. 7.5 van de tariefmethodologie.

Conclusie

Voor een aantal concepten/vereisten waarvan in par. 7.5 van de tariefmethodologie vermelding wordt gemaakt, werd een verwijzing naar de gepaste sectie in het 'Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het wetboek van vennootschappen' toegevoegd.

3.7.1.2 Zienswijze 90.

Zienswijze	De vermelding van de term 'gebruikelijke waarderingsmethode' houdt een zekere maat van subjectiviteit in en kan op verscheidene manieren geïnterpreteerd worden.
Belanghebbende	Instituut van de Bedrijfsrevisoren

³² [Art. 11 van de Wet van 17 juli 2013 houdende invoeging van Boek III "Vrijheid van vestiging, dienstverlening en algemene verplichtingen van de ondernemingen", in het Wetboek van economisch recht en houdende invoeging van de definities eigen aan boek III en van de rechtshandhabingsbepalingen eigen aan boek III, in boeken I en XV van het Wetboek van economisch recht](#) stelt dat de boekhoudwet wordt opgeheven, waarbij [Art. 15](#) handelt omtrent de datum van inwerkingtreding. De inwerkingtreding werd in uitvoering van voorgenoemd [Art. 15](#) vastgesteld op 9 mei 2014 bij [Koninklijk besluit van 26 maart 2014 tot bepaling van de inwerkingtreding van de wet van 17 juli 2013 houdende invoeging van Boek III "Vrijheid van vestiging, dienstverlening en algemene verplichtingen van de ondernemingen", in het Wetboek van economisch recht en houdende invoeging van de definities eigen aan boek III en van de rechtshandhabingsbepalingen eigen aan boek III, in boeken I en XV van het Wetboek van economisch recht](#). Sinds 9 mei 2014 bestaat de boekhoudwet dus niet langer en werd deze geïntegreerd in het [Wetboek economisch recht \(Art.III.82-III.95\)](#).

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De belanghebbende geeft aan dat in sectie 7.5 van de tariefmethodologie verwezen wordt naar de 'gebruikelijke waarderingsmethode'. De term 'gebruikelijk' houdt, naar de mening van de belanghebbende, een zekere maat van subjectiviteit in en kan op verscheidene manieren geïnterpreteerd worden. Daarom raden ze aan om te verwijzen naar de concepten/vereisten van de boekhoudwet inzake waarderingsregels.

Reactie op de zienswijze

Aangezien de boekhoudwet werd opgeheven, gaat de VREG ervan uit dat de belanghebbende in de bovenstaande zienswijze een verwijzing naar de boekhoudwetgeving suggereert. De VREG oordeelt dat de vervanging van de term 'gebruikelijk' door een verwijzing naar de concepten/vereisten inzake waarderingsregels in het 'Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het wetboek van vennootschappen' het meest aangewezen lijkt. De VREG heeft deze verwijzing dan ook opgenomen onder par. 7.5 van de tariefmethodologie.

Conclusie

De term 'gebruikelijk' waarvan in par. 7.5 van de tariefmethodologie vermelding wordt gemaakt, werd vervangen door een verwijzing naar de concepten/vereisten inzake waarderingsregels in het 'Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het wetboek van vennootschappen'.

3.7.2 Wijzigingen doorgevoerd in 'Bijlage 1: Invul- en auditinstructie rapporteringsmodellen'.

3.7.2.1 Zienswijze 91.

Zienswijze	Er zijn geen wettelijke bepalingen die van toepassing zijn op het uitvoeren van de controle van de aan de VREG gerapporteerde gegevens.
Belanghebbende	Instituut van de Bedrijfsrevisoren

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De belanghebbende geeft aan dat er naar hun inzien geen wettelijke bepalingen zijn die van toepassing zijn op het uitvoeren van de controle van de aan de VREG gerapporteerde gegevens. De huidige formulering zou immers de indruk kunnen geven dat de commissaris zijn opdracht m.b.t. de aan de VREG gerapporteerde gegevens op basis van de algemene controlenormen zou kunnen uitvoeren. Deze algemene controlenormen vormen echter geen gepaste basis om dergelijke opdrachten uit te voeren en zullen bovendien op korte tot middellange termijn afgeschaft worden. Een uitdrukkelijke verwijzing naar de International Standards on Auditing ('ISA's'), in het bijzonder ISA 800 *Speciale overwegingen – Controles van financiële overzichten die zijn opgesteld met stelsels voor bijzondere doeleinden*, zou duidelijker zijn en voor uniformiteit zorgen in het uitvoeren van dergelijke opdrachten.

Reactie op de zienswijze

De VREG oordeelt dat een vervanging door en een uitdrukkelijke verwijzing naar ISA 800 *Speciale overwegingen – Controles van financiële overzichten die zijn opgesteld met stelsels voor bijzondere doeleinden* inderdaad duidelijker zou zijn en volgt hierbij dus het standpunt van de belanghebbende.

Conclusie

Tekstuele wijziging in par. 3.2. van 'Bijlage 1: Invul- en auditinstructie rapporteringsmodellen' waarbij volgende zin: *'De controle van de gerapporteerde gegevens dient te worden uitgevoerd overeenkomstig de wettelijke bepalingen en volgens de in België geldende controlenormen, zoals uitgevaardigd door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren'* vervangen werd door: *'De controle van de gerapporteerde gegevens dient te worden uitgevoerd overeenkomstig ISA (International Standards on Auditing) 800 Speciale overwegingen – Controles van financiële overzichten die zijn opgesteld met stelsels voor bijzondere doeleinden. ISA 800 laat namelijk toe om een oordeel met betrekking tot de overeenstemming van een rapportering met een set van specifieke, objectieve instructies tot uitdrukking te brengen.*

3.7.2.2 Zienswijze 92.

Zienswijze	De vraag aan de commissaris om enige afwijkingen t.o.v. de rapporteringsinstructies van de VREG mee te delen ongeacht de mogelijke invloed op de cijfers, is praktisch onmogelijk
Belanghebbende	Instituut van de Bedrijfsrevisoren

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De belanghebbende stelt dat de vraag aan de commissaris om enige afwijkingen t.o.v. de rapporteringsinstructies van de VREG mee te delen ongeacht de mogelijke invloed van de cijfers, praktisch onmogelijk is voornamelijk omwille van volgende redenen:

- Zonder materialiteitoverwegingen zal de commissaris quasi elke transactie moeten nakijken. Dit is praktisch onmogelijk gezien de tijdsbesteding die dergelijke opdracht zou vereisen.
- Het concept van materialiteit is een basisprincipe voor controleopdrachten uitgevoerd conform de ISA's. Indien van dit concept wordt afgeweken zouden deze standaarden geen gepast referentiekader meer kunnen zijn voor de audit van de aan de VREG gerapporteerde cijfers. Daardoor bestaat het risico op diversiteit in het uitvoeren van de opdracht met een directe impact op de onderbouwing van het tot uitdrukking gebracht oordeel.
- Het gebrek aan enige materialiteitsoverwegingen zou belangrijke organisatorische en financiële gevolgen hebben voor de gecontroleerde entiteit.

Reactie op de zienswijze

De VREG erkent dat de vraag aan de commissaris om enige afwijkingen t.o.v. de rapporteringsinstructies van de VREG mee te delen ongeacht de mogelijke invloed op de cijfers, het concept van materialiteit negeert terwijl dit concept net een basisprincipe is voor de uitvoering van de door de VREG bedoelde controleopdracht.

Conclusie

Zowel in par. 1.1., par. 1.2. als par. 3.4. van 'Bijlage 1: Invul- en auditinstructie rapporteringsmodellen' werd, in navolging van de reactie van de belanghebbende, volgende zin geschrappt: *'Enige afwijkingen in het rapporteringsmodel ten opzichte van de regulatorische boekhoudkundige voorschriften dienen, ongeacht de invloed op de cijfers, ook door de commissaris te worden vermeld'*.

3.7.2.3 Zienswijze 93.

Zienswijze	De huidige verwoording in sectie 3.1. van 'Bijlage 1: Invul- en auditinstructie rapporteringsmodellen' zou de indruk kunnen geven dat er een <i>sui generis</i> controlestandaard wordt ontwikkeld die als enige basis kan dienen voor deze opdracht, hetgeen niet de bedoeling kan zijn.
Belanghebbende	Instituut van de Bedrijfsrevisoren

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De belanghebbende geeft aan dat de huidige verwoording in sectie 3.1. van 'Bijlage 1: Invul- en auditinstructie rapporteringsmodellen' de indruk zou kunnen geven dat er een *sui generis* controlestandaard wordt ontwikkeld die als enige basis kan dienen voor deze opdracht, hetgeen niet de bedoeling kan zijn. De belanghebbende is dan ook van oordeel dat een verwijzing naar de ISA's en/of de ISAE's duidelijker zou zijn en voor meer uniformiteit zou zorgen bij het uitvoeren van de opdracht.

Reactie op de zienswijze

Par. 3.1. van 'Bijlage 1: Invul- en auditinstructie rapporteringsmodellen' betreft louter een inleiding met betrekking tot de auditinstructie. Om die reden heeft de VREG ervoor gekozen om zich in deze sectie te beperken tot een opsomming van de verschillende onderwerpen die in deze auditinstructie aan bod komen. Eén van deze onderwerpen omvat een specifieke verwijzing naar de ISA's, zoals ook door de belanghebbende wordt gesuggereerd.

Conclusie

Par. 3.1 van 'Bijlage 1: Invul- en auditinstructie rapporteringsmodellen' werd tekstueel aangepast teneinde louter een opsomming te geven van de onderwerpen die in het vervolg van de auditinstructie aan bod komen. Hierbij werd de zin: '*In deze auditinstructie wordt uiteengezet welke vereisten gelden bij de planning en de uitvoering van de werkzaamheden door de commissaris van de distributienetbeheerder en op welke wijze over de uitkomsten van de werkzaamheden dient te worden gerapporteerd*' vervangen door volgende zin: '*In deze auditinstructie worden zowel de scope, het object als de doelstelling van de controleopdracht uiteengezet. Hiernaast geven we ook meer informatie mee zowel met betrekking tot de betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van de controle door de commissaris, als met betrekking tot de controleverklaring van de commissaris*'.

3.7.2.4 Zienswijze 94.

Zienswijze	Sectie 3.6 van 'Bijlage 1: Invul- en auditinstructie rapporteringsmodellen' verwijst naar een voorbeeldverslag dat op dit moment nog niet beschikbaar is. We hebben een voorbeeldverslag bijgevoegd als bijlage
Belanghebbende	Instituut van de Bedrijfsrevisoren

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De belanghebbende merkt op dat in sectie 3.6 van 'Bijlage 1: Invul- en auditinstructie rapporteringsmodellen' verwezen wordt naar een voorbeeldverslag dat op dit moment nog niet beschikbaar is. De belanghebbende is van oordeel dat ISA 800 *Speciale overwegingen- Controles van*

---

financiële overzichten die zijn opgesteld met stelsels voor bijzondere doeleinden de gepaste controlestandaard is voor het uniform en kwalitatief uitvoeren van de opdracht van de VREG. In ISA 800 worden een aantal modelverslagen opgenomen die passend zouden zijn voor de rapportering van de commissaris naar de VREG. De belanghebbende heeft dan ook een voorbeeldverslag bijgevoegd als bijlage aan haar reactie op de tariefmethodologie.

Reactie op de zienswijze

In navolging van de uitdrukkelijke verwijzing naar ISA 800 *Speciale overwegingen- Controles van financiële overzichten die zijn opgesteld met stelsels voor bijzondere doeleinden*, acht de VREG het bijgevoegde voorbeeldverslag van de belanghebbende als toepasselijk voor de rapportering van de commissaris naar de VREG. In dit voorbeeldverslag wordt uitgegaan van een goedkeurende verklaring. In het geval van voorbehoud of toelichtende paragraaf zal de commissaris de tekst moeten aanpassen. Verder is de commissaris vrij om specifieke aanvullingen of bevindingen aan het model toe te voegen.

Conclusie

Par. 3.6. van 'Bijlage 1: Invul- en auditinstructie rapporteringsmodellen' werd tekstueel aangepast aangezien een voorbeeldverslag voor de controleverklaring van de commissaris voorhanden is. Bovendien werd dit voorbeeldverslag opgenomen onder par. 3.7. van 'Bijlage 1: Invul- en auditinstructie rapporteringsmodellen'.